UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

Filozofická fakulta

Katedra bohemistiky

Bakalářská diplomová práce

Fonetická analýza živých moderátorských vstupů hlavních TV stanic

Phonetic analysis of live presenter acts of main TV stations

Tereza Jurášková

Česká filologie se zaměřením na editorskou práci ve sdělovacích prostředcích

Vedoucí práce: **PhDr. Petr Pořízka, Ph.D.**

Olomouc 2017

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto bakalářskou diplomovou práci vypracovala samostatně a uvedla veškeré zdroje, které jsem ve své práci použila.

V Olomouci dne 5. 12. 2017 Tereza Jurášková

Poděkování

Na tomto místě bych ráda poděkovala PhDr. Petru Pořízkovi, Ph.D., za vedení a spolupráci při vypracování mé bakalářské diplomové práce. Dále bych chtěla poděkovat za cenné rady při práci s fonetickým programem potřebným pro výzkumnou část.

Obsah

Úvod ... 6
I. Teoretická část ... 8
1 Zpravodajství ... 8
1.1 Televizní zpravodajství ... 8
1.1.1 Televizní zpráva ... 8
1.1.2 Živý vstup ... 9
2 Ortoepie a ortofonie ... 11
2.1 Ortoepie ... 11
2.2 Ortofonie ... 11
3 Ortoepická pravidla výslovnosti ... 11
3.1 Vokály ... 12
3.1.1 Odchylky ve výslovnosti vokálů ... 13
3.2 Konsonanty ... 14
3.2.1 Odchylky ve výslovnosti konsonantů ... 15
4 Spojování hlásek ... 16
4.1 Spojování samohlásek ... 16
4.1.1 Výslovnost rázu ... 17
4.2 Spojování souhlásek ... 18
4.2.1 Spodoba znělostní ... 18
4.2.2 Spodoba artikulační ... 20
4.2.3 Neortoepické spojení souhlásek ... 22
5 Suprasegmentální složka řeči ... 24
5.1 Členění souvislé řeči ... 24
5.2 Frázování ... 24
5.2.1 Pauza ... 24
5.2.2 Větná intonace ... 25
5.2.3 Kadence ... 26
5.2.4 Antikadence ... 26
5.2.5 Polokadence ... 27
5.3 Mluvní tempo ... 27
5.4 Odchylky v suprasegmentální rovině ... 28

II. Praktická část 30
1 Zaměření práce 30
1.1 Materiál 31
1.2 Mluvčí 31
1.3 Postup analýzy a zkoumané jevy 32
2 Analýza 35
2.1 Televizní noviny (TV Nova) 35
2.2 Zprávy FTV Prima (TV Prima) 49
2.3 Události ČT (Česká televize) 64
2.4 Naše zprávy (TV Barrandov) 79
2.5 Závěrečné hodnocení 86
2.5.1 Segmentální rovina 86
2.5.2 Suprasegmentální rovina 91
Závěr 94
Anotace 96
Resumé 97
Seznam použité literatury 98
Seznam příloh 100

Úvod

Jak již napovídá samotný název předkládané bakalářské práce, na následujících stranách se budu zabývat problematikou živých vstupů v televizním zpravodajství a reportérům, kteří v nich vystupují. V dnešní době jsou živé vstupy reportérů nedělitelnou součástí zpravodajství a v hlavních relacích se vyskytují téměř každý den. Jejich úkolem je přinést co nejaktuálnější informace přímo z místa dění.

Toto téma jsem zvolila z toho důvodu, že jako pravidelná divačka televizních zpráv často pozoruji nedostatky v mluvě reportérů s ohledem na pravidla výslovnostní normy. Rozhodla jsem se proto provést podrobnou analýzu mluvního projevu u vybraných reportérů s cílem vyhodnotit, zdali je mé tvrzení správné či nikoli. V analýze přihlížím k zásadnímu faktu, že v případě živých vstupů se jedná o projevy vysílané přímo z terénu bez využití čtecího zařízení a dalších potřebných pomůcek, a také k faktu, že se ve většině případů jedná o projevy spontánní a předem minimálně připravené, proto do hodnocení nezahrnuji přeřeky nebo hezitační zvuky, které se v takovém typu projevu v určité míře běžně vyskytují.

Pro svou práci jsem si vybrala reportéry televizních stanic Nova, Prima, Česká televize a TV Barrandov. Lze proto porovnat úroveň mluvy jednotlivých mluvčích a zároveň vzájemně srovnat i úroveň televizních stanic. Na toto téma bylo napsáno již několik prací, nicméně naprostá většina z nich se zabývá mluvou moderátorů rozhlasových či televizních stanic. Role reportérů byla dosud v pracích opomíjena, proto jsem se rozhodla také úroveň jejich projevů blíže prozkoumat.

Z hlediska struktury se práce dělí na dvě části. V první části se věnuji teoretickým základům souvisejícím s tématem práce. V úvodu se zabývám teorií zpravodajství a živých vstupů, které tvoří základní materiál pro analýzu. Dále se okrajově zaobírám klasifikací druhů vokálů a konsonantů, jejichž důkladná znalost je nezbytná pro pochopení tvorby hlásek. Detailněji pak zkoumám platná ortoepická pravidla, která by měla být profesionálními mluvčími striktně dodržována, a také odchylky vzniklé porušením těchto norem. Dodržování ortoepických pravidel je zkoumáno v praktické části práce. V neposlední řadě je věnována pozornost také suprasegmentální složce mluvního projevu.

V druhé, praktické části práce nejprve představuji její zaměření, výběr mluvčích, metodologii postupu práce a dále popisuji jevy, které jsem v mluvních

projevech zkoumala. Největší prostor je věnován samotné analýze a jejím výsledkům, které jsou pro lepší přehlednost shrnuty v tabulkách a grafech. V závěru se snažím o objektivní vyhodnocení výzkumu, které dále doplňuji patřičnými komentáři.

Cílem této bakalářské práce je zodpovědět na několik základních otázek. Naprosto stěžejní otázkou, od které se odvíjí smysl celé práce, je, zdali reportéři vystupující v hlavních televizních relacích dodržují platnou ortoepickou normu. Na tuto otázku odpovídám u každého mluvčího jednotlivě v průběhu analýzy. Dále se snažím vyhodnotit, který reportér je z daného hlediska nejlepší a nejhorší v rámci televizní stanice a dále také to, která stanice je na tom ze všeho nejlépe. Okrajově sleduji také skutečnost, jestli existuje rozdíl v kvalitě mluvních projevů reportérů stanic veřejnoprávních a komerčních. Závěrem si pokládám otázku, zda vůbec lze reportéry považovat za řečové vzory.

I. Teoretická část

1 Zpravodajství

Zpravodajství se snaží bez prodlení zachytit, popsat a předat za pomoci technických prostředků co nejaktuálnější události diferencovanému publiku. Mělo by zprostředkovávat rozmanité a také pro společnost podstatné informace.[1] V mnoha případech je zpravodajství hlavním příp. jediným zdrojem informací o společenských jevech a událostech, se kterými není možno přijít do přímého kontaktu. Diváci se tak stávají závislými na způsobu zpracování informací médii.[2]

Trampota říká, že „zpravování o významných, zajímavých, překvapivých, úspěšných, tragických či jinak atraktivních událostech patří k nejstarším projevům společenského života.“ Zároveň dodává, že se snahou zajistit si přísun informací o událostech se setkáváme již od starověku.[3]

Se zpravodajstvím se můžeme setkat v různých podobách – např. zpravodajství rozhlasové, televizní apod.

1.1 Televizní zpravodajství

Televizní zpravodajství promlouvá k divákovi prostřednictvím kombinace pohyblivého obrazu, zvuku a mluveného slova. Vzájemná vazba mezi těmito prvky je rozhodující pro způsob prezentace a pro správné pochopení sdělované informace. Také užívá osobitý styl vyjadřování, tzv. audiovizuální jazyk, který se dělí na dvě části, a to obrazovou a zvukovou složku. Dále k nim přiřazujeme také neméně důležitý prostředek – nonverbální prvky. Základním útvarem televizního zpravodajství je televizní zpráva.[4]

1.1.1 Televizní zpráva

Obecně bývá charakterizována jako „pohotová, věcná, stručná a přesná informace o společensky důležitých, významných nebo zajímavých událostech, zaznamenaných v jejich audiovizuální syntetické podobě.“[5]

[1] Srov. Osvaldová, B., 2011, s. 13.
[2] Srov. Trampota, T., 2006, s. 12.
[3] Srov. Tamtéž, s. 9.
[4] Srov. Lokšík, M., 2011, s. 22.
[5] Srov. Tamtéž, s. 83.

Lokšík rozlišuje několik druhů televizních zpráv:

- **čtená zpráva** – jedná se o stručnou informaci většinou přejatou ze zpravodajských agentur, která zatím není podložena obrazem, jelikož pojednává o mimořádné události, která se odehrála bezprostředně před vysíláním;
- **obrazová zpráva** – jde o stručný a výstižný obrazový záznam události, který doplňuje mluvené slovo čtené moderátorem ve studiu;
- **kombinovaná zpráva** – v současnosti se jedná o nejfrekventovanější typ zprávy, jádro sdělení uvádí moderátor, na něj navazuje detailnější rozvedení zprávy společně s obrazovým materiálem;
- **reportážní zpráva** – v tomto případě jsou fakta prezentována prostřednictvím osobního svědectví redaktora;
- **televizní zpravodajský rozhovor** – je realizován formou otázek a odpovědí, Lokšík pokládá za rozhovor také živý vstup redaktora do vysílání nebo rozhovor uskutečněný prostřednictvím telefonu.[6]

Podle Lokšíkova popisu typů televizních zpráv se může rozhovor vyskytovat v několika podobách. Např. jej můžeme spatřit ve formě dialogizované televizní zprávy, častěji se ale nachází v kombinaci s obrazovým příspěvkem, který ilustruje téma rozhovoru, příp. navazuje či reaguje na jeho závěry. Další možnou podobou je rozhovor s významnou osobností veřejného života, který může být vysílán živě ze studia nebo může být předtočen. V současném televizním zpravodajství se hranice původních žánrů stírají a díky moderní technice dochází k jejich prolínání.[7]

1.1.2 Živý vstup

Základním materiálem pro praktickou část práce je analýza mluvního projevu reportérů v živých vstupech, proto považuji za nezbytné přiblížit základní podstatu živého vstupu, tj. v čem spočívá, jak jej poznáme apod.

Živý vstup se uplatňuje ve zpravodajských relacích ve formě informativního rozhovoru, který obvykle probíhá jako živý dialog mezi moderátorem a kompetentní osobou, která se může k dané problematice či události vyjádřit.[8]

[6] Srov. Lokšík, M., 2011, s. 86-87.
[7] Srov. Tamtéž, s. 88.
[8] Srov. Tamtéž, s. 88.

Jeho základem je časová a prostorová dostupnost informace a její rychlá distribuce, což dokládá nárůst množství živých vstupů, kterými reportéři zasahují do zpravodajských relací s aktuálními informacemi z důležitých událostí z domova i ze světa.[9]

Typologií živých vstupů se zabýval také Andrew Boyd, který provedl jejich rozdělení na čtyři typy: obousměrný (z angl. the two-way), živé spojení (z angl. the live link), video obrazovka (z angl. the video wall) a grafickou montáž (z angl. the graphic montage).[10]

Obousměrný živý vstup je založen na spojení moderátora ve studiu a reportéra v terénu, který mu odpovídá na pokládané otázky. Druhý uvedený typ spočívá v tom, že je nejprve představena předem připravená reportáž, následně dojde ke spojení s reportérem v terénu, který doplňuje další aktuální informace vztahující se k tématu odvysílané reportáže. Dalším typem živého typu je podle Boyda projev, kdy se reportér nachází přímo ve studiu a sděluje nejnovější informace, které jsou znázorněny na video obrazovce. Posledním typem živého vstupu je grafická montáž, při níž dochází k odvysílání reportáže, která je živě komentována reportérem.[11]

Mezi nejfrekventovanější typy živých vstupů na českých televizních stanicích patří první typ, tj. živé spojení, a typ čtvrtý, který představuje grafická montáž. Tyto živé vstupy sloužily jako materiál pro mou analýzu, jelikož se jedná o projevy předem minimálně připravené a přednesené bez použití čtecích pomůcek.

[9] Srov. Lokšík, M., 2011, s. 88.
[10] Srov. Boyd, A., 2008, s. 288.
[11] Srov. Tamtéž, s. 288-289.

2 Ortoepie a ortofonie

2.1 Ortoepie

Ortoepii označujeme jako stabilizovanou normu spisovné výslovnosti. Bývá obvykle definována jako soubor obecně platných zásad a pravidel spisovné výslovnosti. Výslovnostní norma existuje přímo v jazyce a jedná se o soubor pravidel, která jsou pro uživatele jazyka závazná. Tato pravidla se vztahují na výslovnost jednotlivých hlásek, hláskových spojení, přízvukování a členění souvislé řeči, které zahrnuje mj. frázování, větný přízvuk a intonaci.[12]

Dle *Mluvnice češtiny 1* vyděluje ortoepie dvě disciplíny. Jednak ortofonii, což je soubor norem o správném tvoření hlásek, jednak vlastní ortoepii, tj. souhrn pravidel o správném užití ortofonicky tvořených hlásek v jednotkách promluvy.[13]

2.2 Ortofonie

Ortofonie je disciplína zabývající se zněním hlásek spisovného jazyka. Je brána jako součást ortoepie, nicméně tyto dvě disciplíny nelze ztotožňovat, jelikož i mluvčí, který má určitou vadu řeči, se může v rámci svých možností vyjadřovat ortoepicky.[14]

3 Ortoepická pravidla výslovnosti

Ortoepická pravidla se vztahují pouze na výslovnost mluvy klidné a neutrální. Správná tvorba hlásek a jejich spojení je důležitým předpokladem pro mluvu v souladu s normou. K úspěšnému porozumění je taktéž nutná správná artikulace. Naopak ledabylá výslovnost způsobuje změnu hlásek a jejich spojení a může vést až k jejich zániku.[15]

V následující kapitole se budu zabývat základními ortoepickými pravidly výslovnosti vokálů a konsonantů, které jsou nezbytné pro pochopení jejich podstaty. Pozornost je také věnována odchylkám od normativní výslovnosti těchto hlásek, se kterými budu dále operovat v praktické části práce.

[12] Srov. Hůrková, J., 1995, s. 17.
[13] Srov. Dokulil, M. et al., 1986, s. 92.
[14] Srov. Krčmová, M., 2010, s. 191.
[15] Srov. Hála, B., 1967, s. 9.

3.1 Vokály

Inventář českých samohlásek není příliš velký. Užívá se pěti variant kvality, tj. složení zvuku, a dvou variant kvantity, což je délka zvuku.[16]

Celý soubor samohlásek vypadá následovně:

Krátké samohlásky: [i], [e], [a], [o], [u]

Dlouhé samohlásky: [í], [é], [á], [ó], [ú]

Vokály dělíme do různých typů podle několika kritérií. V češtině je nejdůležitější při tvorbě samohlásek poloha a pohyb jazyka a tvar retní štěrbiny.[17]

Podle pohybu jazyka ve svislém směru rozlišujeme samohlásky **nízké** (tj. [a-á]), **středové** (tj. [e-é], [o-ó]) a **vysoké** (tj. [i-í], [u-ú]). Podle pohybu jazyka ve směru vodorovném rozlišujeme samohlásky **přední** (tj. [i-í], [e-é]), **střední** (tj. [a-á]) a **zadní** (tj. [o-ó], [u-ú]). V souvislosti s tímto posunem rozlišujeme u vokálů také míru zavřenosti či otevřenosti. Vokály vyslovené blíže horní čelisti označujeme jako **zavřené**, naopak vokály bližší dolní čelisti nazýváme jako **otevřené.**[18]

Pro lepší představu uvádím schéma vokalického systému dle výše zmíněných kritérií.

Obr. 1

podle polohy jazyka	**přední**	**střední**	**zadní**
vysoké	í i		u ú
středové	é e		o ó
nízké		a á	
podle postavení rtů	nezaokrouhlené		zaokrouhlené

(Zdroj: Palková, Z., 1994, s. 171.)

Z akustického hlediska jsou monoftongy charakterizovány jako hlásky s tónovou strukturou. Výška formantů jednotlivých vokálů není omezena na jedinou frekvenci, jelikož se akustická stránka vokálu mění vlivem hláskového okolí.[19]

[16] Srov. Palková, Z., 1994, s. 170.
[17] Srov. Zeman, J., 2008, s. 26.
[18] Srov. Tamtéž, s. 26-27.
[19] Srov. Krčmová, M., 2010, s. 132-133.

V odborné literatuře najdeme mnoho verzí hodnot formantů F1 a F2 pro jednotlivé vokály. Např. Zdena Palková uvádí průměrná referenční pásma formantů, které shrnuje ze tří zdrojů (B. Hála, M. Romportl a Mluvnice češtiny 1). Právě s tímto souhrnem formantů od Palkové budu dále pracovat ve výzkumné části práce.

Obr. 2

Formant **Hláska**	**F1** **pásmo**	**F2** **pásmo**
i, í	300–500	2000–2800
e, é	480–700	1560–2100
a, á	700–1100	1100–1500
o, ó	500–700	850–1200
u, ú	300–500	600–1000

(Zdroj: Palková, Z., 1994, s. 174.)

Kromě samohlásek vyděluje český vokalický systém také dvojhlásky neboli diftongy, mezi které řadíme domácí [o̯u̯] a dále diftongy [a̯u̯] a [e̯u̯], které se vyskytují v přejatých slovech, např. [*a̯u̯to*], [*pne̯u̯matika*].[20]

3.1.1 Odchylky ve výslovnosti vokálů

U vokálů se můžeme setkat s odchylkami v jejich kvalitě a v kvantitě. Co se týče kvality samohlásek, největší prohřešky spatřujeme ve výslovnosti samohlásek předních [i-í] a [e-é]. Jedná se vždy o nenormativní výslovnost tvořenou směrem k větší otevřenosti. Samohláska [i-í] se tedy blíží svou zvukovou podobou samohlásce [e-é], např. [*vém*], [*felm*]. V některých případech může dojít až k záměně významu, např. ve slovech *širý-šerý*, *Slovinsko-Slovensko* apod. Dále také samohláska [e-é] má otevřenou podobu, kterou se přibližují výslovnosti samohlásek [a-á], např. [*otavři*], [*láto*]. Svou nenormativní otevřenou podobu výslovnosti má i samohláska [o] vyslovená jako [a], např. [*prač*].[21]

Palková v této souvislosti zmiňuje dvojí původ otevřenosti samohlásek, a to nedbalou výslovnost a vliv nářečí (tzv. „pražština“).[22]

[20] Srov. Krčmová, M., 2010, s. 137.
[21] Srov. Hůrková, J., 1995, s. 18-19.
[22] Srov. Palková, Z., 1994, s. 324.

Strahl poukazuje také na možnou odchylku v artikulaci vokálu [u] v podobě jeho nedotahování, čímž dochází k jeho přiblížení k vokálu [o]. Dále vyčleňuje dva druhy odchylek od ortoepické výslovnosti vokálu [a] – zapadávání a přesvětlování. Zapadávání vokálu [a] se projevuje jeho akustickým zabarvením do [o] a přesvětlování spočívá v roztahování koutků a jeho deformace do vokálu [e].[23]

Nejčastějším nedostatkem ve výslovnosti českých samohlásek je jejich zkracování, v menší míře pak zdelšování. Rozdíly v kvantitě samohlásek mohou mít vliv na význam slova. Jako příklad lze uvést slova *rada-ráda, jejich-jejích* apod. Zkracování se nejvíce projevuje u samohlásek [í] a [ú]. S jejich zkracováním se můžeme setkat v nepřízvučných slabikách např. [*myslim*], [*neni*], dále v přivlastňovacích zájmenech např. [*muj*], [*tvuj*] nebo také ve slabikách přízvučných např. [*řikam*], [*vim*].[24]

Mezi další frekventované odchylky od normativní výslovnosti samohlásek bývá řazena např. jejich redukce způsobená rychlejší výslovností. To může vést i ke změně významu slova, např. *pokračovat* [*pokračovat*] vs. *pokrčovat* [*pokrəčovat*]. U samohlásek [e] a [i] se můžou ve výslovnosti zcela vytratit, např. *materiál* [*matriál*], *po hodině* [po *hoďně*].[25]

3.2 Konsonanty

V češtině existuje dvacet sedm konsonantických fonémů.[26] Konsonanty vznikají vytvořením překážky na různých místech nadhrtanových dutin. Tato překážka se staví do cesty výdechovému proudu. Podle místa a způsobu vytvoření překážky rozlišujeme různé typy konsonantů.[27] Tyto typy shrnuji ve stručném přehledu níže.

Druhy konsonantů podle způsobu jejich tvoření:

- **Závěrové** – [p], [b], [m], [μ], [t], [d], [n], [ť], [ď], [ň], [k], [g], [ŋ], [ʔ];
- **Úžinové** – [f], [v], [s], [z], [š], [ž], [j], [x], [ɣ], [h], [l], [r], [r̂];
- **Polozávěrové** – [c], [č], [ʒ], [ǯ].[28]

[23] Srov. Strahl, V., 1993, s. 49.
[24] Srov. Hůrková, J., 1995, s. 19-20.
[25] Srov. Zeman, J., 2008, s. 35.
[26] Srov. Krčmová, M., 2010, s. 138.
[27] Srov. Hůrková, J., 1995, s. 20-21.
[28] Srov. Krčmová, M., 2010, s. 142.

Jak bylo zmíněno výše, konsonanty můžeme dále dělit do skupin podle místa vytvoření překážky. Dle tohoto kritéria rozlišujeme souhlásky:

- **Retné** – obouretné [p], [b], [m] a retozubné [f], [v] a [ɱ];
- **Dásňové** – předodásňové [t], [d], [n], [s], [z], [c], [ʒ], [ř], [r̝], [l] a [r] a zadodásňové [š], [ž], [č] a [ǯ];
- **Středopatrové** – [ť], [ď], [ň] a [j];
- **Zadopatrové** – [k], [g], [ŋ], [x] a [ɣ];
- **Hrtanové** – [h] a [ʔ].[29]

Z akustického hlediska je stavba konsonantů složitější než stavba vokálů. Rozhodující pro jejich tvorbu je způsob vytvoření a zrušení závěru. V souvislé řeči je nutné počítat s koartikulačními jevy, které způsobují tvorbu různých přechodových zvuků.[30]

Podle akustických rysů dělíme konsonanty do dvou skupin – na **sonory** (tj. [l], [r], [m], [n], [ň], [ɱ], [ŋ], příp. souhláska [j]) a **souhlásky šumové**, které se dále dělí na znělé a neznělé. Sonory si v proudu řeči zachovávají znělost, jsou brány jako jedinečné, jelikož nedochází k jejich změně vlivem okolních souhlásek. Naopak šumové souhlásky jsou souhlásky párové.[31]

3.2.1 Odchylky ve výslovnosti konsonantů

Při výslovnosti českých konsonantů se můžeme setkat s různými odchylkami od jejich normativní podoby. Nejčastěji se jedná o nářeční či individuální odchylky a také o odchylky, které vznikají při oslabení artikulace konsonantů.[32]

Individuální odchylky ve výslovnosti konsonantů jsou brány jako vady řeči, mezi které patří např. rotacismy (lidově „ráčkování“, tj. chybná výslovnost souhlásek [r, ř]) a sigmatismy (tj. špatné tvoření souhlásek [s, š, z, ž, c, č]). Ty mohou mít dvě podoby – hypersigmatismus (nadměrná sykavost) a naopak tupá výslovnost sykavek. Za další individuální odchylku lze považovat i nenormativní výslovnost souhlásky [l], kterou zaviňuje špatné postavení hrotu jazyka opírajícího se o dolní zuby namísto horních.[33]

[29] Srov. Krčmová, M., 2010, s. 142.
[30] Srov. Tamtéž, s. 143.
[31] Srov. Krčmová, M., 2010, s. 143.
[32] Srov. Hůrková, J., 1995, s. 23.
[33] Srov. Tamtéž, s. 23.

Podle Hály vznikají z několika příčin – přemístění artikulace, nedoartikulování (tj. nepřesné provedení) nebo v opačném případě přehnané tvoření.[34]

V ledabylé artikulaci může dojít ke špatné výslovnosti či k úplnému zániku některých souhlásek, níže uvádím nejčastější příklady:

- výslovnost souhlásek [v, j, h, l] mezi dvěma samohláskami v nepřízvučné slabice – př. slova *pivo*, *děláte* vyslovené jako [*pio*], [*ďeáte*];
- artikulačně náročná souhláska [j] často zaniká v zájmenech stojících jako příklonky, kdy dochází ke splynutí s předcházejícím slovem, př. spojení *dej jí to* vyslovené jako [*dejíto*] či *podej jí ruku* jako [*podejí ruku*];
- oslabení či zánik nosových souhlásek [m] a [n] na konci slova při rychlejším tempu řeči.[35]

4 Spojování hlásek

Hlásky nevystupují v promluvách izolovaně, ale naopak dochází k jejich seskupení a vzájemnému působení. Vznikají pak různá hlásková spojení jak v rámci slabiky, tak i přes její hranici.[36] Při tvorbě těchto spojení může zčásti nastat vzájemné překrytí hlásek. Přitom dochází k pozměnění charakteru hlásky, často k úplnému zániku či naopak vzniku hlásky nové. Některé tyto změny jsou brány jako normativní a vyskytují se tak v mluveném spisovném jazyce.[37]

4.1 Spojování samohlásek

Spojením dvou sousedních samohlásek dochází buď ke vzniku dvojhlásky, nebo mohou samohlásky náležet dvěma různým slabikám. U dvojhlásek je vyslovujeme plynule, např. [*lo̯uka*], [*a̯uto*], [*mňa̯u*]. V případě, že jsou dvě samohlásky součástí různých slabik, vyslovujeme je vždy odděleně, př. [*na-učit*], [*po-ukázat*]. Existují však dva způsoby výslovnosti, a to s rázem a bez rázu.[38]

[34] Srov. Hála, B., 1967, s. 28.
[35] Srov. Hůrková, J., 1995, s. 24.
[36] Srov. Dokulil, M. et al., 1986, s. 55.
[37] Srov. Hála, B., 1967, s. 41.
[38] Srov. Tamtéž, s. 41.

4.1.1 Výslovnost rázu

Termínu ráz užíváme pro „specifický způsob nasazení hlasu a jeho rozeznění na začátku samohlásky po absolutní pauze.“[39] Podle Strahla se jedná o obdobu hlasového počátku, který vzniká při prudkém rozražení pevně semknutých hlasivek výdechovým proudem.[40]

V běžné mluvě nemusí být použití rázu pravidlem, jelikož si dokážeme porozumět i bez jeho užití. Naopak profesionální mluvčí by měli užití rázu dodržovat, aby nedocházelo k nežádoucímu splynutí slov.[41] Jeho vyslovení tak zaručuje lepší srozumitelnost mluveného projevu, což je u osob vystupujících v televizním zpravodajství zcela na místě.

Ráz v češtině vytváříme automaticky před samohláskou po pauze, a to jak na začátku věty, tak uprostřed věty rozčleněné na menší celky (př. [ʔ*Udělej to ještě dnes*], [ʔ*uťichli* ʔ*ulice*]). Z hlediska ortoepie je výslovnost rázu považována za závaznou po neslabičných předložkách **k**, **s**, **z**, **v** – př. [*f* ʔ*okně*] namísto neortoepické výslovnosti bez rázu [*fokně*], popř. [*vokně*].[42] V některých případech může dojít až k nejednoznačnosti významu – př. [*suxem*] proti [*s*ʔ*uxem*] či [*soka*] proti [*s*ʔ*oka*].[43]

Dále je výslovnost s rázem doporučována v následujících případech:

- po nepřízvučné slabice či nepřízvučném jednoslabičném slově – př. [*bil* ʔ*unaven*];
- mezi sousedními samohláskami na hranici předložky a slova začínajícím na samohlásku – př. [*do* ʔ*ostravi*], [*do* ʔ*ulice*];
- mezi souhláskou a samohláskou na hranici slov – př. [*bes* ʔ*obaf*];
- mezi sousedními samohláskami na hranici předpony a slovního základu – př. [*do*ʔ*opravdi*], [*ne*ʔ*običejní*];
- v přídavných jménech a příslovcích s předponou „nej“ před základem začínajícím na samohlásku – př. [*nej*ʔ*opťížněji*ší], [*nej*ʔ*aktivněji*ší];

[39] Srov. Zeman, J., 2008, s. 73.
[40] Srov. Strahl, V., 1993, s. 60.
[41] Srov. Hůrková, J., 1995, s. 25.
[42] Srov. Tamtéž, s. 25.
[43] Srov. Hála, B., 1967, s. 35.

- ve složených slovech typu: [*pravoʔúhlí*], [*dvaʔadvacet*];
- mezi dvěma samohláskami na hranici slov – př. [*celá ʔevropa*].[44]

Jedná se ale o fakultativní výskyt rázu, tj. existují dvě varianty výslovnosti – výslovnost s rázem i bez rázu. Naopak za zcela neortoepickou je brána výslovnost bez rázu za současného posunu slabičného předělu – př. [*sou|tuznal*], [*lo|fustal*].[45]

4.2 Spojování souhlásek

Výslovnost spojení souhlásek je artikulačně složitější než při spojování samohlásek. Je to dáno jejich různou artikulační podstatou. Při výslovnosti souhlásek mluvidla střídají různá artikulační postavení, a tak může dojít ke změně konce souhlásky předcházející nebo začátku následující. Některé změny jsou ustálené a důsledně užívané, jiné jsou užity příležitostně. Mezi nejfrekventovanější změny patří tzv. asimilace neboli spodoba.[46]

Asimilace je brána jako proces, ve kterém dochází k vzájemnému přizpůsobování sousedních hlásek v proudu řeči.[47] Rozlišujeme dva druhy asimilace, a to asimilaci znělostní a asimilaci artikulační.

4.2.1 Spodoba znělostní

Většina českých konsonantů je párová, tzn. mají svůj znělý i neznělý protějšek. Zbytek tvoří souhlásky jedinečné, které se neúčastní asimilace, ani ji nezpůsobují – př. [*smňena*], [*zmňena*].[48] Pro znázornění protikladů uvádím následující tabulku:

Obr. 3

		závěrové	**úžinové**	**polozávěrové**
párové	**neznělé**	p t ť k	s š f ch ř	c č
	znělé	b d ď g	z ž v h ř	[ʒ] [ǯ]
nepárové	**(znělé)**	m n ň	j l r	

(Srov. Hůrková, J., 1995, s. 27.)

[44] Srov. Hůrková, J., 1995, s. 26.
[45] Srov. Hála, B., 1967, s. 35-37.
[46] Srov. Tamtéž, s. 43.
[47] Srov. Zeman, J., 2008, s. 92.
[48] Srov. Palková, Z., 1994, s. 328.

Podle směru artikulačního procesu dělíme asimilaci na:

- **zpětnou** (označována také jako regresivní, anticipační) – hláska, která následuje, ovlivňuje zpětně hlásku předchozí, tj. vlastnost skupiny hlásek je určována poslední z nich, př. *shoda* – [*zhoda*];
- **postupnou** (jinými názvy progresivní, perseverační) – předcházející hláska ovlivňuje hlásku následující, tj. první ze skupiny hlásek určuje vlastnosti celé skupiny, př. *shoda* – [*schoda*].[49]

Při asimilaci znělosti může dojít ke spojování různých typů souhlásek:

- **spojení souhlásek párových** – vyskytuje se na libovolném místě ve slově: na jeho začátku, na konci, uprostřed i v základu (př. [*gdo*], [*fšech*]), ve spojení s příponou či předponou (př. [*lepka*], [*otpárat*]), dále ve spojení předložky se jménem (př. [*bestebe*]) atd. Specifickým případem je výslovnost spojení souhlásek „sh“ – v souladu s výslovnostní normou jsou brány jako normativní obě možnosti výslovnosti: [sch] i [zh], př. [*naschledanou*] i [*nazhledanou*]. K běžné asimilaci dochází také mezi slovy a při spojení s předložkou, př. [*zhostem*], [*přinezho*];
- **spojení se souhláskami nepárovými** – souhlásky nepárové (m, n, ň, j, l, r) jsou vždy znělé a nezpůsobují asimilaci, typickým příkladem je spojení předložky „k“ se slovem začínajícím na nepárovou hlásku – př. [*kránu*], [*kmamince*], stejně se chová také retozubná hláska „v“, př. [*kvínu*];
- **spojení s předložkami s, se a přes**
    - předložka „s“ s genitivem se vždy vyslovuje zněle jako „z“ i před nepárovými souhláskami, př. [*zmostu*], ve spojení s instrumentálem je za ortoepickou považována obojí výslovnost, př. [*smatkou*] i [*zmatkou*];
    - předložka „se“ má bez výjimky neznělou podobu, př. [*sesestrou*];

[49] Srov. Zeman, J., 2008, s. 92.

- předložka „přes“ je brána, jako by byla zakončená na „z“, př. [*přezlouku*], před neznělými souhláskami a před pauzou je asimilována a změněna na neznělou, př. [*přeskopec*].[50]

4.2.2 Spodoba artikulační

Artikulační asimilací rozumíme proces, při kterém dochází k vyrovnání artikulačních rozdílů mezi sousedními hláskami, které se tvoří na rozdílných artikulačních místech. Rozlišujeme artikulační asimilaci podle místa a způsobu.[51]

Nejčastějším typem artikulační asimilace je změna dásňového, předního [n] na zadní, měkkopatrovou souhlásku [ŋ]. Tuto asimilaci způsobují následující měkkopatrové souhlásky [k] a [g], př. slova [*mamiŋka*], [*baŋka*]. Je brána jako plně ortoepická.[52] Podobná spodoba nastává také u nazály [m] před retozubnými hláskami [v] a [f], př. slova [*traŋvaj*], [*niŋfa*].[53]

V následujícím přehledu uvádím, v jakých případech může dojít k asimilační artikulaci, která je považována za ortoepickou. Nenormativní varianty výslovnosti zmiňuji v dalším oddíle. Jedná se o případy:

- **spojení sykavek** – v případě spojení všech typů sykavek se považuje za ortoepické ponechání základní podoby obou souhlásek, a to jak na začátku slova, tak i uvnitř slov a také při spojení s předponami, př. [*sčesat*], [*hesčí*], [*rosčilení*];
- **výslovnost stejných souhlásek** – jako druh artikulační spodoby je brána i zjednodušená výslovnost dvou zvukově stejných souhlásek, tzn. dvě stejné souhlásky jsou vysloveny jako jedna, př. [*mňekí*], [*babičin*]. Existují ale případy, kde je lepší zachovat obě samohlásky, a to jsou:
  - pokud by mělo dojít k změně smyslu – př. [*nejisťejší*] x [*nejjisťejší*], [*pece*] x [*pecce*];
  - na švu složených slov – př. [*půllitr*], [*dvojjaziční*];
  - v imperativu u přípon zakončeného na -me – př. [*oznamme*];
  - ve spojení s částicí -li – př. [*dal-li*];

[50] Srov. Hůrková, J., 1995, s. 28-29.
[51] Srov. Tamtéž, s. 30.
[52] Srov. Tamtéž, s. 30.
[53] Srov. Dokulil, M. et al., 1986, s. 58.

- na hranici dvou slov, které končí a začínají na totéž písmeno – př. [*náš šimon*];
- na švu předpon před-, od-, nad- a slovního základu začínajícího na [t] a [d] – př. [*předtucha*];
- na švu předpon roz-, bez- a slova začínající na [s] a [z] – př. [*rozzářit*].

- **výslovnost artikulačně příbuzných souhlásek** – v profesionálních projevech je doporučováno při výslovnosti zachovat všechny členy souhláskových spojení. Jako příklad lze uvést spojení souhlásek [t + s], [d + s] - [*potstata*], [*přetsebou*], stejně tak spojení [d + z, ž] a [t + c, č] - [*podzim*], [*porotce*] atd. Plná výslovnost obou souhlásek je žádoucí rovněž u spojení [tť, dď, ťt] – př. [*přetťisk*], [*oddělení*], [*vraťte*] a také u spojení [t, d] + [n] a [n] + [ť, ď], kde často probíhá připodobňování první souhlásky k následující, čímž dochází k jejímu „měkčení" – př. [*odňeho*], [*onďekuje*] namísto [*oďňeho*], [*oň ďekuje*]. Zjednodušená výslovnost je normativní pouze v případě spojení [ts, tš] uvnitř slova – př. [*ďecki*], [*kračí*].
- **výslovnost souhlásky [j]** – ve většině případů je třeba výslovnost souhlásky [j] zachovat, a to jak na počátku slov [*jméno*], [*jmelí*], tak uvnitř slov [*půjdeme*], [*přijde*]. Výslovnost bez souhlásky [j] je připuštěna pouze u tvarů slovesa být, př. [*sem*], [*sme*], [*ste*], ovšem pokud se nejedná o sloveso v plnovýznamové funkci.
- **spojení s nosovkami [m], [n], [ň]** – v případě spojení nosovek se sykavkami zachováváme vždy jejich původní podobu – př. [*ženská*], [*jenže*], taktéž ve spojení s retnými souhláskami – př. [*klenba*]. Spojení hlásek u slova „mě" je ortoepicky vyslovováno jako [mňe] – př. [*mňesto*], [*mňesíc*].[54]

Hůrková připouští zjednodušení výslovnosti souhláskových spojení v neutrálních mluvených projevech např. ve slovech *dcera, srdce* – [*cera*], [*srce*]. Rovněž poukazuje na možnou dvojí výslovnost u slova džbán – [*ǯbán*] i [*žbán*] a

[54] Srov. Hůrková, J., 1995, s. 30-36.

také u číslovek sedm a osm, kde je plně ortoepické vložení samohlásky [u] – [*sedm*] i [*sedum*]. Jejich užití je dáno komunikační situací.[55]

4.2.3 Neortoepické spojení souhlásek

Jak jsem již zmínila výše, některé změny hlásek jsou brány jako ortoepické, jsou tedy v souladu s normou. Existují však i případy spojení souhlásek, které se od spisovné normy odchylují, a jsou tak považovány za neortoepické. Na následujících řádcích se snažím o shrnutí nejčastějších odchylek, se kterými se můžeme ve veřejných profesionálních projevech setkat a kterých si budu všímat v analýze v druhé části práce.

Jako příklad nenormativní výslovnosti lze zmínit spojení souhlásek párových a nepárových, kdy může dojít k výslovnosti neznělé souhlásky jako znělé. K této odchylce může dojít uvnitř slov – př. u slov *kupme*, *vraťme* – [*kubme*], [*vraďme*].[56] Ale můžeme ji najít také na rozhraní dvou slov – př. [*lov rip*], [*máž rímu*], [*ot rána*].[57]

Dále také při spojení jednoslabičné předložky „k“ se slovem, které začíná na nepárovou souhlásku, př. *k ránu, k mamince* – [*gránu*], [*gmamince*]. Jako zcela nenormativní je také považována tato spodoba mezi jednotlivými slovy, př. *tak například*, *už nikdy* – [*tag napříklat*], [*už ňigdi*] a také výslovnost tvaru pomocného slovesa být jako [*mi zme*]. Další odchylkou od ortoepické normy je výslovnost vokalizované podoby předložky „s“, tj. „se“ ve spojení s instrumentálem. Často dochází k chybné znělostní spodobě, př. *se sestrou*, *se štěstím* – [*zesestrou*], [*zešťesťím*].[58]

Problémový může být i konsonant „ř“, který má dvě podoby – znělou i neznělou. Svou znělost ztrácí tento konsonant před nebo za neznělou souhláskou, ale také na konci slova před pauzou. Na začátku slova však zůstává vždy znělé. V tomto případě se můžeme setkat s chybnou výslovností spojení např. [*k řece*], [*máš říci*] namísto [*g řece*], [*máž říci*].[59]

[55] Srov. Hůrková, J., 1995, s. 36-37.
[56] Srov. Tamtéž, s. 29.
[57] Srov Palková, Z., 1994, s. 329.
[58] Srov. Hůrková, J., 1995, s. 29.
[59] Srov. Palková, Z., 1994, s. 330.

V případě artikulační asimilace dochází k připodobnění dvou sousedních hlásek (viz podkapitola 4.2.2.). Jako plně normativní je brána výslovnost, která uchovává základní podoby obou souhlásek. Nicméně se můžeme setkat i s variantami, kde dochází k redukci jedné ze sousedních hlásek, např. u slov [*rošíření*], [*snaší*], [*muskí*] nebo u spojení souhlásek [tť, dď, ťt] – př. [*oďíl*], [*puste*].[60]

Podle Hůrkové může docházet k nesprávnému zjednodušování souhláskových spojení na začátku (př. [*diť*], [*řebík*]), uvnitř slova (př. [*šveska*], [*šťasní*]) i na jeho konci (př. [*rados*], [*jedenác*]).[61]

Často se také setkáváme s nesprávným přizpůsobováním první souhlásky k souhlásce následující – př. [*roščilení*], [*heščí*], [*poňďelí*].[62]

Další možnou variantou odchylky od ortoepické výslovnostní normy je záměna souhláskového spojení za souhlásku jedinou. K tomuto může dojít u spojení souhlásek dásňových [t, d] a sykavek [s, š] uvnitř slova – př. [*ďecki*], [*kračí*].[63] Naopak na švu předpony a slovního základu, ve spojení s předložkami nebo na hranici slov se často setkáváme s chybnou asimilací – př. [*poctata*], [*přecíň*], [*pocebou*], [*dvacečest*] ad. Stejnými pravidly se řídí i spojení [t, d] + [z, ž], kde považujeme za neortoepickou výslovnost např. [*nazemskí*], [*ozemňe*].[64]

Také u spojení nosovek [m], [n], [ň] se sykavkami se setkáváme s odchylkami od výslovnostní normy a to v podobě změny kvality sykavek – př. [*žencká*], [*loncki*], [*menčí*], také v podobě neortoepické výslovnosti skupiny souhlásek [nž] jako [ʒ] – př. [*manʒel*], [*jenʒe*] a dále např. jako změna souhlásky [n] v [m] – př. [*hamba*], [*klemba*].[65]

V neposlední řadě je třeba také zmínit častou odchylku od normativní výslovnosti, kdy bývá vypuštěna souhláska [j], např. u slov [*méno*], [*du*], [*příde*], [*pučim*]. Neméně důležitá je také správná výslovnost psaného „mě“, která se často zaměňuje za neortoepické [mje] – př. [*mjesto*], [*mjesíc*].[66]

[60] Srov. Hůrková, J., 1995, s. 30-31.
[61] Srov. Tamtéž, s. 35.
[62] Srov. Tamtéž, s. 32-34.
[63] Srov. Tamtéž, s. 32-34.
[64] Srov Palková, Z., 1994, s. 335.
[65] Srov. Hůrková, J., 1995, s. 36.
[66] Srov. Tamtéž, s. 34-36.

5 Suprasegmentální složka řeči

Mluvní projev tvoří souvislý zvukový proud, ze kterého vydělujeme jednotlivé celky podle různých hledisek. Jako základní je bráno členění na menší jednotky na základě významu. Každá jednotka je ale také vymezována prostředky zvukovými. Tyto prostředky nazýváme jako modulační, prozodické či suprasegmentální. Slouží ke zvukové organizaci mluveného projevu.[67]

K těmto prostředkům řadíme pauzu, intonaci, větný a slovní přízvuk, takt a řečové tempo.[68] V prakticky zaměřené části práce se budu zabývat hlavně intonací, frázováním a mluvním tempem, u kterých se nejčastěji chybuje. Na ostatní suprasegmentální prostředky nebude brán vzhledem k rozsahu práce zřetel.

5.1 Členění souvislé řeči

Promluva je brána jako nejvyšší jednotka mluvního aktu. Ta se dále dělí v menší úseky, které nazýváme věty. **Věta** je nejmenší promluvový celek, který je uzavřen jak po stránce významové, tak pomocí zvukových prostředků. Věty dále členíme na **větné úseky** (kóla), které jsou vymezovány pauzou a mj. také větným přízvukem a melodií. Větné úseky se skládají z **přízvukových taktů**, které jsou vymezovány slovním přízvukem a dále se dělí na nejmenší jednotky, které již dále nedělíme, tj. **slabiky.**[69]

5.2 Frázování

Frázováním se rozumí členění promluvy na základě významu na logické celky a také členění vět na kratší úseky. Frázování je nezbytné pro srozumitelnější projev. Nejčastějším prostředkem frázování je užití pauz či změna melodie řeči.[70]

5.2.1 Pauza

Pauza je charakterizována jako přerušení hlasového a artikulačního proudu řeči. Má převážně fyziologickou funkci, ale slouží také k členění zvukového proudu na kratší úseky.[71]

[67] Srov. Dokulil, M. et al., 1986, s. 69.
[68] Srov. Krčmová, M., 2010, s. 167-174.
[69] Srov. Tamtéž, 2010, s. 84.
[70] Srov. Hůrková, J., 1995, s. 41-42.
[71] Srov. Zeman, J., 2008, s. 155.

Z hlediska funkce v mluveném projevu dělíme pauzy do čtyř skupin:

- **segmentační** (syntaktické) **pauzy** – vyskytují se mezi různými syntaktickými jednotkami, např. na hranici výpovědí, na hranici několikanásobných větných členů, na hranici vsuvky či oslovení, př. [*Bila temná noc // nebilo viďet aňi na krok*], [*Cos to uďelal // Petře*];
- **formulační pauzy** – užívají se převážně ve spontánních projevech ve snaze získat čas pro formulaci myšlenek, často bývají vyplněny hezitačními zvuky, př. [*A já sem ə // sem fšexno sem projednal ə //*];
- **důrazové pauzy** – bývají doprovázeny zdůrazněním klíčových slov pro mluvený projev, př. [*Svjet f tomto tídnu // bouřil protesti*];
- **kontaktové pauzy** – slouží k prostoru pro výměnu informací v rozhovoru apod.[72]

5.2.2 Větná intonace

Větnou intonací rozumíme střídání výšky hlasu v průběhu řeči. Někdy bývá označována také jako melodie řeči. Úkolem větné intonace je kromě vyjadřování citových postojů mluvčího (jistota, zaujatost atd.) také ohraničování vět či větných úseků.[73] Z toho důvodu je intonace považována za jeden ze základních prostředků aktuálního členění výpovědi.[74]

Podle Krčmové intonace souvisí také se silovým průběhem výpovědi. V češtině začíná přízvučnou či silově zvýrazněnou slabikou jádra výpovědi, kterou nazýváme intonační centrum. Dále pak dochází ke stoupání či klesání hlasu vzhledem k výšce této slabiky. V češtině bývá větný přízvuk umístěn na posledním taktu výpovědi nebo výpovědního úseku, proto zde bývá realizována větná intonace. Krčmová rozlišuje tři typy realizace intonace, a to kadenci, antikadenci a polokadenci.[75]

[72] Srov. Zeman, J., 2008, s. 156-157.
[73] Srov. Lotko, E., 2009, s. 64.
[74] Srov. Hůrková, J., 1995, s. 43.
[75] Srov. Krčmová, M., 2010, s. 168.

5.2.3 Kadence

Bývá označována také jako sestupná (klesavá) melodie řeči nebo konkluzivní kadence. Je založena na klesavém průběhu výpovědi od intonačního centra do konce.[76]

Nachází na konci výpovědi (tj. na první slabice jádra výpovědi) a vyskytuje se nejčastěji v oznamovacích větách, kde signalizuje jejich ukončení.[77] Na následujícím příkladu ukazuji schéma kadence.

Obr. 4

Přijde dnes později.

(Srov. Krčmová, M., 2010, s. 169.)

Kromě vět oznamovacích mají konkluzivní kadenci také věty rozkazovací, zvolací a tázací (otázky doplňovací).[78] Vyznačují se zvýšením a zesílením intonačního centra.[79] Na následujícím obrázku je znázorněno schéma průběhu intonace u zmíněných typů vět společně s příklady.

Obr. 5

To je senzace! **Okamžitě sednout!** **Kdo to sem přinesl?**

(Srov. Krčmová, M., 2010, s. 169.)

5.2.4 Antikadence

Antikadence neboli stoupavá intonace je charakterizována vzestupem hlasu po intonačním centru, přičemž na konci může dojít k jeho mírnému poklesu. Vyskytuje se u zjišťovacích otázek. Na základě toho rozlišujeme dva typy intonace – stoupavou (hlas plynule stoupá až do konce) a stoupavě klesavou.[80] Na následujícím obrázku uvádím příklad pro znázornění rozdílu.

[76] Srov. Krčmová, M., 2010, s. 169.
[77] Srov. Zeman, J., 2008, s. 147.
[78] Srov. Tamtéž, s. 148.
[79] Srov. Krčmová, M., 2010, s. 169.
[80] Srov. Tamtéž, s. 169.

Obr. 6

stoupavá antikadence stoupavě klesavá antikadence

(Srov. Krčmová, M., 2010, s. 169.)

5.2.5 Polokadence

Polokadence je založena na poklesu hlasu před intonačním centrem. Vyskytuje se u nekoncových úseků výpovědí a užívá se u neutrálních promluv. Jedná se o stoupavou melodii, kde je prohlubováno intonační centrum (případně i slabika před ním). Polokadence může mít i své příznakové obměny např. u vytýkání, kdy bývá zesilován přízvuk na intonačním centru.[81] Následující příklady zobrazují průběh polokadence.

Obr. 7

(Srov. Krčmová, M., 2010, s. 169.)

5.3 Mluvní tempo

Mluvním tempem rozumíme rychlost, jakou se realizuje mluvní projev. Rozlišujeme mluvní tempo osobní a mluvní tempo věcné.[82]

Věcné mluvní tempo je dáno obsahem promluvy. Hlavní linie myšlenky je realizována pomalejším mluvním tempem, vedlejší linie zahrnující např. vsuvky naopak rychlejším tempem. Zeman jako příklad uvádí větu: [*A já sem tehdi // gdiš sem bila malá holka // hladem netrpjela*], přičemž podtržená část označuje vsuvku vyslovenou rychleji.[83]

[81] Srov. Krčmová, M., s. 169.
[82] Srov. Zeman, J., 2008, s. 157.
[83] Srov. Tamtéž, s. 157.

Dále bývá také ovlivněno komunikační situací. Pomalejší projev je typický pro promluvy zahlcené informacemi, pro slavnostní či smuteční projevy apod., naopak rychlejší tempo je často využíváno např. u sportovních reportáží.[84]

Osobní mluvní tempo je rychlost řeči, která je typická pro daného mluvčího. Je určeno věkem, momentálním rozpoložením, temperamentem apod.[85]

Mluvním tempem se zabývalo několik lingvistů, ovšem každý z nich prováděl svůj výzkum na jiném materiálu. Např. Romportl měřil mluvní tempo z hlediska nářečí, Štěpánková se zabývala řečí dětí předškolního věku, Bartošek se orientoval na projev rozhlasových reportérů apod. Bartošek uvádí jako maximální hodnotu 6,67 slabik/sek a jako hodnotu minimální 3,33 slabik/sek. Palková stanovuje průměrné mluvní tempo na 4,89 slabik/sek.[86] S touto hodnotou budu dále pracovat ve výzkumné části práce.

5.4 Odchylky v suprasegmentální rovině

Jedním z nejzásadnějších problémů na rovině suprasegmentální je chybné rytmické členění věty, kdy dochází k rozpojování spojení, která by jinak měla být těsná. To může způsobit chybné vnímání a pochopení promluvy a také k vytváření tzv. falešných větných dvojic.[87] V souvislosti s tím uvádím příklad dle Hůrkové:

Je to opravdu poutavá hračka | pro děti japonské výroby. – chybné členění výpovědi

Je to opravdu | poutavá hračka pro děti || japonské výroby. – správné členění výpovědi

Také Lotko pojednává o chybném frázování řeči, kdy zdůrazňuje, že nesprávným položením pauzy může dojít k radikální změně významu věty. Jako příklad udává větu *Třetí úspěšný pokus byl proveden v květnu*. V případě, že sdělujeme větu bez pauzy, říkáme, že všechny tři pokusy byly úspěšné. Kdežto při vyslovení *Třetí | úspěšný pokus byl proveden v květnu* oznamujeme, že pouze třetí pokus byl úspěšný.[88]

Na suprasegmentální rovině se setkáváme také s odchylkami od normativní podoby kadencí. Jako nejběžnější prohřešek se uvádí nenormativní kadence zjišťovací otázky, která spočívá v pronesení přízvučné slabiky na nejvyšším tónu,

[84] Srov. Zeman, J., 2008, s. 157.
[85] Srov. Tamtéž, s. 158.
[86] Srov. Palková, Z., 1994, s. 318.
[87] Srov. Hůrková, J., 1995, s. 42.
[88] Srov. Lotko, E., 2009, s. 66.

přičemž v dalších slabikách dochází k poklesu jeho výšky. Tyto odchylné podoby kadencí zjišťovacích otázek se blíží kadencím oznamovacích vět.[89] Na následujícím obrázku lze vidět intonační schéma těchto odchylek.

Obr. 9

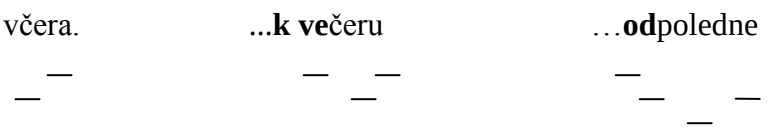

(Srov. Hůrková, J., 1995, s. 47.)

[89] Srov. Hůrková, J., 1995, s. 46.

II. Praktická část

1 Zaměření práce

Předkládaná bakalářská práce se zaměřuje na fonetickou analýzu živých vstupů reportérů hlavních televizních stanic. Mým hlavním úkolem bylo pořídit nahrávky reportérů čtyř českých stanic Nova, Prima, ČT a Barrandov a podrobit je fonetické analýze. Následně bylo třeba vyhodnotit, zda jsou jejich mluvní projevy v souladu s platnou ortoepickou normou.

Právě odchylky od normativní výslovnosti byly středem mého zájmu. Zaměřila jsem se hlavně na nenormativní výslovnost vokálů, která spočívá v tendenci k otevřenosti či zavřenosti a také krácení vokálů. Dále mě zajímalo správné tvoření souhlásek a souhláskových spojení. V souvislosti s tím jsem se zaobírala také oběma druhy asimilací – znělostní i artikulační. Na rovině suprasegmentální sleduji zejména frázování mluvního projevu a tempo řeči, okrajově také správnou intonaci. Jelikož jsou živé výstupy projevy předem minimálně připravené, často přímo spontánní, neberu ve svém výzkumu ohled na přeřeky či užití hezitačních zvuků.

Analýzou mluvních projevů jsem se snažila získat přehled o mluvě reportérů hlavních zpravodajských relací. V případě výskytů chyb ve výslovnosti jsem se snažila vysledovat, zdali se jedná o chyby ojedinělé, které se mohou přirozeně vyskytnout v mluvě každého z nás, nebo zdali se jedná o chybu, která se vyskytuje pravidelně. Hlavním cílem celé práce bylo odpovědět na výzkumné otázky, které jsem si položila v úvodu práce.

Pro zkoumání projevů reportérů jsem se rozhodla z toho důvodu, že by měli plnit funkci řečových vzorů. Podle Zdeny Palkové se jedná o reprezentanty veřejných sdělovacích prostředků a právě od profesionálních mluvčích je třeba očekávat jistou úroveň zvukové stránky projevu. Zároveň tvrdí, že analýzy, které byly dosud provedeny, ukazují, že sdělovací prostředky působí ve funkci řečového vzoru zatím negativně. Palková zmiňuje tři hlavní nedostatky vyskytující se v mluvě reportérů, a to deformaci vokálů, nesmyslné zacházení s větnou intonací a neúměrně rychlé tempo.[90]

[90] Srov. Palková, Z., Zvuková podoba veřejných mluvených projevů z hlediska jazykové kultury. In: „*Čeština doma i ve světě*“. č. 12, 2008. s. 20.

1.1 Materiál

Jak již bylo zmíněno výše, materiálem pro fonetickou analýzu byly nahrávky mluvních projevů reportérů hlavního televizního zpravodajství. Tyto nahrávky se nachází na internetových stránkách jednotlivých stanic. U některých stanic je archivace videozáznamů pouze dočasná. Záznamy, se kterými jsem pracovala, byly nahrány pomocí programu Audio Record Wizard.

Materiál pro mou práci jsem sbírala v období od srpna do října r. 2017. Od každého mluvčího jsem se snažila získat vždy čtyři až pět nahrávek, které by byly pořízeny během různých dní. Každá nahrávka má stopáž v průměru minutu.

Pro svůj výzkum jsem dále využila také program Praat, ve kterém jsem prováděla analýzu formantů vokálů. Průměrné hodnoty pak byly zasazeny do excelovských tabulek, z nichž jsem následně získala grafy pro jednotlivé vokály. Veškeré nahrávky jsem následně foneticky přepsala a případné odchylky náležitě zaznačila.

1.2 Mluvčí

Ve své analýze jsem zkoumala mluvní projevy celkem čtrnácti reportérů. Na každé stanici, vyjma TV Barrandov, vystupuje okolo třiceti reportérů, což vzhledem k rozsahu práce není možno analyzovat. Proto jsem z každé stanice vybrala dvě ženy a dva muže, kteří se v živých vstupech objevují nejčastěji, tudíž je lze považovat za klíčové osobnosti pro dané zpravodajství. Výjimku tvořila stanice TV Barrandov, kde se vyskytovaly živé vstupy malého množství mluvčích. Výběr reportérů jsem provedla ve stejném časovém období, tj. v průběhu měsíce srpna.

Analýze jsem podrobila tyto reportéry:

Televizní noviny (TV Nova)	**Zprávy FTV Prima** (TV Prima)
Karolína Tomašková	Petra Doležalová
Lucie Heřmanská	Karolina Hošek
Filip Pultar	Zbyněk Zykmund
Jan Socha	Matěj Misař
Události ČT (Česká televize)	**Naše zprávy** (TV Barrandov)
Pavla Daňková	Adéla Tunová
Vendula Březinová	Jan Marvan
Bohumil Vostal	-
Josef Kvasnička	-

1.3 Postup analýzy a zkoumané jevy

Při analýze jsem postupovala následovně. Nejprve jsem po dobu jednoho měsíce sledovala každý den zpravodajské relace na všech vybraných televizních stanicích a zapisovala si jména všech reportérů, kteří měli ve zpravodajství své živé vstupy. Následně jsem vybrala z každé stanice čtyři zástupce (vyjma TV Barrandov), kteří měli v daném měsíci největší množství živých vstupů. Brala jsem je tedy jako klíčové osobnosti dané televizní stanice. Zvolila jsem vždy dva muže a dvě ženy, aby mohl být výzkumný vzorek považován za vyvážený a objektivní. Jejich výstupy jsem nahrávala a dále foneticky přepisovala. První živý vstup daného reportéra byl pro mě závazným, jelikož jsem jej podrobovala důkladné analýze. Případné odchylky, které se v tomto projevu nacházely, jsem pak dohledávala i v dalších nahrávkách, abych mohla doložit, zda se jedná o odchylku systémovou nebo pouze ojedinělou. Tyto další transkribované mluvní projevy se nachází v příloze práce.

Co se týče zkoumaných jevů, na segmentální rovině jsem se zajímala hlavně o výslovnost vokálů a konsonantů. Vokály jsem zkoumala z hlediska tendence k jejich otevřenosti či zavřenosti, což způsobuje problémy mnoha mluvčím. U každého reportéra jsem vybrala 10 příkladů od každého vokálu [a], [e], [i], [o] a [u] a pomocí programu Praat jsem změřila hodnoty F1 a F2 u každého vzorku.[91] Výsledky měření jsem zasadila do tabulek, které následně vytvořily grafy zobrazující vokalický trojúhelník každého reportéra. Z naměřených hodnot jsem dále spočítala průměrnou formantovou hodnotu vokálů, kterou jsem srovnávala s tabulkou Zdeny Palkové. Tu beru jako stěžejní pro svou práci. Jednotlivé vokály jsem vybírala zcela náhodně, přičemž jsem se snažila o zastoupení všech typů výskytu – na začátku slova, na konci slova, sousedící s různými konsonanty, dále vokály krátké i dlouhé. U vokálů jsem si dále všímala jejich krácení a dloužení a také správnosti užívání rázu. Případné odchylky jsem zaznačila ve fonetické transkripci pomocí barev a značek.

U konsonantů jsem se zabývala převážně výslovností jednotlivých hlásek a souhláskových spojení. Dále jsem si všímala asimilace znělostní a artikulační, tedy zjednodušování souhláskových skupin. Posledním zkoumaným jevem bylo

[91] U každého mluvčího se skládá výzkumný vzorek z pěti vokálů krátkých a z pěti vokálů dlouhých. Analyzované vokály byly vybrány ze slov prvního transkribovaného projevu mluvčího. V případě nedostatku materiálu byla zvolena slova obsahující dané vokály z ostatních transkripcí.

vypouštění konsonantů v různých částech slova. I zde jsem aplikovala metodu barevného odlišení případných prohřešků.

Na rovině suprasegmentální bylo sledováno hlavně správné členění výpovědi, které je pro profesionální mluvní projevy velmi důležité, neboť ledabylé frázování může vést ke špatnému výkladu projevu. S tím souvisí i intonace mluvy, kde jsem zkoumala správné užití kadence, antikadence a polokadence. V neposlední řadě jsem se zaobírala také mluvním tempem každého mluvčího. To jsem měřila vydělením celkového času nahrávky počtem slabik. Výslednou hodnotu jsem porovnala s referenčními hodnotami uváděnými v odborné literatuře. Ve své práci operuji s číslem Zdeny Palkové, a to **4,89** slabik/sek.

Veškeré pořízené nahrávky jsou zpracovány do podoby fonetické transkripce prováděné podle zjednodušeného systému používaného v češtině. Ta pracuje s klasickými písmeny, která běžně užíváme při psaní českých slov, ale také se speciálními symboly určenými pro fonetickou transkripci. Jedná se o tyto znaky:

- [ŋ] = velární (zadopatrové) **n**
- [ɱ] = labiodentální (retozubné) **m**
- [r̝̊] = neznělé **ř**
- [ʔ] = ráz
- [x] = neznělé **ch**
- [ɣ] = znělé **ch**
- [ʒ] = znělé **c**
- [ǯ] = znělé **č**
- [u̯] = druhá, nevokalická část diftongu
- [l̥], [r̥], [m̥] = slabikotvorné **l**, **r** a **m**

Dále se v transkribovaných textech objevují následující symboly:

- [:] = dloužení vokálů
- [+] = redukce příp. úplné vypuštění hlásky
- [_] = vynechaný ráz
- [?] = nesrozumitelné slovo

- [↓] = kadence
- [↑] = antikadence
- [→] = polokadence
- [|] = krátká pauza pro nádech
- [||] = dlouhá pauza značící ukončení výpovědi
- [-|] = absence pauzy pro oddělení výpovědi
- [‿] = absence pauzy mezi slovy
- [@] = hezitační prvky

Při práci s jednotlivými transkripty jsem také využívala barevné odlišení jevů, které jsou odchylné od ortoepické normy. Jedná se o následující prohřešky:

chybná výslovnost vokálu

chybná výslovnost konsonantu

chybná spodoba souhlásek

~~**přeřek**~~

Veškeré výsledky měření jsou zasazeny do tabulek a opatřeny komentářem. V tabulkách formantové analýzy vokálů užívám barevného odlišení **červenou barvou** pro vyznačení hodnoty, která není v souladu s normou. Naměřené hodnoty jsou také vyjádřeny prostřednictvím přehledných grafů zobrazujících vokalický trojúhelník daného mluvčího.

2 Analýza

2.1 Televizní noviny (TV Nova)

Karolína Tomašková, 17. srpna 2017, [00:55]

[@ dobrí večer tak ftuto xvíli víme že řiďič bílé dodáfki kterí → | vjel na promenádu las ramblas rixlostǐ ʔasi sto kilometrú → | vho:ďi:ňe: @ poté smísta činu ʔutekl̥ po sfíx ↓ | policie fsou̯ vislostǐ zvelmi pravďepodobním teroriscickím ʔútokem u̯ale_uš pátrá po dvou̯ podezřelíx ʔa také po druhém vozidle ↓ | na míste po ʔincidentu ~~vipa~~ vipukla ʔokamžiťe pa:ni:ka: ↓ | policije ʔevakuovala ʔopxodi ʔi restau̯race fʔokolí → | jenomže záhi začali pr̥ ixázet další správi ʔo ʔútoku ↓ | dva ʔozbrojeňí muži ftr̥ hli do turecké restau̯ race _a zabarikádovali se tam → | podle tamňíx médií dr̥ží dokonce ňekolik rukojmí + ↓ | tito ʔinformace ʔale je ftuto xvíli: velmi ťeške ʔovjeřit ↓ | ňekteří sfje + ci dokonce mluví @ ʔo str̥elbje na jednom znejznámňejšíx tr̥hú vbarceloňe la bokerija ↓ | české ministerstvo zahraničňíx vjecí → | ftuto xvíli zjišťuje zda mezi ʔobjeťmi nebo zraňeňími → | nejsou̯ ňejací @ češi ↓ | ve španělsku bude vnejbliši dobje zasedat krizoví štáp ↓ ||]

Karolína Tomašková působí jako kvalitní mluvčí v oblasti výslovnosti vokálů. V téměř minutovém projevu došlo k jejich zkrácení pouze jednou, a to pravděpodobně v důsledku rychlé mluvy. V ostatních případech mluvčí vyslovuje délku pečlivě, netíhne k jejich krácení. U dvou slov mluvčí vokály slyšitelně prodloužila, ale na základě poslechu lze konstatovat, že ono dloužení je důsledkem přemýšlení, jak dále vyjádřit zamýšlenou výpověď. Stejné případy se nachází také v dalších transkriptech, kde se vyskytuje výslovnost dlouhá či polodlouhá. Také ráz mluvčí vyslovuje svědomitě na místech, kde je jeho užití povinné. Na místech doporučených jeho užití kolísá.

Na následující straně se nachází tabulka, která uvádí zaokrouhlené průměrné hodnoty obou formantů vokálu v dané pozici ve slově, a také graf zobrazující vokalický trojúhelník mluvčí.

Tab. 1

a	F1	F2	e	F1	F2	i	F1	F2
zab**a**rikádovali	681	1547	v**e**čer	601	1830	voz**i**dle	473	1823
ok**a**mžiťe	746	1485	minist**e**rstvo	621	1755	terorist**i**ckím	427	1842
a	784	1503	**e**vakuovala	657	1836	**i**ncidentu	470	2181
panik**a**	906	1743	vím**e**	680	1781	xvíl**i**	483	1986
inform**a**ce	864	1399	tur**e**cké	597	1724	kr**i**zoví	445	1878
o	**F1**	**F2**	**u**	**F1**	**F2**			
d**o**brí	412	1707	b**u**de	426	1261			
út**o**ku	545	1156	t**u**recké	451	1392			
ovjeřit	628	969	**u**tekl	570	1765			
tit**o**	561	1514	promenád**u**	437	1087			
kil**o**metrú	670	901	dr**u**hém	709	1876			

Graf č. 1

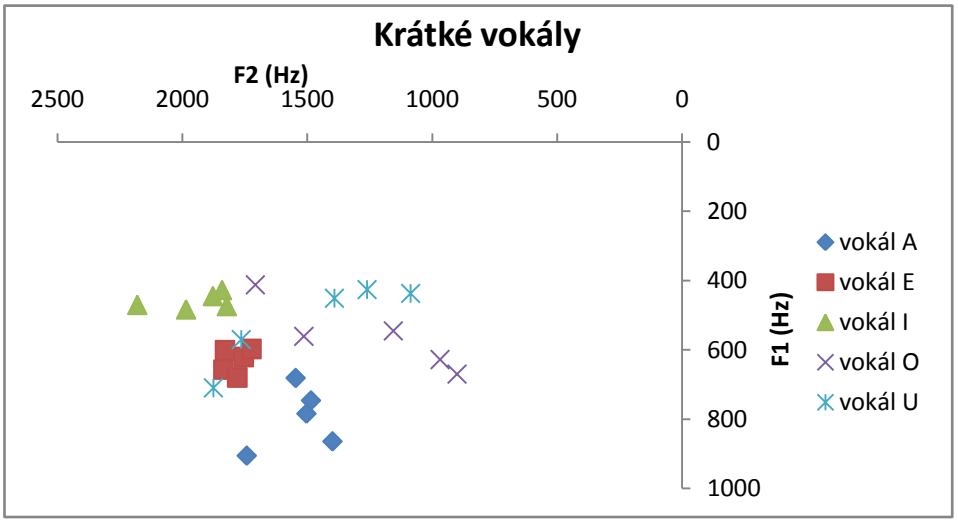

Z výše uvedené tabulky lze vyvodit, že Tomašková je ve výslovnosti vokálů spíše lepší mluvčí, nicméně i přesto se v jejím projevu vyskytují určité nedostatky. K ojedinělým odchylkám dochází u prvních formantů vokálů [a], [o] a [u], které se liší od normy nízkými hodnotami. Druhý formant vokálů [a] a [i] není v souladu s normou ve většině případů, ale hodnoty se opět odchylují o cca 100 Hz. Výjimku tvoří druhý formant vokálu [o], u kterého se vyskytly hodnoty o cca 300–500 Hz vyšší, a také druhý formant vokálu [u], jehož hodnoty přesahovaly ve všech případech normu o 80–800 Hz. S tím souvisí také vykreslení vokalického trojúhelníku. Ten působí na první pohled chaoticky, nicméně většina vokálů je rozprostřena na území svého frekvenčního pásma. Výjimkou jsou již zmíněné problematické vokály [o] a [u], jejichž body se posouvají směrem do středu vokalického trojúhelníku a navzájem se prostupují.

U dlouhých vokálů se nevyskytl žádný zásadní problém v ortoepické výslovnosti. Téměř všechny hodnoty byly v souladu s normou, příp. se odchylovaly

nízkými hodnotami, vyjma druhého formantu vokálu [ú], kdy docházelo k vychýlení hodnot o 200–1300 Hz. U vokálu [é] dochází k částečnému otevírání tohoto vokálu. Taktéž vokalický trojúhelník zobrazený na grafu níže je poměrně stabilní s výjimkou již zmíněného vokálu [ú], jehož hodnoty zasahují do frekvenčních pásem jiných vokálů a netvoří tak shluk bodů. Vokál [ó] byl při měření vynechán, neboť se nevyskytoval v žádném slově.

Tab. 2

á	F1	F2	é	F1	F2	í	F1	F2	ú	F1	F2
dod**á**fki	841	1622	druh**é**m	788	1890	xv**íli**	334	2217	trh**ú**	425	971
št**á**p	936	1510	ťeš**k**é	665	1962	ňejac**í**	443	2632	**ú**toku	609	2344
z**á**hi	915	1550	bíl**é**	740	1608	míst'e	415	2222	**ú**tokem	365	1507
pátr**á**	944	1475	turec**k**é	677	1919	rixlosť**í**	351	2380	kilometr**ú**	379	954
spr**á**vi	925	1410	méd**i**í	761	2114	dobr**í**	328	2465	d**ú**razňe	356	1213

Graf č. 2

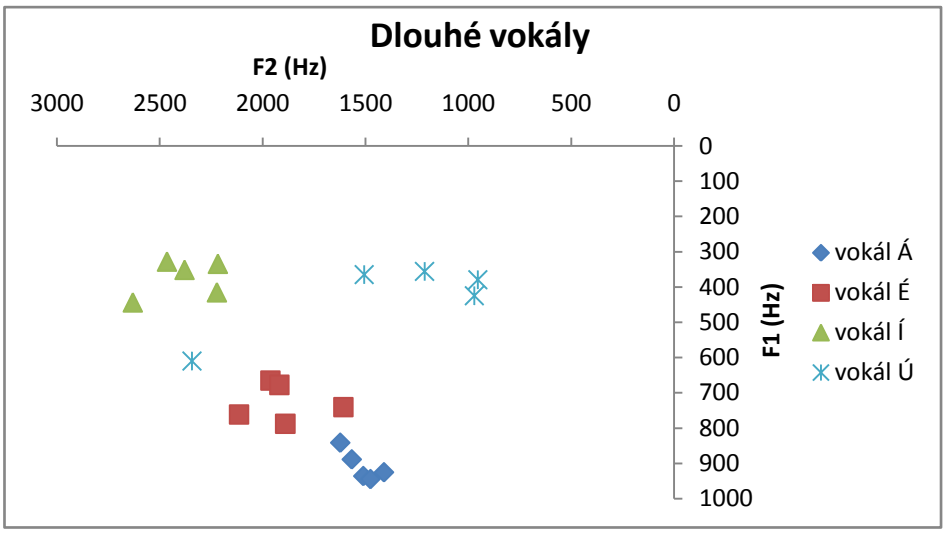

Také výslovnost konsonantů nezpůsobuje mluvčí větší problémy. V její promluvě najdeme pouze velmi malé množství nedostatků, které ale nejsou tvořeny systémově. Výrazněji Tomašková chybovala ve zkoumaných projevech pouze ve spojování souhláskových skupin, kde došlo v několika případech k vynechání jedné z hlásek – př. [*pře+ťím*], [*+sou̯*], [*mís+ňí*], [*ʔoficiá+ňí*], [*sociá+ňí*], [*+ešťe*] ad.

Na rovině suprasegmentální považuji Tomaškovou jako průměrnou mluvčí, a to z toho důvodu, že v některých úsecích výpovědi dochází k jejímu špatnému členění. Mluvčí odděluje celky, které by měly z hlediska správného pochopení sdělovaného obsahu patřit k sobě. Nicméně protože se nejedná o příliš častou odchylku, hodnotím ji spíše průměrem. V transkribovaném textu zaznačuji chybně

uloženou pauzu tímto znakem – [|]. Na následujících příkladech dokazuji chybné užití pauz a oddělení celků prostřednictvím výňatků z dalších transkriptů:

[že bi severokorejskí režim → | bil sxopní @ vitvořit]

[stále ješťe váhají koho: zítra → | volit]

[čtiřicet procent voličú se rozhoduje → | na posledňí xvíli ↓]

[kterou volilo → | více neš třinácť ʔa púl procenta → | voličú]

[předbježné tedi zatím nepotvrzené → | vísletki]

Mluvní tempo Karolíny Tomaškové bylo v prvním projevu 5,62 slabik/sek, což je bráno jako tempo vyšší. V ostatních projevech se však pohybuje v rámci průměrných hodnot, tj. od 4,98 do 5,21 slabik/sek. Mluva působí klidně, nicméně v některých částech radikálně zvýší tempo řeči a místy tak dochází ke špatné artikulaci slov. I přes vyšší mluvní tempo se ve výpovědi mluvčí vyskytlo minimum přeřeků.

Lucie Heřmanská, 4. srpna 2017, [00:32]

[dobri večer nejdříve připomenu že ʔústavňi stížnost ksoudu podalo fpoloviňe března dvacet senátoru ↓ | ʔa sice fčele sjaroslavem kuberou ʔa ʔivem valentou ↓ | @ podle kuberi: → | @ podle kuberi je ustavňi sout niňí @ zavalen stížnostmi ʔa: nestíhá ↓ | neš rozhodne -| mohlo bi to trvat @ třeba: prí i: rok ↓ | @ senát @ se take na sfíx příštíx sxúzíx bude muset zabívat → | peticí proti tomuto zákonu ↓ | dostal je fpoloviňe července ʔa podepsalo je přes dvace + tři tisíc liďí ↓ | @ jak celou problematiku vňimaji dnes politici se poďívejte vnásleduj + cí reportáži ↓ ||]

Již na základě poslechu první nahrávky mluvního projevu Lucie Heřmanské lze konstatovat, že se mluvčí dopouští krácení dlouhých vokálů. Ve většině případů se jedná o vysoké vokály [í] a [ú]. Pouze výjimečně dochází ke správné dlouhé výslovnosti vokálů. V osmi případech byla zaznamenána výslovnost krátká, v dalších případech pak spíše výslovnost polodlouhá. Tento zásadní prohřešek v mluvě reportérky lze doložit i na transkripcích dalších mluvních projevů, které uvádím v příloze. Vzhledem k velkému množství odchylek neuvádím jednotlivé příklady, ale

odkazuji na přílohu č. 2. V projevu Heřmanské se vyskytlo několik případů dloužení krátkých vokálů. To ale není považováno za chybu systémovou, jelikož bylo použito k rozmyšlení další výpovědi.

Naměřené hodnoty formantů krátkých vokálů shrnuje následující tabulka:

Tab. 3

a	F1	F2	e	F1	F2	i	F1	F2
pod**a**lo	686	1417	v**e**čer	566	1975	b**i**	520	1838
dost**a**l	685	1365	dvac**e**t	552	1694	t́**i**síc	398	2452
a	848	1329	s**e**	551	1737	**i**vem	462	2275
březn**a**	754	1596	poďívejt**e**	607	1888	politic**i**	450	2086
problem**a**tiku	809	1340	n**e**sťíhá	672	2090	l**i**ďí	404	2194

o	F1	F2	u	F1	F2
d**o**stal	475	1453	b**u**de	415	1014
přip**o**menu	576	1076	k**u**beri	452	904
odborňíkú	567	1346	**u**místění	508	679
t**o**	553	1351	zákon**u**	522	719
r**o**zhodne	529	1338	m**u**set	642	1511

Graf č. 3

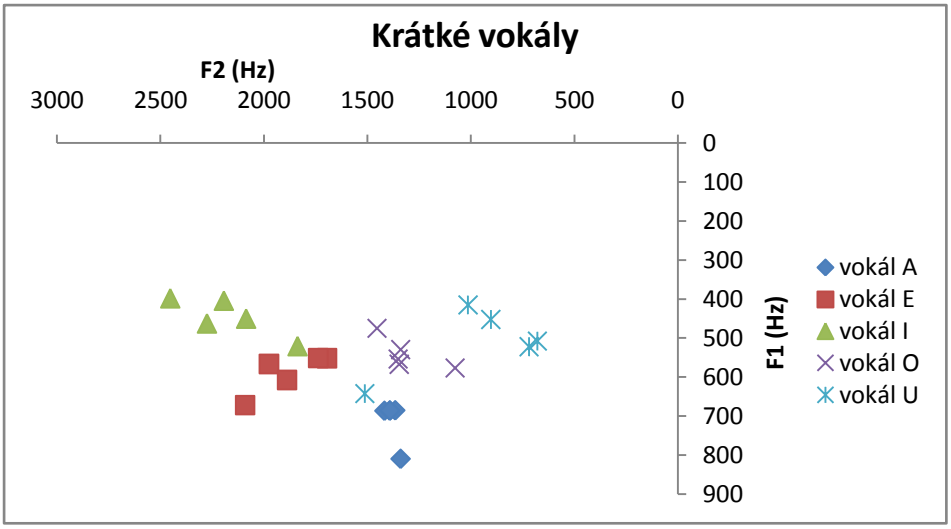

Na základě poslechu jsem nezaznamenala žádný prohřešek, kdy by došlo k záměně samohlásky za jinou. Také formantová analýza vokálů ukázala, že mluvčí nemá žádné výrazné problémy s výslovností krátkých vokálů. Naměřené hodnoty se ve většině případů shodovaly s normou. U většiny vokálů byly případné odchylky pouze nepatrné, do 80 Hz. Jediný prohřešek, který by se dal považovat pro svou frekvenci výskytu za systémový, je otevírání vokálu [u], kde byly naměřeny zvýšené hodnoty prvního formantu. S tím souvisí vykreslení vokalického trojúhelníku. Ten působí na první pohled neuspořádaně, nicméně většina vokálů je rozprostřena na území svého frekvenčního pásma.

U dlouhých vokálů dochází ve většině případů k jejich zkracování (úplnému či částečnému), jak jsem již nastínila výše. Na základě formantového měření bylo zjištěno, že mluvčí vyslovuje vokály velmi pečlivě. Do měření byly zahrnuty pouze čtyři vokály, jelikož foném [ó] neměl v žádném z transkribovaných mluvních projevů žádné zastoupení. V následující tabulce uvádím hodnoty naměřené v rámci formantové analýzy vokálů.

Tab. 4

á	F1	F2	é	F1	F2	í	F1	F2	ú	F1	F2
z**á**konu	851	1452	každ**é**m	583	1850	sxúz**í**x	320	2518	sxúz**í**x	254	842
reportáž**i**	795	1606	c**é**zet	596	1811	příšť**í**x	371	2488	fstah**ú**	350	764
n**á**sledující	811	1595	**é**rbek	674	1953	nesťih**á**	341	2677	**ú**stavňí	633	1533
nesťih**á**	854	1399	které	683	1912	niň**í**	426	2765	senátor**ú**	421	868
senátorú	825	1451	problémem	699	1634	následuj+c**í**	337	2522	p**ú**l	365	824

Graf č. 4

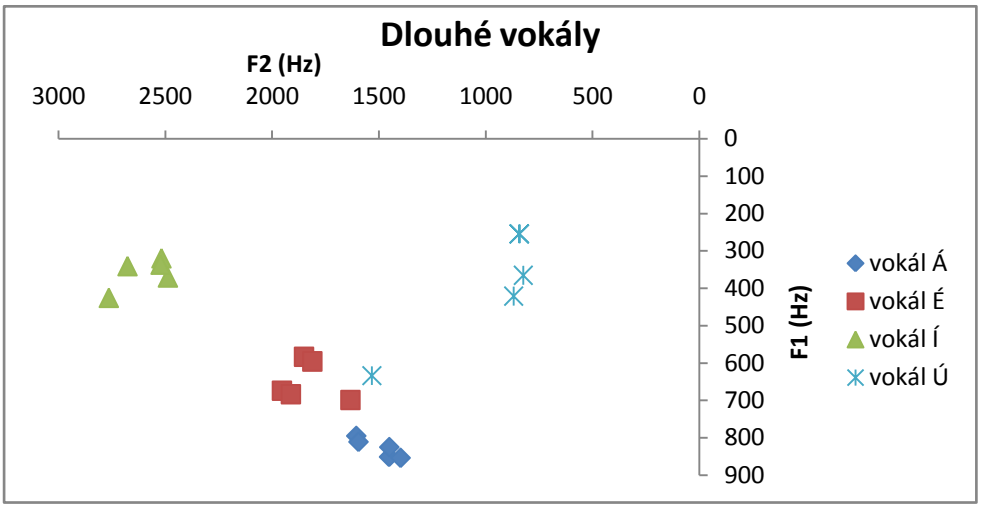

Všechny odchylky od normativních hodnot zaznačené v tabulce červenou barvou považuji za ojedinělé, jelikož se vyskytují v malém měřítku. S tím souvisí téměř precizní vykreslení vokalického trojúhelníku na grafu č. 4. Jednotlivá frekvenční pásma jsou striktně rozlišena a vokály tvoří přehledně oddělené shluky. Výjimku tvoří vokál [ú]. Taktéž užívání rázu nezpůsobuje mluvčí žádné potíže. Ani jednou nedošlo k jeho vynechání na místech, kde je žádoucí. Na některých místech došlo k jeho oslabení, ovšem jednalo se o místa, kde je pouze doporučen, tudíž není možné jeho absenci vytýkat.

Ve výslovnosti konsonantů řadím Heřmanskou spíše k průměru. Mluvčí místy špatně artikuluje a vypouští konsonanty ze souhláskové skupiny, a to na všech místech ve slově i na slovním předělu – př. [*spolujes+ce*], [*hoď+ě*], [*+zdát*], [*k+úli*] [*dvace+tři*], [*nejvječí+xip*] ad. V tomto ohledu působí projev neprofesionálně.

Na rovině suprasegmentální mluvčí dosahovala také dobrých výsledků. Intonace výpovědi jí nečiní žádné problémy, v případě ojedinělé odchylky nedošlo ke změně významu sdělované výpovědi. Heřmanská chybuje pouze v ukládání pauz, které místy vloží na nesprávné místo a oddělí tak od sebe celek. Toto tvrzení dokládám úryvky z fonetické transkripce dalších mluvních projevů, kde se tento prohřešek pravidelně opakoval:

[řiďič mohl̥ sou̯stř̂eďit na jízdu ʔa: ňic ho → | nerosptilovalo]

[pastelki ʔabi si mohlo → | @ kreslit]

[bi se mňelo zamňeřit → | @ jiním smňerem]

[vixázet př̂et centrálu: → | @ ʔano na xodovje]

[ʔoba politici nemňeli +zdát → | @ sfé ʔimuniti]

Lucie Heřmanská se řadí k mluvčím s rychlejším mluvním tempem, jehož hodnoty se pohybují v rozmezí od 5,48 do 6,2 slabik/sek, což jsou hodnoty značně vyšší, než stanovuje průměr Palková. V důsledku rychlejšího mluvního tempa tak často dochází ke špatné artikulaci, což místy brání porozumění slov.

Filip Pultar, 14. srpna 2017, [00:27]

[dobrí veče:r podle ťeɣ dostupnix ʔinformací samozřejmňe to višet̂řováň i +ešťe probíhá _ale → | kriminaliste na míste z+istìli: že do jednoho zliberecкíɣ bitú → | přijela: bívalá manželka: ʔa také txi:ňe: ke sfemu ʔekspartnerovi vizvednou̯t si svého sedmiletého sina _ofšem → | @ ten muš neváhal použít zbraň -| zaʔútočil ~~naž~~ nožem na ʔobje ženi → | jedna ten ʔútok nep̂řežil a:u̯a ten muš se pak sám → | ʔobjesil ↓ | @ každopádňe: další ʔinformace: vreportáži ʔondřeje špalka ↓ ||]

První transkribovaný projev Filipa Pultara je o něco kratší než projevy ostatních mluvčích, nicméně již na základě této krátké nahrávky dokážeme vyhodnotit, že se mluvčí potýká s problémy ve výslovnosti kvantity vokálů. Mluvčí často dlouží krátké vokály hlavně na konci slov, což kromě výše uvedeného transkribovaného textu dokládají také výňatky z dalších transkripcí uvedených v příloze. Například slova: [*zvraceli*:], [*teplotami*:], [*vdomňe*:], [*se*:], [*to*:] ad. Místy se

výslovnost vokálů pohybovala na pomezí krátké a dlouhé, což ale v transkribovaném textu nevyznačuji. Za mnohem výraznější a rušivý prohřešek v mluvě reportéra však považuji krácení dlouhých vokálů. Ten u něj považuji za systémový. Stejná nekorektní výslovnost se vyskytla i v dalších nahrávkách, což dokládám na následujících příkladech: [*preventi+ňix ʔopatr̂enix*], [*ráznim krokum*], [*kriminaliste*], [*nedbalostňimu jednáňi*], [*muže*], [*studena*] a další příklady viz příloha č. 3.

Ráz mluvčí realizuje na povinných místech, tj. po jednoslabičné přeložce, pečlivě, nicméně na místech doporučených jej příliš neužívá. Často dochází k nežádoucímu spojování slov, což působí v profesionální mluvě rušivě.

Na základě poslechu nemá Pultar výrazné problémy s otevřeností či zavřeností vokálů. To potvrzuje formantová analýza vokálů u náhodně vybraných slov pouze zčásti. Naměřené hodnoty shrnuji v následující tabulce:

Tab. 5

a	F1	F2	e	F1	F2	i	F1	F2
bí**v**alá	644	1142	v**e**čer	466	1719	**i**zvednout	440	1853
s**a**mozřejmně	664	1176	višet̂ování	442	1915	objes**i**l	571	1697
ale	735	1322	k**e**	512	1870	**i**nformací	376	2171
sin**a**	684	1371	podl**e**	588	1488	s**i**	433	1897
inform**a**cí	658	1176	j**e**dna	667	1429	sedmiletého	628	1222
o	**F1**	**F2**	**u**	**F1**	**F2**			
d**o**brí	438	1986	b**u**de	458	1572			
inf**o**rmací	584	1037	dost**u**pníx	597	2559			
ošem	618	929	**u**š	437	1857			
t**o**	474	1443	ostrafsk**u**	458	2201			
n**o**žem	550	1334	m**u**š	459	875			

Graf č. 5

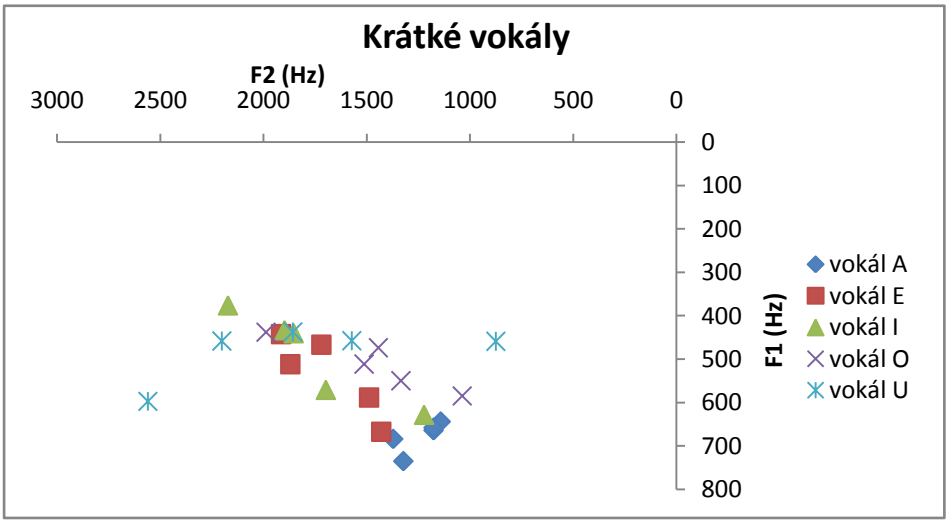

Dle tabulky naměřených hodnot lze konstatovat, že nejvíce chybuje mluvčí ve výslovnosti hlásek vysokých, tj. [i] a [u]. U vokálu [i] jsou hodnoty druhého formantu o 100–800 Hz níže, čímž se přibližují spíše hodnotám vokálu [e]. Hodnoty vokálu [u] se vychylují o 500–1200 Hz. To značí jeho posun dopředu na vokalickém trojúhelníku, který je zobrazen na grafu č. 5. Také vokál [o] se vyznačuje posunem směrem do středu vokalického trojúhelníku. Ten lze hodnotit jako nepřesný. Frekvenční pásma jednotlivých vokálů nejsou striktně oddělena, naopak dochází k jejich překrývání. U vokálu [a] dochází k jeho mírnému zavírání, jelikož hodnoty prvního formantu dosahují nepatrně nižších hodnot, než povoluje norma.

U dlouhých vokálů došlo k radikálnímu zlepšení. Téměř všechny naměřené hodnoty jsou v souladu s normou, což lze spatřit i v následující tabulce a k ní přiloženému grafu.

Tab. 6

á	F1	F2	é	F1	F2	í	F1	F2	ú	F1	F2
vyšetřování	677	1313	svého	617	1441	probíhá	335	2190	**ú**bec	416	2353
sám	817	1327	té	581	1753	další	372	2259	za?**ú**točil	425	880
probíhá	760	1306	sedmiletého	605	1598	informací	370	2236	**ú**tok	381	896
reportáži	759	1334	litomišlské	549	1784	libereckíx	363	2242	bit**ú**	524	2317
bívalá	739	1231	které	608	1627	dobrí	371	2275	pr**ú**jem	454	1654

Graf č. 6

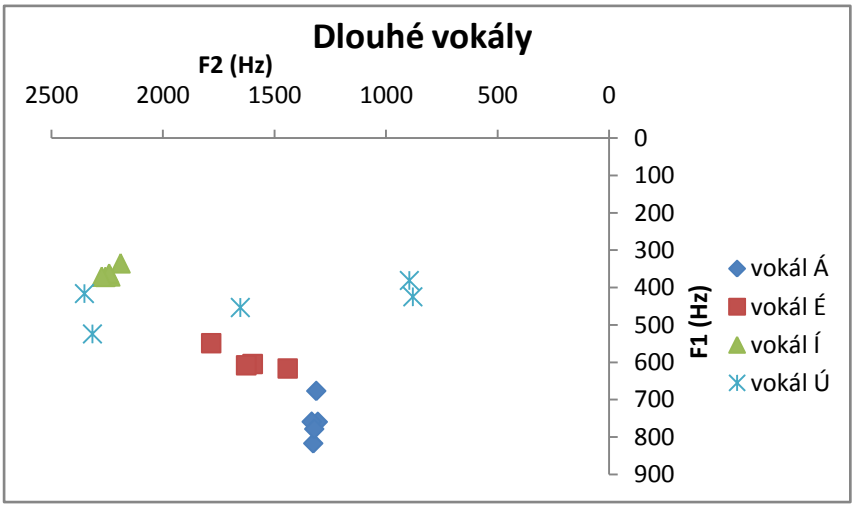

Jelikož se v žádném z analyzovaných projevů Pultara nevyskytovalo slovo s fonémem [ó], do tabulky a celkově do měření nebyl zařazen. Dlouhé vokály mluvčí vyslovuje až na drobné odchylky téměř správně, s výjimkou druhého formantu vokálu [ú]. Ten má hodnoty zpravidla o 600–1300 Hz vyšší než uvádí tabulka Zdeny Palkové a blíží se tak do středu vokalického trojúhelníku, což dokazuje graf č. 6. Ten

je lépe rozpoznatelný než u vokálů krátkých. Vokály [á], [í] a [é] jsou viditelně odděleny od ostatních.

V oblasti artikulace konsonantů se mluvčí opakovaně dopouští zásadní chyby. Jedná se o vypouštění konsonantu v souhláskovém spojení, a to jak na začátku slova (př. [+*so̯u̯*]), tak na konci slova (př. [*verdik*+]), ale i v jeho středu (př. [*preventi+ňix*], [*z+išťovat*], [*kolem+do̯u̯cí*], [*z+isťil*], [*ří+na*] ad.). Několika zastoupení se dočkala také odchylka v podobě zjednodušení souhláskové skupiny, a to především na slovním předělu – př. [*toti+že*], [*nejviší+hor*]. Nedbalá výslovnost konsonantických spojení tak způsobuje, že projev působí neprofesionálně.

Na suprasegmentální rovině se mluvčí dopouští také většího množství chyb. Často dochází ke špatné intonaci, kdy místo poklesu hlasu při ukončení výpovědi mluvčí pokračuje dál, což může způsobit zmatení posluchače. V prvním přepisu mluvního projevu se tento prohřešek nevyskytl, nicméně v dalších transkriptech se již nachází v neakceptovatelné podobě v hojném počtu. Toto tvrzení dokládám na příkladech:

[zako̯u̯pená fʔopxodňím řeťesci lídl → | bila ot litomišl̥ske]

[sxovu fpohořelicix ʔu br̥na → | tam + so̯u̯ podle]

[gde se prí dozvíme další podrobnostǐ → | zajimavé je také to:]

[další dúležito̯u̯ vjec → | @ tvr̥ďí]

V tomto případě docházelo k záměně kadence za antikadenci. Mluvčí se ale také dopouštěl chyby v podobě vynechání pauzy a intonace mezi větnými úseky, čímž docházelo k jejich spojení. Jednotlivé úseky by od sebe měly být odděleny poklesem hlasu a krátkou pauzou, aby došlo k jejich rozdělení na základě významu obsahu sdělované výpovědi. Toto tvrzení dokládám na následujících výňatcích, kde se tento prohřešek systematicky opakoval.

[pr̊̂istou̯pit kpomňerně ráznim krokum -| fše otstartovali zdravotňí]

[zvíšeno̯u̯ teplotu prújem ʔa zvraceli: -| fše ʔukazovalo na salmonelu]

[činostǐ tedi že bila zavražďena -| nám se: @ ʔozval zatǐm]

[tomu nedbalostňimu jednáňi -| každopádňe právje za obecne ohrožeňi]

V několika případech došlo také k redukci či k úplnému vypuštění mezislovní pauzy. Tím pádem se jednotlivá slova slévají v jedno, což shledávám jako velmi negativní prohřešek. Příklad vynechání pauzy z fonetické transkripce: [*toti+˽ že*], [*nejviší+˽hor*], [*a˽kvibíjeňi*], [*nepřežila:˽a*] ad.

Filip Pultar má tempo řeči o něco vyšší, než stanovuje norma Zdeny Palkové. Hodnoty mluvního tempa tohoto reportéra se pohybují v rozmezí od 5,4 do 6,1 slabik/sek, z čehož lze soudit, že se jedná o mluvčího s rychlejším tempem řeči. To způsobuje místy špatnou artikulací a tím horší porozumění.

Jan Socha, 19. srpna 2017, [00:32]

[d + brí večer momentá + ňe jsou na severu m o:ravi: jen přeháňk i: ʔintenzivňeji pršší jen na hor ax ↓ | déšť sem do ʔostravi dorazil kratce po: poledňi: silňejší bouřki: se ʔale fprúbjehu dne neviskitovali ↓ | ʔa podle dnešňí dlouhodobé přetpovjeďi léto prakticki končí ↓ | teploti se maji fpříštïɣ dvou tídnex → | teploti mají fpřištìɣ dvou tidnex postupňe klesat ʔa to ʔaš pod dvacet stupňú celzia ↓ | maksi + um může bít dvace + čtiři stupňu ↓ | počasí teť ʔovlivňuje především zvlňená studená fronta která pos + upuje kvíxodu ↓ | pršet bude ješťe vnoci ʔa: ʔi: zítra bjehem dne → | večer pak mají sráški ʔot západu ʔustávat ↓ ||]

V oblasti kvantity vokálů je Jan Socha průměrným mluvčím. Dochází u něj ke zkracování dlouhých vokálů, což dokládají nejen vyznačené odchylky v transkripci výše, ale také výňatky z dalších transkripcí, kde se tento prohřešek systematicky opakoval. Jedná se o následující úryvky:

[ʔovlivňovat zvlňena studena fronta ktera bude postupovat]

[třicetìstupňova horka vistřídají fčexax teploti]

[ʔaš čtiricet milimetru srážek]

[ten dnešňí ro + sudek zatím soudu neňi pravomocní]

Jelikož má Socha klidné mluvní tempo, nemohu toto krácení přisuzovat rychlé mluvě. Mluvčí se dopouští také dloužení krátkých vokálů, přičemž pouze ojediněle se jedná o důsledek rozmýšlení další výpovědi. Zmíněnou odchylku dokládám například na následujících výňatcích z fonetické transkripce:

[ve slesku bi: mňelo: bít ješťe]

[ja:ke po:časí nas tak vnatxázej + cíx dnex čeká]

[pár se: ʔale: ʔofšem mňel pohádat]

Na základě poslechu prvního záznamu projevu tohoto mluvčího jsem nezaznamenala žádnou slyšitelnou odchylku v kvalitě samohlásek. Nicméně formantová analýza vokálů ukázala, že přeci jen nedochází k ortoepické výslovnosti všech vokálů. Níže uvádím tabulku naměřených hodnot vokálů u vybraných slov. Také přikládám graf zobrazující grafické znázornění rozmístění vokálů v rámci frekvenčních pásem.

Tab. 7

a	F1	F2	e	F1	F2	i	F1	F2
dv**a**cet	643	1254	v**e**čer	489	1755	nev**i**skitovali	419	1659
záp**a**du	785	1333	s**e**veru	449	1459	prakt**i**cki	342	1841
a	744	1390	dn**e**	602	1742	**i**	367	2009
front**a**	734	1575	krátc**e**	525	1538	přeháňk**i**	449	2054
m**a**jí	678	1526	fprúbj**e**hu	497	1805	ovl**i**vňuje	405	1735
o	**F1**	**F2**	**u**	**F1**	**F2**			
d**o**razili	446	1527	západ**u**	356	1238			
p**o**dle	507	1503	post**u**pňe	393	1798			
ostravi	574	920	**u**stávat	361	791			
d**o**	516	1179	prúbjeh**u**	449	1481			
fr**o**nta	515	1279	sever**u**	426	1482			

Graf č. 7

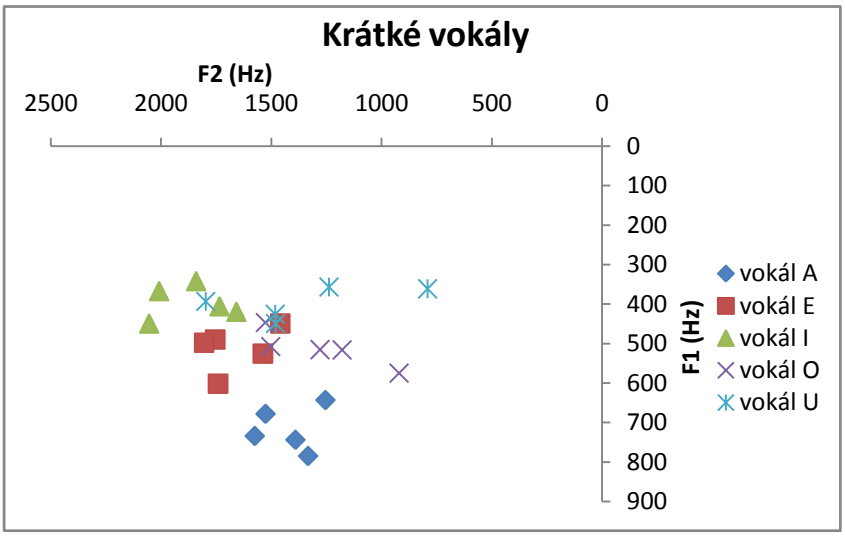

Socha nejvíce chyboval ve výslovnosti zadních vokálů [o] a [u]. Nadpoloviční většina druhých formantů je položena o cca 200–700 Hz výše, než uvádí platná norma. Naopak nižší hodnoty se vyskytovaly u druhého formantu

vokálu [i], a to o 150–300 Hz. U tohoto mluvčího zasahují vokály [o] a [u] svými hodnotami do frekvenčních pásem vokálů [a] a [e], čímž dochází k jejich posunu do středu vokalického trojúhelníku. Další vokály měly hodnoty v rámci normy, příp. se odchylovaly pouze nepatrnými rozdíly. Zmíněné teze lze ověřit na grafu, kde dochází ke značnému překrytí frekvenčních pásem těchto vokálů. Naprostá většina vokálů má tendenci posunovat se do středu vokalického trojúhelníku, přičemž u každého se jedná o rozdílnou míru posunu.

U dlouhých vokálů nedocházelo k většímu počtu systémových odchylek, jako tomu bylo u výslovnosti vokálů krátkých.

Tab. 8

á	F1	F2	é	F1	F2	í	F1	F2	ú	F1	F2
přeh**á**ňki	640	1588	d**é**šť	533	1763	b**í**t	353	2055	meteorolog**ú**	414	2037
ust**á**vat	809	1365	tak**é**	516	1831	t**í**dnex	366	2019	m**ú**že	412	1958
zvl̊něn**á**	704	1445	druhému	630	1548	pr̊š**í**	336	2153	**ú**zemí	353	1327
studen**á**	712	1385	povodňové	704	1639	maj**í**	419	1963	stupň**ú**	428	1548
kter**á**	770	1451	celém	665	1406	dobr**í**	340	2010	pr**ú**bjehu	365	1563

Graf č. 8

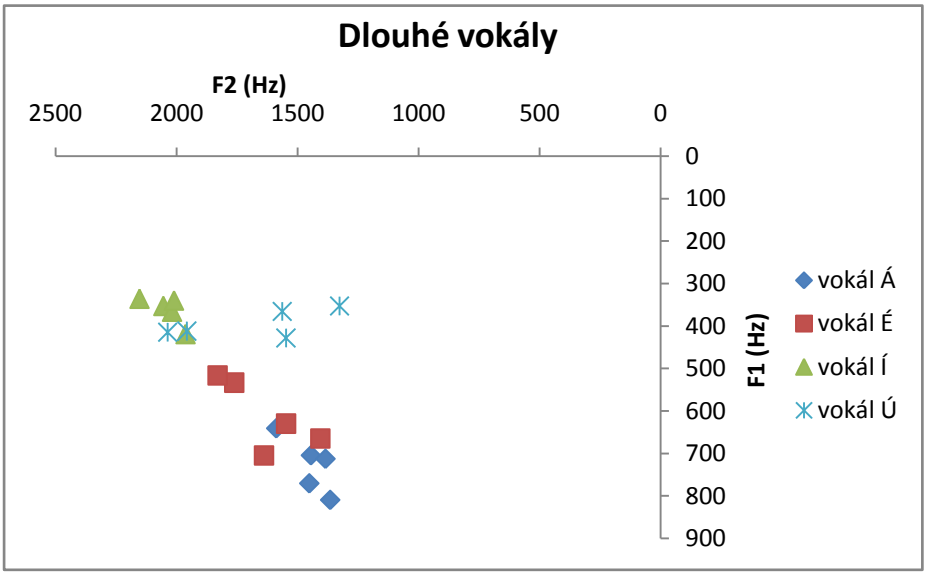

Z hlediska naměřených výsledků jsem u dlouhých vokálů neshledala žádné prohřešky, kterých by se mluvčí pravidelně dopouštěl. Výjimku představuje pouze artikulace vokálu [ú], jehož druhý formant je ve všech případech posazen o 300–1000 Hz výše. Vokalický trojúhelník je až na tuto výjimku precizně vykreslen, frekvenční pásma jednotlivých vokálů jsou viditelně oddělena. Pouze vokály [ú] se posunují směrem doleva a zasahují tak do frekvenčních pásem ostatních vokálů. Vokál [ó] nebyl opět z důvodu nedostatku dat do měření zařazen.

Také pokládání rázu nečinilo mluvčímu žádné zvláštní problémy. Pouze jednou bylo zaznamenáno jeho vynechání, což v téměř minutovém projevu pokládám za přípustné, jelikož nedošlo k ovlivnění významu slova.

Souhlásky a souhlásková spojení Socha vyslovuje průměrně, v některých částech nahrávky jsem zaznamenala problém s neporozuměním slova. V transkribovaných projevech tohoto mluvčího docházelo k redukci konsonantu u spojení souhlásek [t + ť/t] u slov [*na+ťím*] a [*pokut+ak*]. Ve stejném projevu se pak dopustil mluvčí ještě dalších chyb ve výslovnosti souhláskového spojení, a to vypuštění konsonantu [t] na konci slova – př. [*lítos+*] ad. Konsonant v souhláskovém spojení Socha vypouští také uprostřed slova např. u slov [*momentá+ňe*], [*pos+upuje*], [*dvace+čtiři*], [*ʔo+šem*], [*ro+sudek*], [*pr̥̆i+de*] ad. Mluvčí vypouští nejen konsonanty, ale i vokály např. ve slovech [*d+brí*], [*mete+rologú*], [*vnatxázej+cíx*] ad. Socha se dopustil také prohřešku ve formě nesprávné asimilace, kdy došlo k výslovnosti neznělé souhlásky jako znělé ve spojení párových a nepárových souhlásek – př. [*mi zme*]. Neortoepicky mluvčí vyslovil také slovo „měli“ jako [**mje**li].

V oblasti suprasegmentálních prostředků jsem nezaregistrovala žádný výrazný prohřešek v ortoepické mluvě. Mluvčí správně člení jednotlivé výpovědi na celky, které k sobě patří. Stejně tak správně užívá kadenci a polokadenci. Jedinou odchylkou, která se mluvě reportéra Sochy vyskytuje, je občasné vypuštění pauzy mezi větnými celky, což způsobuje, že nedochází k oddělení významových celků. Tento nedostatek však není natolik častý, aby mohl být považován za systémový. Níže uvádím příklady z fonetické transkripce:

[pr̥̆i + de také teplotní skok -| tr̥̆icetìstupňova horka vistr̥̆ídají]

[zatím soud neňi pravomocní -| ʔotsouzení si totìš ponexal lhútu]

Mluvní tempo má Socha spíše vyšší, naměřené hodnoty se pohybují v rozmezí od 5,39–6,10 slabik/sek.

2.2 Zprávy FTV Prima (TV Prima)

Petra Doležalová, 7. srpna 2017, [01:22]

[heski večer tak sk + teč + e podle ťex novíx → | ʔa: dnešňix ʔinformací → | @ je to tag že ʔuš čtiři sanitki sčeska vijeli do ʔitálije ↓ | dvje zňix @ ʔuš vezoų dvojci → | zraňeníx sem do češke republiki spátki → | noʔa další dva → | zraňení lidé bi se také mňeli do české republiki vrátĭt ješťe bjehem dnešňího večera → | @ nebo noci ↓ | @ fʔitalskix nemocňicix tedi ftuto xvili zustávají ʔuš jen tři čeští pacijenti → | @ to nám ʔostatňe potvrďila také česká velvislankiňe f _itáliji ↓ | ʔuž zítra bi ʔale mňela do ʔitálije virazit další sanitka pro jednu spacientek → | vječina zraňeňí + soų podle našix ʔinformací středňe ťeška → | + de tedi hlavňe ʔo zlomeňini žeber a končetĭn → | noʔa sta + fšex pacientú je ʔale stabilňí ↓ | se zraňeními se dnes setkala právje nejen česká velvislankiňe ʔa konzulka ʔale na místo dorazil ʔi majitel cestovňí kanceláře petr majer ↓ | jinak policije stále višetřuje co přesňe se vmalé ʔopci ronzon mezi bolzánem ʔa trentem stalo → | ʔitalská médija dál spekulují že ʔautobusu selhali brzdi → | ňicméňe prvňí ʔinformace bi: mohli bít ʔuš příští tíd en ↓ | @ žádní náhradňí ʔautobus ʔuš s e: vipravovat nebude → | fšixňi jak ʔuš + sem říkala domú pojedoų vipraveními sanitkami ↓ | mi + sme se dnes snažili samozřejmňe dovolat také majiteli cestovňí kanceláře petru majerovi → | ňicméňe ten nám nebral telefon ʔa neʔotpovidal ʔaňi na ʔesemes správi ↓ ||]

V mluvním projevu Petry Doležalové dochází ke krácení dlouhých vokálů, což je ve výše uvedeném transkribovaném projevu příslušně zaznačeno. U některých případů se vyskytuje výslovnost spíše na pomezí mezi krátkou a dlouhou. Jedná se o systémovou odchylku od ortoepické výslovnosti vokálů, jelikož se stejná situace opakuje i v dalších projevech. To dokládají úryvky z dalších transkribovaných textů:

[ʔakspektum právje při ʔintegraci cizincu ʔunás je ʔasi duležité zmiňi +]

[vihlásil dnes zvíšeňí stupňe teroristickeho ʔohrožeňi]

[dalšix bespečnostňix složek ↓ | ja ʔuš jen pr̂ipomenu]

[heski večer tak já musim říci]

[+ sou tedi hlavňimi ʔakteri ʔuňiklix nahravek]

V prvním transkribovaném projevu mluvčí vokál slyšitelně prodloužila celkem třikrát, ale na základě poslechu lze konstatovat, že ono dloužení je většině případů důsledkem přemýšlení, jak dále vyjádřit zamýšlenou výpověď. Ojediněle mělo dloužení jiný původ, což ale nepovažuji za systémovou odchylku vzhledem k nízké frekvenci výskytu. Stejné případy se vyskytují i v dalších transkripcích. S artikulací vokálů si dává mluvčí záležet, což dokládá i provedená formantová analýza.

Tab. 9

a	F1	F2	e	F1	F2	i	F1	F2
vipravova**t**	620	1369	v**e**čer	540	2081	v**i**jeli	492	2376
s**a**nitki	777	1682	č**e**ska	491	1806	pac**i**entek	501	2309
ale	842	1403	s**e**m	627	1772	**i**tálie	462	2263
večer**a**	852	1716	itál**i**e	643	2222	republik**i**	451	2278
informac**í**	838	1500	r**e**publiki	573	1919	san**i**tki	545	2042

o	F1	F2	u	F1	F2
d**o**	485	1489	konz**u**lka	451	1080
p**o**dle	515	1224	sk**u**tečňe	448	981
opci	567	1083	**u**š	532	1793
neb**o**	497	869	jedn**u**	479	1390
n**o**ci	555	1175	spekul**u**jí	457	1325

Graf č. 9

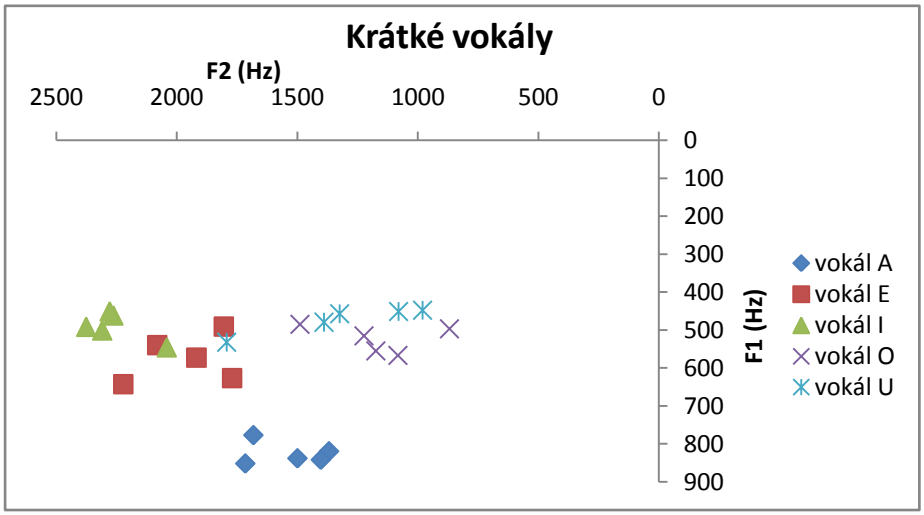

Na základě formantového měření krátkých vokálů jsme dospěli k závěru, že v kvalitě vokálů mluvčí příliš nechybuje. Červeně vyznačené hodnoty ve výše uvedené tabulce sice nejsou v souladu s normou, nicméně se jedná o ojedinělé odchylky, které nemají pravidelné zastoupení. Jedinou systematickou odchylkou vyskytující se v mluvě reportérky Doležalové byla chybná výslovnost vokálu [u]. Zde byly naměřeny vyšší hodnoty druhého formantu v nadpoloviční většině případů. Maximální rozdíl byl až o 700 Hz vyšší než uvádí norma. Graf č. 9 zobrazuje vokalický trojúhelník mluvčí. Některé vokály vystupují ze svých frekvenčních pásem, např. vokál [o] a [u] blížící se ke středu trojúhelníku.

Při formantové analýze dlouhých vokálů bylo zjištěno, že Doležalová vyslovuje podobně vokály [á] a [é]. U druhého formantu vokálu [á] jsou hodnoty vyšší o cca 70–230 Hz, dochází tak k posunu směrem dopředu. Vokál [é] má hodnoty prvního formantu mírně zvýšeny oproti standardu o 20–80 Hz, přibližují se tak výslovnosti vokálu [á], což značí tendenci k otevírání tohoto vokálu. Tento prohřešek není považován za příliš závažný, jelikož se liší od normy pouze nepatrnými hodnotami. U vokálu [ú] byly naměřeny hodnoty o cca 80–190 Hz vyšší. To je považováno za výraznější prohřešek, jelikož se opakuje ve všech analyzovaných slovech. Vokál [í] byl téměř vždy vysloven správně.

Na základě grafu č. 10 lze konstatovat, že vokály [í] a [é] až na výjimky dodržují svá frekvenční pásma a nezasahují do jiných, příp. pouze nepatrnými hodnotami. Stejná situace ale nenastává u zbývajících dvou vokálů, tj. [ú] a [á]. U nich dochází k posunu mimo své pásmo. Vokál [ó] nebyl do měření zařazen, jelikož se v žádném slově tento foném nevyskytoval a nemohl tak být zkoumán.

Tab. 10

á	F1	F2	é	F1	F2	í	F1	F2	ú	F1	F2
d**á**l	838	1677	lid**é**	737	1997	novíx	352	2435	vúbec	460	1480
zp**á**tky	896	1570	tak**é**	728	2097	tíden	399	2370	přispúsobil	571	1156
kancel**á**ře	865	1506	mal**é**	785	1554	říkala	415	2473	útoki	480	1581
česk**á**	830	1737	české	720	2063	informací	381	2435	milionú	540	1308
vr**á**tit	932	1681	média	727	2124	dnešního	462	2736	rúzné	458	1185

Graf č. 10

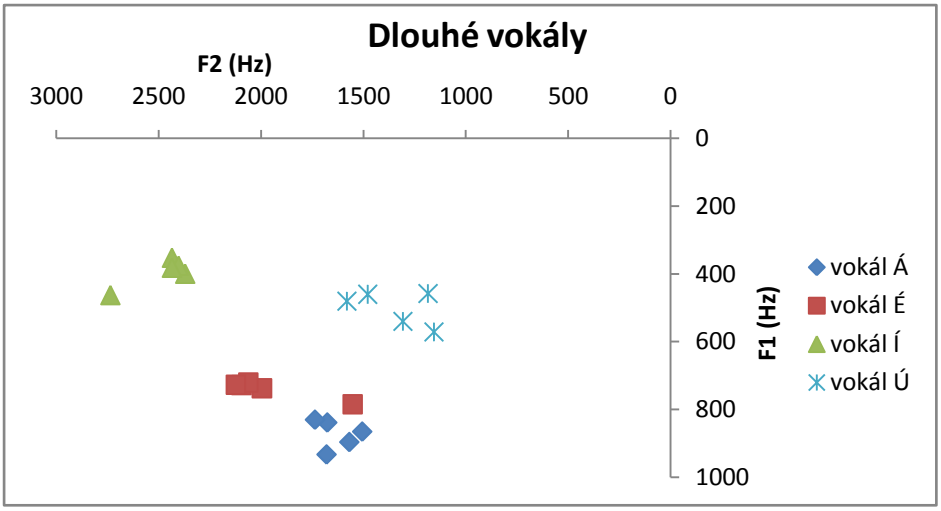

Ráz vyslovuje mluvčí poměrně pečlivě, pouze v jednom případě došlo k jeho vypuštění na místě, kde by měl být striktně užit, a to po jednoslabičné předložce před samohláskou – př. [*f_itáliji*]. Jelikož ale v dalších případech už nedošlo k jeho vynechání, neřadíme tuto chybu mezi systémové prohřešky mluvčí. Toto tvrzení dokládám na dalších příkladech: [*fʔitalskix*], [*fʔevropskix*], [*fʔulicíx*], [*fʔúterí*], [*sʔislámskím*] ad.

Ve výslovnosti souhláskových skupin nepatří Doležalová mezi nejpreciznější mluvčí, jelikož se opakovaně dopouští stejné chyby. Mluvčí se potýká s nekorektním vypouštěním hlásky z hláskové skupiny. Několikrát došlo k vypuštění konsonantu [j] na začátku slova v případě výslovnosti plnovýznamového tvaru slovesa být – př. [+*soụ*], [+*sem*], [+*sme*] a ve slově [+*de*]. Tato odchylka se vyskytla ve všech případech a ve všech transkribovaných textech, proto je považována za systémově tvořenou. V projevech došlo také k vypuštění konsonantu na konci slov, a to v případě souhlásky [t] – př. [*znalost*+], [*dvaťisíscedevatenác*+], [*zmiňi*+]. Nejen na začátku a na konci slov dochází k redukci či k úplnému vypuštění hlásek, ale také v jejich středu – př. [*při*+*me*], [*pr*+*ním*], [*sk*+ *teč*+ *e*] ad. V jednom případě došlo také na redukci hlásky na vnějším předělu – př. [*sta*+*fšex*]. Jelikož se tyto chyby vyskytovaly většinově, považujeme tuto odchylku za typickou pro tuto mluvčí.

Mluvní projev Doležalové z hlediska užití suprasegmentálních prostředků je hodnocen průměrně. Mluvčí místy pracuje špatně s intonací, kdy dochází k záměně kadence za antikadenci. Jednotlivé celky by od sebe měly být odděleny poklesem hlasu, aby nedocházelo k jejich nežádoucímu významovému spojení. Většinou se

jedná o dva až tři případy na jeden mluvní projev. Příklady nesprávného užití antikadence uvádím níže:

[další sanitka pro jednu spacientek → | vječina zraňeňí +soụ̊ podle našix]

[mezi bolzánem ʔa trentem stalo → | ʔitalská médija dál spekulují že]

[pošle do parlamentu → | do roku dvaťisíscedevatenác+ bi: tato ʔopaťřeňí]

[tṛvala přịbližňe čtiři hoďini → | podle samotneho ministra]

[ʔato sministrem martinem stropňickim → | podle premijéra se daří]

V několika případech mluvčí také chybně uložila pauzu, čímž došlo k rozdělení celků, které by měly patřit k sobě. Tyto odchylky v transkripci vyznačuji červeně zvýrazněnou svislicí. V dalších transkripcích se vyskytly např. tyto případy:

[právje ťem lidem kteři → | žádají ʔo ʔazil ʔunás fčeske]

[ʔudṛžoval se → | @ právje mír mezi státi]

[roberta pelikána bila → | přịedefšim bilančňí]

[dnes vlánex → | bude řešit kaụ̊za čapí hňízdo]

Z hlediska mluvního tempa je Doležalová považována za spíše lepší mluvčí. Hodnoty jejího mluvního tempa se pohybují od 5,11 do 5,97 slabik/sek, což je o něco více, než je průměr stanovený Zdenou Palkovou.

Karolina Hošek, 28. srpna 2017, [00:59]

[dobrí večer ze švicarského bonda -| jak můžete viďet ʔa nejspíš také slišet tadi za mnoụ̊ napḷno probíhají ʔotklízecí práce ↓ | prioritoụ̊ je pro mís+ňí ʔoctraňit návali bahna ʔod zdejšíx mostú → | ʔabi tak nebila ʔohrožena jej+x stabilita ↓ | fcelém ʔúdolí toťi+zbila jen jedna jeďiná průjezdná komunikace ↓ | ʔa ʔi poté se jezďí velmi ʔomezeňe ↓ | silňice fcelém bondu +soụ̊ ʔuzavřené ʔa: dovňitṛ̊ do sutťin nas nexťejí pustťit ʔaňi skameroụ̊ ↓ | ʔato zbespečnostňiɣ dúvodú ↓ | bjehem dnešňího ʔotpoledne také fšixňi zvedali ʔoči kʔobloze → | svelkoụ̊ ʔobavoụ̊ že bude pṛšet ↓ | to bi totíš znamenalo jeďiné ↓ | podmáčení svaɣ bi se mohḷ dát znovu do pohibu ʔa přịnést další skázu ↓ | fšixňi ʔobivatelé bonda +soụ̊ ftuto xvili bespečňe

ʔevakuovaňí ↓ | ňigdo ʔale neví → | gdi ʔa za jakix podmínek se budoų moci vrátĭt do svíx domovu → | nebo tedi spiše do toho co zňiɣ zbilo ↓ | teť ʔale poťme gveselejšímu pr̂íbjehu → | mi vám totĭš ʔukážeme zábjeri zdnešňiho ʔotpoledne gdi se podařila jedna velmi šťastná záxrana stáda kraf → | ʔato vr̥tulňíkem ↓ ||]

Mluvní projev Karoliny Hošek je na první poslech téměř bez chyb. Kromě tvrdé výslovnosti konsonantu [l], která v celkovém projevu působí rušivým dojmem. Co se týče kvantity vokálů, zaznamenala jsem v minutovém projevu reportérky osm prohřešků ve formě krácení vokálu. Ty se většinou vyskytovaly u vokálů [í]. Také v dalších nahrávkách projevu této mluvčí se vyskytují případy krácení vokálů, proto považujeme Hošek za mluvčí tíhnoucí k tomuto prohřešku. Zde uvádím stejné případy v dalších nahrávkách:

[tamňix méd + í se ma jed + at ʔo drogistické řeťesce]

[právje babišuf pr̥vňi muš]

[správa železňični dopravňi cesti pr̂itom]

Naopak dloužení krátkých vokálů se vyskytlo pouze v jednom případě, tudíž je považováno za odchylku ojedinělou, vzniklou pravděpodobně snahou o získání času pro uspořádání slov při mluvě. Hošek většinou dloužila vokál na konci slova, jednalo se o spojku „a“. Výslovnost rázu nezpůsobovala mluvčí žádný problém, na místech povinných jej užila správně.

Tab. 11

a	F1	F2	e	F1	F2	i	F1	F2
b**a**hna	861	1523	v**e**čer	589	1826	v**i**ďet	469	2085
t**a**di	742	1680	pršet	653	1799	fši**i**xňi	327	2376
a	867	1596	**e**vakuovaňí	580	1856	**i**	387	2097
nebil**a**	803	1296	můžet**e**	641	1842	ab**i**	532	1857
octr**a**ňit	728	1779	j**e**dna	523	2280	stabil**i**ta	495	1927
o	**F1**	**F2**	**u**	**F1**	**F2**			
d**o**brí	461	1639	b**u**de	464	1377			
k**o**munikace	550	1187	s**u**ťin	385	1494			
ohrožena	682	1338	**u**zavřené	448	1155			
napl̥n**o**	859	1436	bond**u**	476	1582			
m**o**stú	635	982	kom**u**nikace	500	1373			

Graf č. 11

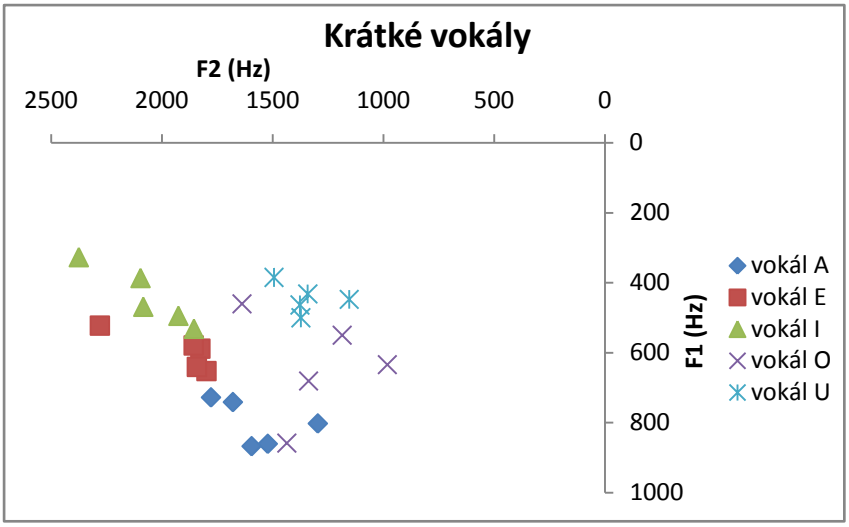

Nejvíce problémové jsou pro mluvčí vokály [a] a [u], v menší míře pak také vokál [o]. K odchylkám docházelo v zásadě u druhých formantů. Druhý formant vokálu [a] je zvýšený o 20–180 Hz oproti normě. Stejně tak druhý formant již zmíněného vokálu [u] se vyznačuje zvýšenými hodnotami, a to o cca 150–580 Hz. Také u vokálu [o] byly naměřeny vyšší hodnoty v rozsahu 130–300 Hz, což odpovídá hodnotám vokálu [a]. Formanty ostatních vokálů jsou ve většině případů v souladu s normou, proto případné odchylky považujeme za ojedinělou záležitost.

Graf č. 11 ukazuje, že vokalický trojúhelník není precizně vykreslen. Frekvenční pásma jednotlivých vokálů se prolínají a nejsou od sebe oddělena tak, jak by měla být. Vokály netvoří odlišené skupiny, nýbrž tvoří chaotickou spleť značek. Všechny vokály mají v různých měrách tendenci posouvat se směrem doleva.

U dlouhých vokálů došlo ke zlepšení i přes červeně vyznačené odchylky. Ve většině případů se jedná o odchylky nepřesahující rozdíl 80 Hz, což nepovažuji za tak závažný prohřešek. Mírnými hodnotami se vychyluje druhý formant vokálu [á], na vokalickém trojúhelníku má proto tendenci posunovat se lehce směrem doleva. Stejně tak první formant vokálu [é], jehož naměřené hodnoty jsou v souladu s referenčními hodnotami pro vokál [á]. To značí tendenci k mírnému otevírání tohoto vokálu. Větší problém způsoboval vokál [ú], kde byly naměřeny hodnoty až o 500 Hz vyšší. Na vokalickém trojúhelníku se body tohoto vokálu posunují směrem do středu vokalického trojúhelníku. Uvedené teze ilustrují následující tabulka a graf.

Tab. 12

á	F1	F2	é	F1	F2	í	F1	F2	ú	F1	F2
dát	939	1583	přinést	753	1908	neví	366	2573	dúvodú	370	1456
skázu	878	1471	poté	693	1743	nejspíš	331	2353	průjezdná	480	1303
stáda	961	1505	obivatelé	782	1793	podmínek	575	2808	údolí	347	1169
jeďiná	1161	1594	také	770	1874	otklízecí	335	2338	mostú	493	1542
práce	1021	1530	celém	751	1728	dobrí	342	2432	můžete	604	1300

Graf č. 12

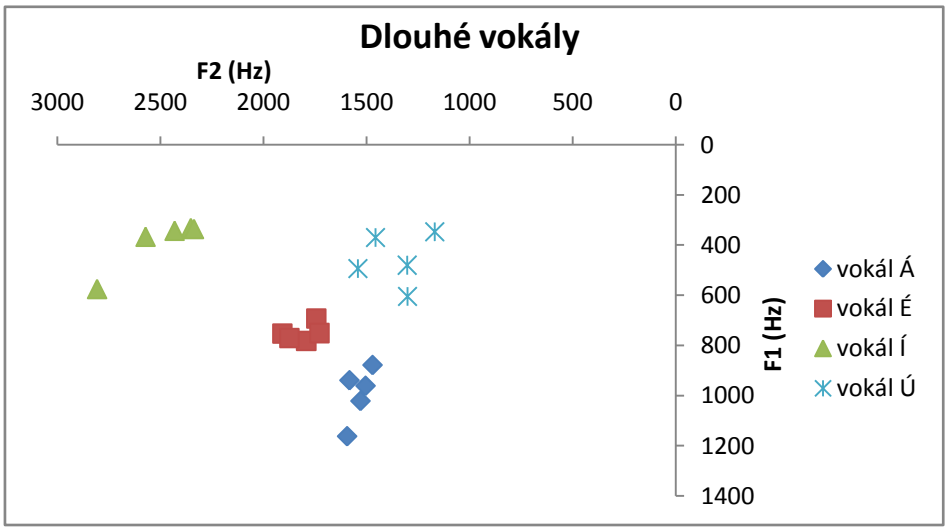

Výslovnost souhlásek a souhláskových spojení byla problematičtější, v několika případech došlo k prohřešku v ortoepické mluvě v podobě redukce hlásek uprostřed slova – př. [*mís+ňí*], [*jed+at*] ad. Ke zmíněné redukci konsonantů docházelo také na slovním předělu ve skupině artikulačně podobných souhlásek – př. [*toťi+zbila*], [*pře+ťím*] ad. K tomuto jevu docházelo pravděpodobně vlivem rychlé mluvy. Stejně tak se v projevech mluvčí vyskytla záměna souhláskového spojení za souhlásku jedinou. K tomu podle Hůrkové dochází u spojení souhlásek dásňových [t, d] a sykavek [s, š]. Zcela nepřípustná je tato záměna na švu předpony a kořene slova, čehož se Hošek dopustila ve slově [*octraňit*]. Mluvčí také zjednodušila slovo [*pojďme*] na [*poťme*]. V mluvním projevu reportérky jsem také zaznamenala chybnou asimilaci znělosti ve spojení nepárové předložky [k] s konsonantem [v] – př. [*gveselejšímu*].

V oblasti užití suprasegmentálních prostředků dosahuje Hošek opět průměrných výsledků, jako tomu bylo na rovině segmentální. S intonací pracuje mluvčí správně. Naopak frázování výpovědi je již o něco problematičtější. Mluvčí je třeba vytknout poměrně časté chybné uložení pauzy, čímž dochází k oddělení celku, který by bylo lepší nechat neoddělen. Často takto odděluje spojení slov, které

považuje za nejdůležitější, ve snaze o jejich zdůraznění. To dokazují následující výňatky z transkribovaného projevu:

[zvedali ʔoči kʔobloze → | svelkou̯ ʔobavou̯]

[poboček vnaší republice → | našťestĭ netíkají]

[pátráňí do kterého → | zapojila ʔi veřejnost]

[licenci na vískum → | zásop litija]

[přestože ʔaktivisté mají → | na základe soud̯ního]

V menší míře se pak reportérka také dopouštěla chyby, kdy výpovědní celky spolu nesouvisející nerozdělila uložením pauzy a naopak pokračovala dál v proudu řeči. Tento prohřešek působí velmi neprofesionálně. Příklady uvádím níže:

[spotravinami lidl̥ ʔa norma -| policije přesne názvi značek ʔale zatĭm]

[musela zasahovat ňekolikrát -| ve vječiňe případú se jednalo ʔo podezřeňí]

Také Karolina Hošek se řadí mezi mluvčí s vyšším mluvním tempem. Pohybuje se v hodnotách od 5,18 slabik/sek do 5,83 slabik/sek. I přes vyšší mluvní tempo působí její projev klidným neuspěchaným dojmem bez přeřeků a hezitace.

Zbyněk Zykmund, 15. srpna 2017, [01:01]

[dobrí večer klíčové bude to: → | zasedáňí vládi → | příštĭ poň ďelí -| premijér bohuslaf sobotka → | totĭž bude muset přesfječit svoje koaličňí partneri → | že: to: desetĭprocentňí zvíšeňí platovíx tarifú → | pro zamňestnance @ veřejné sféri → | ʔa: patnáctĭprocentňí pro → | ʔučitele → | je jednou̯ spriorit státňího rospočtu ↓ | jinak to: neb + lo jeďiné ʔožehavé téma ʔo kterém ʔodboráři spremiérem → | jednali ↓ | @ ministerstvo práce navr̥huje zvíšeňí minimálňí mzdi → | ʔot ledna příštĭho roku ʔo dvanácet korun → | na dvanác + tĭsíc dvjesťe → | ʔano ʔa lidofci bi přidali tĭsícofku → | zamňestnavatelé ʔale jenom ʔosm̥set korun → | ʔodboráři xťejí → | ʔabi se minimálňí mzda → | zvíšila → | ʔo patnácet korun ↓ | premiéra bohuslava sobotku čeká vnejbliši dobje jednáňí slídri francije ʔa rakou̯ska → | xce tlačit na to → | ʔabi jejix firmi toznamena francou̯ske ʔa rakou̯ske firmi tadi fčeske

republice → | zvišovali lidem mzdi ↓ | ʔa ʔabi se zbližovala životní ʔúroveň fʔevropské ʔuniji: ↓ | jen tak pro zajímavost fčesku podňiká vic neš čtiřista padesát francouskíx firem → | které zamňestnávají vic neš šedesát tìsíc liďí ↓ ||]

V mluvním projevu Zbyňka Zykmunda se objevilo čtrnáct prohřešků v kvantitě samohlásek. Mluvčí krátil především vokály [í] a [é] ve slovech [*přˆíšťiho*], [*vic*], [*česke*] a další, z čehož usuzuji, že se jedná o chybu systémovou, i když pravděpodobně tvořenou v důsledku rychlého mluvního tempa. To, že Zykmund krátí vokály, dokládá také fakt, že se ono krácení vyskytuje i ve všech dalších projevech tohoto mluvčího. Jako příklad uvádím následující úryvky z jejich transkripce:

[ke: zváš + ňim pomúckám které → | nejsoų̆ […] zdravotňiho → | pojišťeňí]

[na tom společném jednáňi ʔodhlasoval]

[heski deštìví večer spraššskeho xodova]

V některých případech se jednalo spíše o hraniční výslovnost, která se pohybovala na pomezí krátké a dlouhé. Tu v transkripcích pro její vysokou frekvenci nevyznačuji.

V mluvním projevu reportéra dochází také k dloužení krátkých vokálů, což ale na základě poslechu nepovažuji za systémovou chybu. Mluvčí jev využívá, aby získal čas pro rozmyšlení formulace dalších myšlenek.

Naměřené hodnoty formantů shrnuji v následující tabulce:

Tab. 13

a	F1	F2	e	F1	F2	i	F1	F2
z**a**mňestnance	597	1273	v**e**čer	462	1761	zv**i**šovali	385	2098
p**a**tnáctì	725	1155	učit**e**le	560	1539	toť**i**š	342	2338
abi	687	1156	s**e**	425	1605	ab**i**	404	2214
sobotk**a**	658	1521	xc**e**	474	1786	partner**i**	453	2233
bohusl**a**f	567	1093	l**e**dna	541	1516	tar**i**fú	431	2124
o	**F1**	**F2**	**u**	**F1**	**F2**			
sob**o**tka	453	984	b**u**de	436	1152			
p**o**ňďelí	463	961	ťisícofk**u**	473	691			
ožehavé	479	1071	**u**čitele	373	1476			
ministerstv**o**	465	1335	rospočt**u**	485	769			
r**o**ku	479	1203	m**u**set	531	1802			

Graf č. 13

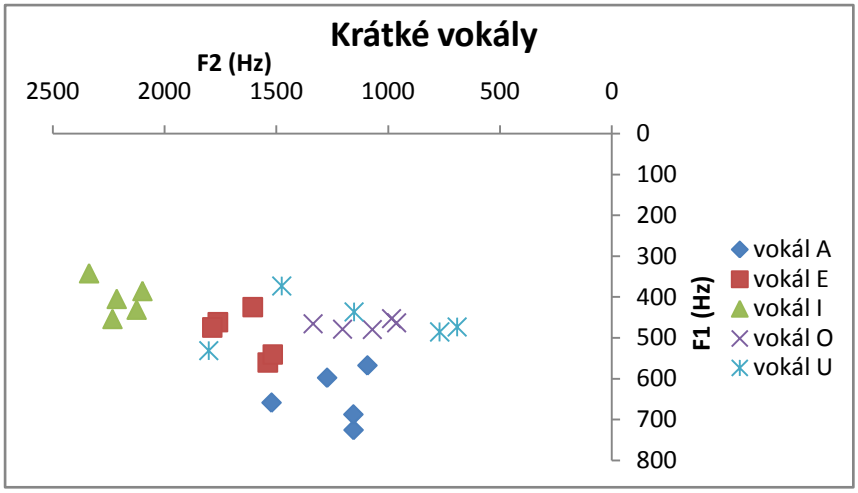

Nejvíce problémové jsou pro mluvčího vokály [a] a [o]. První formant vokálu [a] je snížený o max. 100 Hz oproti normě, což na vokalickém trojúhelníku značí posun do jeho středu. Stejně tak se sníženými hodnotami prvního formantu vyznačuje i již zmíněný vokál [o]. Nicméně zde se jedná pouze o minimální rozdíly, které se pohybují okolo 30–50 Hz. Mluvčí má tendenci vokál [o] zavírat. Stejně nepatrně se odchyluje také první formant vokálu [e], což se ale již neopakuje ve všech měřených slovech. Výslovnost tohoto vokálu se tak podobá výslovnosti vokálu [i]. I zde má mluvčí tendenci k zavřenosti vokálu. Tuto odchylku považujeme za systémovou, jelikož se opakuje ve více případech. Také druhý formant vokálu [u] má hodnoty nižší o 150–800 Hz oproti hodnotám, které stanovuje Zdena Palková jako průměrné. Formanty ostatních vokálů jsou většinou v souladu s normou, proto případné odchylky považujeme za ojedinělou záležitost.

U dlouhých vokálů dochází často k jejich zkracování (úplnému či částečnému), jak jsem již nastínila výše. Na základě formantového měření bylo zjištěno, že kvalita dlouhých vokálů nezpůsobuje mluvčímu žádné větší problémy. Jediným nedostatkem bylo vychýlení druhých formantů vokálů [ú], které jsou posazeny o cca 190–820 Hz výše. Dochází tak k jejich posunu do středu vokalického trojúhelníku. Další formanty ostatních vokálů jsou již v souladu s normou, kterou ve své práci považuji za směrodatnou. Výjimku tvoří vokál [ó], který kvůli nedostatku dat nemohl být do měření zařazen.

Tab. 14

á	F1	F2	é	F1	F2	í	F1	F2	ú	F1	F2
zasedáňí	809	1504	ožehavé	599	1624	zvíšila	352	2324	příspjefkú	349	968
státňího	843	1452	sféri	604	1640	francouskíx	338	2439	tarifú	435	1437
jednáňí	827	1376	téma	550	1786	životňí	393	2346	úroveň	413	972
čeká	715	1444	klíčové	578	1502	liďí	343	2474	příjmú	508	1824
vládi	768	1240	kterém	575	1705	dobrí	337	2050	pomúckáx	397	1198

Graf č. 14

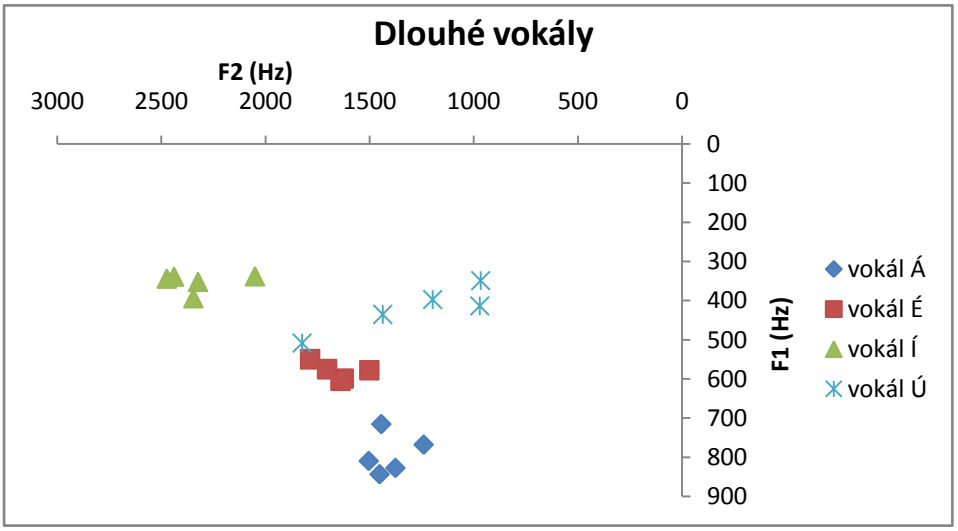

Co se týče výslovnosti rázu, v prvním transkribovaném projevu ani v jednom případě nedošlo k jeho absenci na místech, kde je žádoucí jej vyslovit. Nicméně v dalších textech už k takovému případu došlo – př. [*ƒ_úterí*]. Mluvčí na výslovnost rázu příliš nedbá, a proto bývá i na místech doporučených místy vypouštěn. To dle mého názoru působí neprofesionálně.

Zykmund se dopouští systémové chyby v podobě vynechávání souhlásek ze souhláskových skupin – např. ve slovech [*zvláš+ňim*], [*pří+mú*], [*+stahi*], [*ří+na*] ad. Dále také dochází k redukci samohlásek ze slov, příp. jejich úplné vypuštění, což způsobuje dojem ledabylé artikulace – př. [*neb+lo*]. Mluvčí se potýká také s vynecháváním souhlásky [j] na začátku slovesa být v plnovýznamovém tvaru – př. [*+sme*]. Dvakrát mluvčí chyboval při spojování dvou artikulačně podobných souhlásek na hranicích slov, kdy zaměnil souhláskové spojení [t + s] za souhlásku jedinou [c] – př. [*patnácet*]. Případně také spojení [t + ť], kde došlo k vypuštění jedné z hlásek – př. [*dvanác+ťisíc*].

Na suprasegmentální rovině se mluvčí dopustil mnoha chyb. Největším problémem bylo pro Zykmunda správné frázování projevu. V naprosté většině

případů byla užita pauza nesprávně a docházelo tak k členění výpovědi na nelogické celky. Z důvodu velkého množství prohřešků neuvádím konkrétní příklady, ale odkazuji na fonetickou transkripci (s. 58, příp. příloha), kde jsou všechny špatně užité pauzy náležitě zaznačeny. Často se projev vyznačoval „sekáním“, kdy mluvčí dělal pauzu za každým slovem. V oblasti intonace dochází k užití polokadence na místech, kde by bylo vhodnější užít kadenci pro oddělení výpovědí. Nicméně tato odchylka není příliš častá, proto ji nepovažujeme za zásadní. Příklady uvádím níže:

[tak ʔi faltíŋka ktrestňímu stĭháňí → | víbor se nakonec nexal pr̂esfječit]

[státňí rospočet na pr̂íštĭ rok → | ʔandrej babiš ʔa jarosla + faltínek lídři]

Mluvní tempo Zbyňka Zykmunda je nestabilní. Ve většině mluvních projevů se tempo jeho řeči pohybuje od 4,84 slabik/sek do 5,28 slabik/sek, což je ve shodě s hodnotami, které udává Palková jako průměrné, případně mírně vyšší tempo. Nicméně u druhého transkribovaného textu byly naměřeny hodnoty až 5,88 slabik/sek, což je již tempo vyšší.

Matěj Misař, 17. srpna 2017, [00:48]

[dobrí večer ↓ | sr̥p vizval premijéra gdoložení dúkazú krátce po tom co ho sobotka na začátku roku ʔodmítl̥ + menovat do ʔetické komise pro ʔoceňeňí ʔúčastňíkú ʔodboje ʔa ʔotporu protì komunismu ↓ | sobotka rozhodnutĭ ʔodúvodňil tĭm že toho sr̥p sice ʔuďelal hodňe pro nezávislou̯ kulturu → | ʔale zároveň donášel ʔes té bé ↓ | ʔa protože podle sr̥pa premijér žádn é dúkazi dosut nedodal → | je rozhodnutí → | ho hnát ksou̯du ↓ | následňe: se velmi ʔostr̂e ʔopr̂el do senátorú kteří nakonec ʔaňi nehlasovali ʔo jeho možném pr̂ijetĭ do radi ustavu pro studium totalitňíx režimú ↓ | ʔa to kvúli jeho bívalému členství → | fkomunistické straňe ↓ | do ʔobou̯ fuŋkcí ho navr̥hl̥ prezident zeman → | ʔuš jen dopl̥ňím že sr̥povo jméno figuruje vneʔoficiálňíx cibulkovíx seznamex ↓ | mjes + kí sou̯t fpraze ʔale vroce dvatìsíce jedna rozhodl̥ → | že tam je veden → | neʔoprávňeňe ↓ ||]

Matěj Misař působí jako kvalitní mluvčí v oblasti výslovnosti vokálů. V téměř minutovém projevu došlo pouze v jednom případě k jeho zkrácení, a to

pravděpodobně v důsledku rychlé mluvy. Stejná situace se opakuje i v následujících transkripcích, kde se vyskytuje maximálně jeden prohřešek na jeden projev.

Na základě formantové analýzy vokálů jsem zjistila, že co se týče kvality krátkých vokálů, nedosahuje Misař takových výsledků jako v oblasti kvantity vokálů. Toto tvrzení dokazují jak tabulka, kde jsou červeně vyznačeny hodnoty nekorektní hodnoty, tak graf zobrazující vokalický trojúhelník mluvčího. Největší odchylky od normy jsme zaznamenali u druhých formantů, které způsobovaly problémy u vokálů [i], [o] a [u]. V případě předních vokálů [o] a [u] hodnoty ve většině případů přesahovaly povolený limit v menší či větší míře, což značí posun celého vokalického trojúhelníku směrem doleva. Opak tvořil vokál [i], jehož hodnoty byly naopak níže posazené oproti stanovenému průměru. Taktéž vokál [a] byl problémový. Jeho první formanty byly ve všech případech nižší, ovšem zde nebyly naměřeny tak markantní rozdíly. Na grafu č. 15 lze spatřit, že jednotlivá frekvenční pásma formantů se prolínají a celý vokalický trojúhelník tak působí neuspořádaně.

Tab. 15

a	F1	F2	e	F1	F2	i	F1	F2
viz**a**l	681	1245	v**e**čer	515	1811	v**i**zval	425	1771
dúk**a**zi	614	1348	s**e**znamex	500	1591	et**i**cké	355	1949
a	681	1126	**e**s	621	1809	kvúl**i**	385	2122
sobotk**a**	618	1594	krátc**e**	489	1609	dúkaz**i**	424	1902
uďel**a**l	588	1001	pr**e**zident	564	1679	kom**i**se	442	1764
o	**F1**	**F2**	**u**	**F1**	**F2**			
d**o**brí	476	1405	fig**u**ruje	360	1143			
t**o**m	518	1018	k**u**lturu	389	857			
oceňení	528	700	**u**ďelal	378	1332			
toh**o**	533	1369	rok**u**	415	771			
m**o**žném	463	1397	kom**u**nismu	616	1522			

Graf č. 15

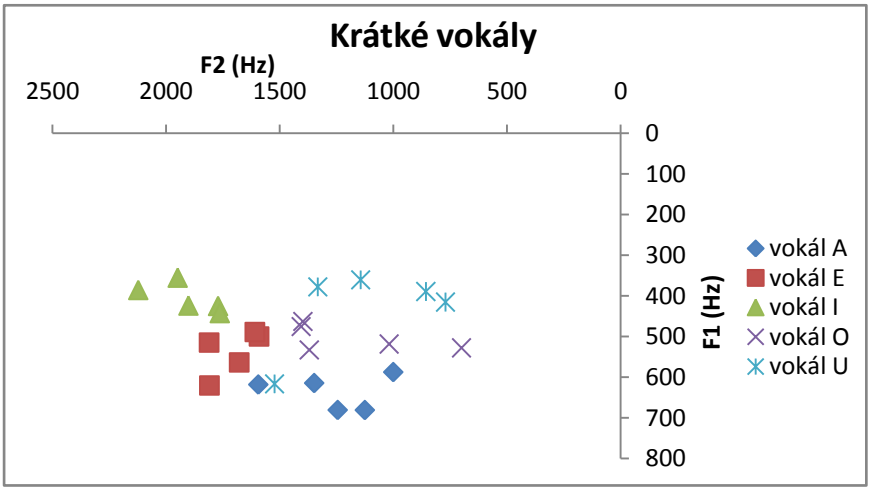

Stejně jako ostatní mluvčí dosahuje i Misař lepších výsledků u dlouhých vokálů. V tabulce níže jsou uvedeny naměřené hodnoty u vokálů v náhodně vybraných slovech.

Tab. 16

á	F1	F2	é	F1	F2	í	F1	F2	ú	F1	F2
nezávislou	696	1291	bé	765	1642	bývalému	297	2399	dúkazú	335	1229
začátku	649	1481	té	697	1665	funkcí	284	2372	účastníkú	366	1476
hnát	709	1278	jméno	656	1740	členstfí	295	2377	účastníkú	301	1048
následně	803	1484	etické	475	1919	rozhodnuťí	276	2384	senátorú	381	884
krátce	709	1452	možném	586	1757	odmítl	331	2222	režimú	444	972

Graf č. 16

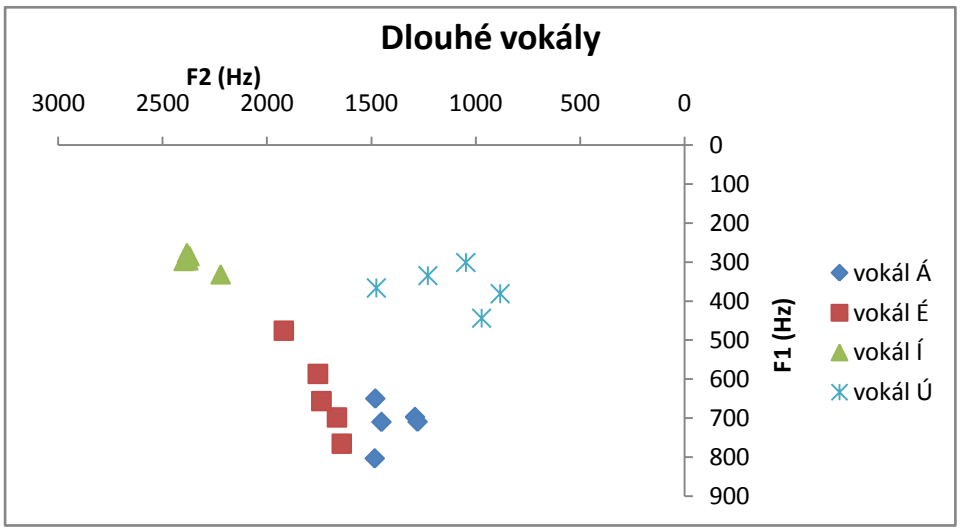

Ve výslovnosti dlouhých vokálů se nevyskytly žádné výrazné systematické prohřešky. Výjimku tvoří vokály [í] a [ú]. Hodnoty prvního formantu vokálu [í] se ve většině případů odchylují od platné normy, nicméně jedná se o hodnoty zanedbatelné, tj. cca 5–20 Hz. Také druhý formant vokálu [ú] se v nadpoloviční většině případů odchyloval od normy o cca 50–400 Hz, což značí jeho posun do středu vokalického trojúhelníku. Ostatní vokály nečinily mluvčímu žádné problémy až na pár výjimek, které se však vyskytly pouze ojediněle. Vokál [ó] nebyl do měření zařazen, jelikož se v žádném z transkribovaných textů nevyskytoval. Vokalický trojúhelník působí u tohoto mluvčího relativně přehledně. Vokály [á], [é] a [ú] tvoří oddělené shluky bodů, na rozdíl od vokálu [ú], jehož body zasahují do frekvenčního pásma ostatních vokálů. Stejně tak jako vokály vyslovuje i ráz mluvčí pečlivě. Ani jednou nedošlo k jeho vypuštění či oslabení, a to ani na místech pouze doporučených k jeho užití.

V oblasti konsonantů již není mluvčí natolik precizní jako u vokálů a rázu. Mluvčí se dopouštěl chyb ve spojování souhlásek, kdy většinou došlo k úplnému vypuštění souhlásky z důvodu zjednodušení artikulace. Jako příklad uvádím slova vytažená z transkripcí: [*sociá+ňíx*], [*minis+ɾ̊ňe*], [*rozho+ce*], [*vlas+ňíx*], [*rozhod+o̯u̯*t], [*mjes+kí*] ad. Ve čtyřech případech byl vynechán konsonant [j] na různých místech ve slově – př. [+*menovat*], [+*so̯u̯*], [*pú+do̯u̯*] a [*př̊í+mat*] a také několikrát došlo na neortoepickou výslovnost [mňe] jako [mje] – př. [***mje**s+kí*], [***mje**li*], [***mje**ňit*], [*ze**mje***].

Na rovině suprasegmentální jsem neshledala žádné závažné prohřešky, které by nebyly v souladu s ortoepickou normou. Projev mluvčího je vždy klidný, s intonací pracuje správně bez výjimky. Jediným nedostatkem je občasné chybné uložení důrazové pauzy, kdy mluvčí pauzou záměrně oddělí důležitou sdělovanou informaci. Toto tvrzení dokládám na následujících ukázkách:

[kvúli jeho bívalému členstfí → | fkomunistické straňe]

[že tam je veden → | neʔoprávňeňe]

[kraje bi je mjeli dostat → | ʔuš fpoloviňe října]

[že čísla poskitnutá za bježence → | se múžo̯u̯ mjeňit]

Jedná se zhruba o jeden takový prohřešek na jeden výstup. Mluvní tempo má Misař o něco vyšší než je průměrné tempo stanovené Zdenou Palkovou. Pohybuje se od 5,21 do 5,88 slabik/sek.

2.3 Události ČT (Česká televize)

Pavla Daňková, 1. srpna 2017, [01:20]

[ve firmňe kter**a** se specializuje na vírobu pro jadernou ʔenergetiku pracuje ʔaktuálňe témňeř ʔosumset liďí → | **a:** jejix míst**a:** + so̯u̯ rozhodňe ʔohrožena ↓ | záleži na rozhodnuti krajského so̯u̯du ʔa také ʔinsolvenčn iho spr**a** + ce jak**i**m spusobem → | budo̯u̯ xťít žádost ʔo ko ŋkurs vihodnotit ʔa → | jak**i**m sp**u**sobem budo̯u̯ xť it ʔať společnost pokračuje → | jestl**i:** zvolí varijantu ʔokamžitého ʔukončeňí vírobi ʔa ʔokamžitého prodeje → | ʔa nebo jestli budo̯u̯ preferovat sp iše pokračováňí ve vírobje ↓ | na to _ale vítkovice paur ʔinʒeníriŋk podl**e:** sf**e**ho

dnešňiho vijádřeňí nemají dalši finance → | za: ťemi problémi ʔúdajňe stojí požadafki mateř̯ ske společnosťi vitkovice ʔá ʔes → | která ʔúdajňe xce splaťit pohledáfki ve víši ňekolika desítek milijonú korun coš je ~~pro filmu~~ pro firmu fʔinsolvenci → | samozřejmňe nemislitelné → | firma vítkovice ʔá ʔes nicméňe toto popírá ʔa řiká že → | ňekteré pohledáfki @ firmňe vitkovice paur ʔinʒeníriŋk ʔotpusťila → | ʔa: na jiné navr̥hla splátkoví kalendář kterí dále → | př̯edložila ʔinsolvenčnimu sprafci ↓ | to dnešňí rozhodnuťí mateř̯ské nebo +ceřiné společnosťi vítkovice paur ʔinʒeníriŋk → | bilo pro tu mateř̯skou̯ velmi př̯ekvapuj+cí → | více ʔuž nam ktomu samotnému rozhodnuťí → | řekne finanční řeďitel kterí je povjeření vedeňím právje vítkovice paur ʔinʒeníriŋk ↓ ||]

V prvním transkribovaném mluvním projevu Pavly Daňkové jsem zaznamenala velké množství odchylek od správné výslovnosti kvantity samohlásek. V pěti případech mluvčí prodloužila krátký vokál. I přes relativně frekventovaný výskyt tohoto prohřešku nepokládám tuto chybu za systémově tvořenou, jelikož ji přisuzuji snaze získat čas pro formulaci myšlenek pro další výpověď. Větší frekvenci výskytu má však krácení vokálů dlouhých. Ve výše uvedeném transkribovaném textu došlo ke krácení celkem v osmnácti případech. Stejná situace nastává i v dalších transkripcích. Vzhledem k velkému množství odchylek neuvádím jednotlivé příklady, ale odkazuji na přílohu č. 9.

Formantová analýza ukázala, že co se týče kvality vokálů, dochází v mluvě reportérky k několika systematickým odchylkám od ortoepické normy. Na základě měření hodnot formantů se ukázalo, že se mluvčí potýká s problémy ve výslovnosti vysokých vokálů [i] a [u]. Jejich naměřené hodnoty prvních formantů ve všech případech alespoň minimálně překračovaly přípustné hodnoty závazné pro tyto vokály. U vokálu [i] došlo k překročení povolené normy prvního formantu až o 140 Hz a u vokálu [u] až o 70 Hz. U obou vokálů to tedy znamená mírnou tendenci k jejich otevřenosti. Markantnější odchylky nastaly také u druhého formantu vokálu [u], jehož hodnoty přesahovaly normu o 30–360 Hz. Také druhý formant vokálu [a] se vychyluje od povolených hodnot o 30–190 Hz, což se na vokalickém trojúhelníku projeví posunem bodů směrem doleva po ose F2. U dalších vokálů nebyla zjištěna

žádná systematická odchylka. Uvedené hodnocení se odráží v podobě vokalického trojúhelníku.

Tab. 17

a	F1	F2	e	F1	F2	i	F1	F2
preferov**a**t	805	1405	jad**e**rnou	702	1836	v**i**hodnoťit	509	1929
ok**a**mžitého	855	1636	sp**e**cializuje	598	1833	f**i**rmně	619	2026
aktuálně	923	1537	**e**nergetiku	680	2044	**i**nsolvenčního	586	2297
ohrožen**a**	987	1692	pokračuj**e**	685	1936	problém**i**	646	2304
pr**a**cuje	751	1621	n**e**bo	754	1864	l**i**ďí	498	2488
o	**F1**	**F2**	**u**	**F1**	**F2**			
vih**o**dnoťit	551	1183	budo**u**	514	1363			
p**o**kračuje	537	1007	akt**u**álně	507	1165			
osumset	616	1082	**u**končeňí	538	1106			
tot**o**	593	955	energetik**u**	541	1005			
v**í**robu	552	1296	kor**u**n	570	1037			

Graf č. 17

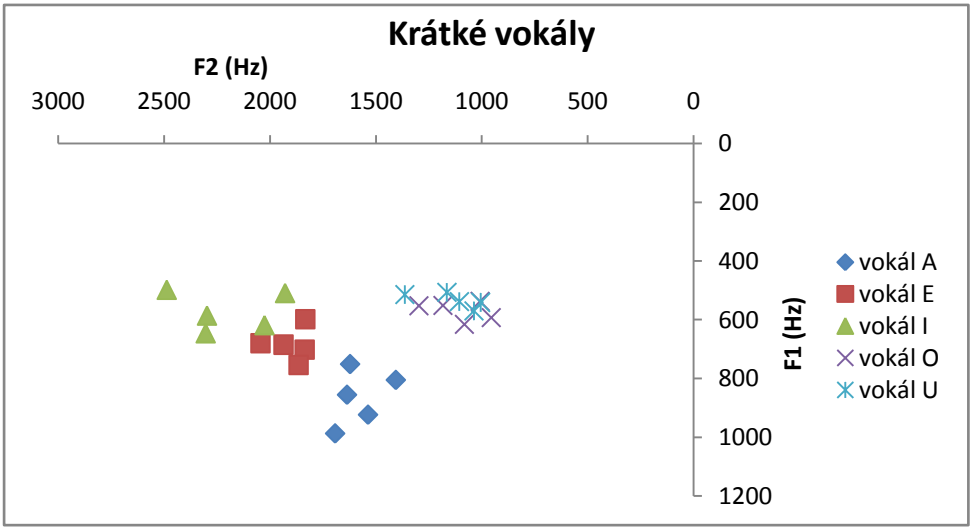

U formantové analýzy dlouhých vokálů byly zjištěny tři systémové odchylky, které se vyskytly ve všech případech bez výjimky. První nekorektní hodnoty byly naměřeny u druhého formantu vokálu [á], které přesahovaly povolenou normu až o 450 Hz. To se promítá na schématu vokalického trojúhelníku jeho posunem vlevo. Také u prvního formantu vokálu [é] se vyskytovaly ve všech případech nepovolené hodnoty přesahující normu až o 200 Hz. Naměřené hodnoty jsou v souladu s hodnotami pro vokál [á]. Dochází zde tedy k otevírání vokálu [é]. Také druhý formant vokálu [ú] se vychyluje o 100–530 Hz, což značí jeho posun směrem do středu vokalického trojúhelníku. Ten se jeví jako uspořádaný. Jednotlivá frekvenční pásma jsou od sebe v rámci možností oddělena, až na vokál [á] a [é]. Vokály [á] a [ú]

mají tendenci posunovat se směrem doleva, což ostatně vyplývá i z naměřených hodnot. Ráz užívá mluvčí na všech povinných místech správně.

Tab. 18

á	F1	F2	é	F1	F2	í	F1	F2	ú	F1	F2
záleží	899	1623	samotnému	866	1689	vírobu	460	2611	provozú	550	1141
říká	975	1763	témněř	829	1956	xťít	375	2662	púl	463	859
á	1068	1640	nicméně	850	1987	desítek	342	2541	údajňe	553	1110
která	970	1742	také	742	2161	liďí	461	2804	novinářú	438	1336
vijádření	838	1965	problémi	907	1585	místa	510	2654	milijonú	606	1531

Graf č. 18

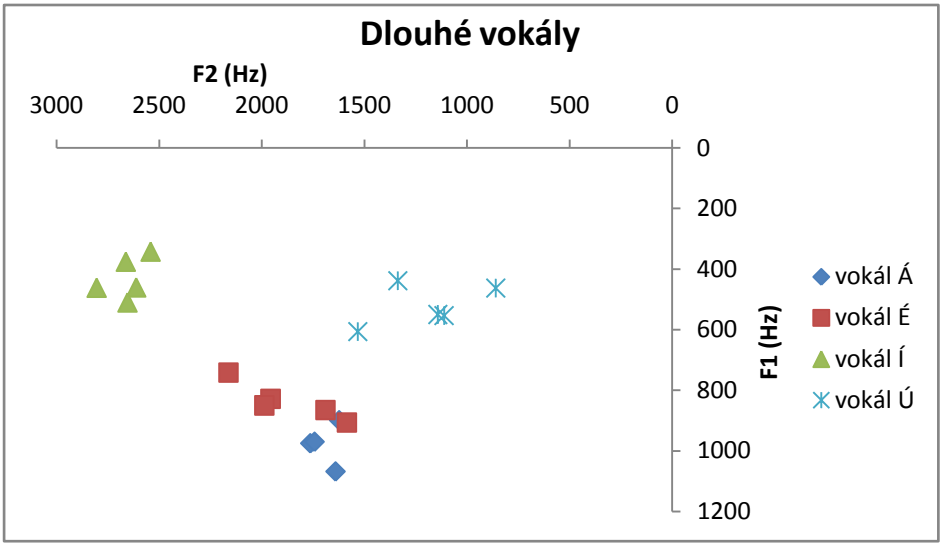

Ve výslovnosti konsonantů je Pavla Daňková průměrná mluvčí. Nejčastěji vypouští konsonanty ze souhláskových skupin na různých místech ve slově, což dokládají následující příklady z transkriptů: [+*soụ*], [+*de*], [*spra*+*ce*], [*ná*+*šťevu*], [*zamňes*+*nanci*], [*vmora*+*skosleskem*], [*popla*+*cíx*] ad. V jednom případě mluvčí zaměnila souhláskové spojení [t + s] za souhlásku jedinou [c] na švu předpony a základu slova, kde je tato záměna nekorektní – př. [*pře*c*tavenstvo*]. Žádné další prohřešky od ortoepické mluvy nebyly v projevu této mluvčí zaznamenány.

Na rovině suprasegmentální také nedochází k žádným výrazným prohřeškům, které by bránily porozumění výpovědi. Mluvčí správně pracuje s intonací, ta je zaměňována pouze minimálně. Místy dochází i ke špatnému frázování, kdy mluvčí od sebe oddělí pauzou celky, které by měly patřit k sobě. Jako příklad uvádím úryvek z transkribovaného projevu:

[bude rozhodovat soụt podle našix ʔinformací → | na začátku příštího tídne]

[žádné ʔaktuálňí propoụšťeňí teť na pořadu dne → | neňí ↓]

[plánoval podobní trestní čin → | spáxat ʔi na další]

Tempo řeči Daňkové se pohybuje v rozmezí od 5,02 slabik/sek do 5,34 slabik/sek, což je mírně vyšší tempo oproti průměru, který uvádí Palková. Mluvčí je považována za jednu z nejlepších mluvčí z hlediska tempa projevu.

Vendula Březinová, 13. srpna 2017, [00:31]

[dnes +sem mluvila se spráfcem hradu kterí mi potvr̥ďil že ná +šťevnost ʔa tim pádem tedi ʔi tr̥žbi +soų̊ polovičňi neš ʔobvikle ↓ | proto se ʔuš jak na stráŋkáɣ hradu tak na socijá+ňix sítĭx ʔobjevili pr̂ěsné mapi → | které ʔukazují že: lidé sem na hrat bes problémú múžoų̊ → | ʔa to ʔi se psi ↓ | fčervené zóňe ʔofšem ʔomezeňí platĭ dál stejňe jako mimořádna veterinárňi ʔopatr̂ěňi ↓ | fʔohňisku nákazi pak zítra začne ʔodlov ďivokíx prasat do speciá+ňix klecí → | ʔa: mislifci pak za takto ʔuloveného ďivočáka ʔot poňďelí dostanoų̊ novje čtiřitĭsíce korun ↓ ||]

Živé vstupy Venduly Březinové byly o něco kratší než u ostatních reportérů (cca 30 sek). I přes kratší úseky nahrávek lze již na první poslech poznat, že se mluvčí potýká s problémy ve výslovnosti kvantity vokálů. Ve výše uvedeném transkribovaném projevu se Březinová dopustila osmi chyb v kvantitě vokálů. Ve většině případů se jednalo o zkrácení předního vysokého vokálu [í] ve slovech [*polovičň**i***], [*sociálň**i**x*], [*veterinárň**i***], [*ʔopatr̂ěň**i***] a další. Krácení vokálu [í] jsem zaznamenala v hojném počtu také v dalších vstupech např. ve větách:

[i po skončeň**i** stavu nebespeč**i** lidé stále]

[dospjel**i**ɣ ďivok**i**x prasat bi tak mňel začit do ňekolika]

[slavnos+ň**i**ho vihlášeň**i** tadi vluhačovicíx]

[mají gdnešň**i**mu dň**i:** vidan**i**x deset povoleň**i**]

Mluvčí ale krátila i další vokály. Z toho vyplývá, že se jedná o chybu systémovou a Březinová tak tíhne ke krácení dlouhých vokálů. Ve dvou případech se naopak jednalo o dloužení krátkého vokálu ve slovech [*že*:] a [*a*:], což ale přisuzuji snaze získat čas pro formulování dalších myšlenek. V dalších transkripcích se ale vyskytla i slova, kde působilo dloužení jako systémové – př. ve slovech [*vibraná míst**a:***], [*podl**e:** ʔúčastňíkú*], [*ročník**u:** vesňice*] ad.

V kvalitě vokálů jsem na základě poslechu žádný prohřešek nezaznamenala. Nicméně formantová analýza ukazuje, že se přece jen objevují v mluvě reportérky určité nedostatky.

Tab. 19

a	F1	F2	e	F1	F2	i	F1	F2
z**a**čne	591	1573	pád**e**m	598	1899	mluv**i**la	554	1278
uk**a**zují	730	1500	kt**e**rí	505	1881	map**i**	500	2142
a	677	1585	novj**e**	564	2361	**i**	442	2318
zítr**a**	747	1686	obvikl**e**	784	1464	ps**i**	476	2321
hr**a**du	732	1569	dn**e**s	682	2011	m**i**mořádná	404	1736
o	**F1**	**F2**	**u**	**F1**	**F2**			
div**o**čáka	466	1294	hrad**u**	467	1218			
p**o**tvr̥dili	501	957	ohňisk**u**	519	1059			
obvikle	500	940	**u**kazují	485	769			
takt**o**	546	1058	dostano**u̯**	409	867			
pr**o**to	531	1206	kor**u**n	548	1557			

Graf č. 19

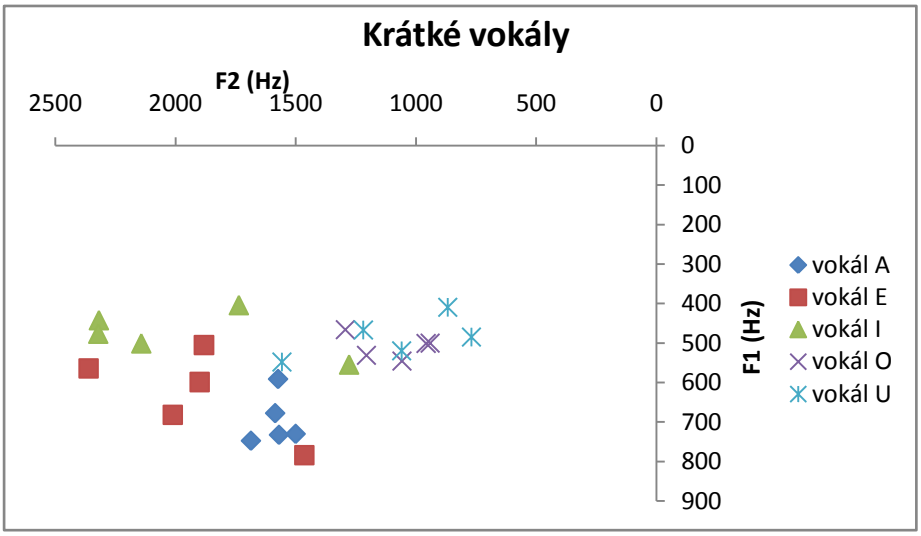

Z tabulky lze vyvodit, že u vokálů [e], [i] a [o] dochází pouze k ojedinělým odchylkám. Ta samá situace však nenastává i u zbývajících vokálů [a] a [u]. Druhý formant vokálu [a] má ve většině případů hodnoty vyšší o 70–180 Hz. Stejně je tomu u druhého formantu vokálu [u], jehož hodnoty přesahují povolenou normu až o 550 Hz. S tím souvisí také vykreslení vokalického trojúhelníku.

Z tabulky naměřených hodnot, kterou uvádím níže, lze konstatovat, že s výslovností dlouhých vokálů nemá mluvčí téměř žádné problémy. Nadpoloviční většinu nekorektních hodnot jsem naměřila pouze u vokálu [á], jehož druhý formant přesahuje normu o 50 Hz, a u vokálu [é], jehož první formant má hodnoty zvýšené o cca 70 Hz. Tím dochází k jeho přiblížení k vokálu [á] a tím pádem k jeho otevírání.

Vokalický trojúhelník dlouhých vokálů je poměrně přesně vykreslen oproti vokalickému trojúhelníku vokálů krátkých. Pouze ve dvou ojedinělých případech došlo k překrytí s frekvenčním pásmem jiného vokálu, což nelze považovat za systémovou odchylku. V ostatních případech jsou vokály sdružovány do jasně odlišených shluků. Také ráz mluvčí ukládá správně.

Tab. 20

á	F1	F2	é	F1	F2	í	F1	F2	ú	F1	F2
dá**l**	866	1556	lid**é**	586	2082	z**í**tra	356	2660	**ú**častňit	457	743
p**á**dem	833	1438	uloven**é**ho	777	1723	s**íť**ix	367	2481	mislifc**ú**	470	929
n**á**kazi	944	1576	problém**ú**	729	1295	poňď**elí**	432	2728	**ú**tulku	457	1057
ďivočáka	871	1418	kter**é**	738	2066	ukazuj**í**	412	2831	problém**ú**	486	852
spr**á**fcem	896	1545	přesn**é**	772	1836	omezeň**í**	459	2259	m**ú**žou	403	1129

Graf č. 20

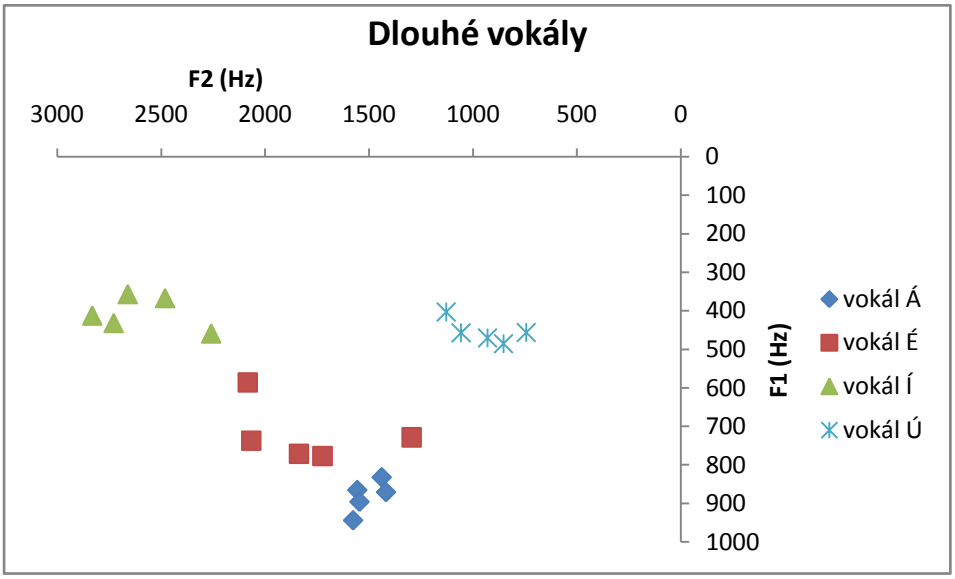

V oblasti artikulace konsonantů se mluvčí opakovaně dopouští zásadní chyby. Jedná se o vypouštění konsonantu v souhláskovém spojení, a to na všech místech ve slově. Březinová vynechává konsonant [j] na počátku slovesa být v přítomném plnovýznamovém tvaru – př. [+*sem*], [+*so̯u*] a také často vypouští konsonanty [t] či [l] ze středu slov – př. [*ná+šťevnost*], [*socijá+ňix*], [*speciá+ňix*], [*ʔúčas+ňila*], [*slavnos+ňiho*], [*zmís+ňix*] ad. Několika zastoupení se dočkala také odchylka v podobě záměny souhláskového spojení [t + s, š] za souhlásku [c, č] – př. [*ʔoc̯řel*]. Nedbalá výslovnost konsonantických spojení tak způsobuje, že projev působí neprofesionálně.

Na rovině suprasegmentální se mluvčí nedopouští mnoha chyb. Ojediněle dochází k chybné intonaci, kdy mluvčí namísto intonace koncových úseků užívá

intonaci nekoncových úseků, což dokládám úryvkem z fonetické transkripce, kde je chybná intonace vyznačena: [zhruba šestȉ misliveckíɣ združeňi → | podle slof řeďitele veterinárňí správi], [vrámci pravidelníɣ hlídek → | dnes +sem mluvila].

Jelikož se ale tento prohřešek již nadále neopakuje ve velké míře, nepovažuji jej za systémově tvořený. V několika případech dochází k chybnému frázování, kdy mluvčí nesprávně užívá pauzy a odděluje tím od sebe logické celky, které by měly patřit k sobě. Toto tvrzení dokládají následující příklady:

[bilo proškoleno → | na: dvejsťe mislifcú]

[skaždého misliveckého spolku → | budoụ vibráňi ťi: nejlepši]

[podle veterinárňí správi → | záleží hlavňe na koordinaci → | jednotlivix → | misliveckíɣ združeňi]

[podle: ʔúčastňíkú → | rozhodlo právje soụdržnost ʔobivatel]

Mluvní tempo Venduly Březinové činí +- 5,5 slabik/sek, což pokládám za mírně vyšší tempo řeči. Tato hodnota byla naměřena u čtyřech z pěti výstupů. U zbývajícího výstupu bylo tempo řeči o něco vyšší, tj. 6,27 slabik/sek.

Bohumil Vostal, 30. srpna 2017, [01:25]

[ňekteří bričtí ministr̂i podle tájmsu tvr̥ďí → | že +soụ to členske státi které +soụ nakloňené → | brickému návr̥hu: jenže: vrealiťe ʔa: také ʔoficiálňe ta situace vipadá jinak ↓ | pr̂e+ čtiřmi mňesíci: se na speciá+ňim samitu → | fšeɣ zbívaj+cíx sedumʔadvacet členskíx státu dohodlo bjehem pár minut ↓ | coš je: na ʔé ʔú nezviklé na tom → | že nejdřif viřeší zbritán+í rozvot ʔa poté → | podobu budoụcíx fstahú fčetňe ťex ʔopxodňíx to znamená → | nejdřif práva ʔevropskix ʔopčanú → | finančňí virovnáňí zbritánií gdi bude muset platȉt podle fšeho nejmíň → | desítki milijart liber ʔa také budoụcí podobu → | hraňic se severňim ʔirskem ↓ | @ tento tíden pr̂e ceda ʔevropské komise žán klód junkr̥ si → | postěžoval že brickí pr̂ístup kvijednáváňi neňi ʔuspokojiví → | tadi ~~na~~ @ ʔu ʔostrovňiho tȉsku @ → | to: vivolalo tvr̥doụ kritiku stím že jen ʔukazuje → | nebezpečnoụ ʔaroganci

bruselu → | @ cituji → | @ bricá premiérka mejová ta dnes zjaponska fskázala že raďeji neš → | špatnoų dohodu tak žádnoų dohodu ↓ | zítra se: vbruselu: bude konat závjereč + i den třetího kola → | vijednáváňi ʔo breksitu → | tak ʔuviďíme jes + li jde poųze ʔo vihrocenoų rétoriku která → | může @ patřit k ke strategii vijednáváňí → | ʔa nebo j + e ʔo stále závažňejší problém prohlubující se → | mezi @ londínem ʔa bruselem ↓ ||]

Co se týče výslovnosti kvantity vokálů, je Bohumil Vostal řazen mezi průměrné mluvčí. Místy u něj dochází ke zkracování vokálů, což dokládají nejen vyznačené odchylky v transkripci výše, ale také ukázky z dalších transkripcí, kde se tento prohřešek systematicky opakoval. Většinou se jednalo o 4–5 krácení na jeden mluvní projev. Zde uvádím další příklady:

[že se budoų xtit soųstřeďit na]

[podle řadi komentátoru xibi]

[ʔotpúrci tohoto stáleho přerozďelováňi]

Jelikož má Vostal téměř ukázkové mluvní tempo, nemůžu toto krácení přisuzovat rychlé mluvě. Stejně tak se mluvčí dopouští v menší míře i dloužení krátkých vokálů, které ale dle poslechu nevzniká snahou o získání času pro formulování myšlenek.

Také formantová analýza vokálů ukázala, že Vostal není dokonalým mluvčím. V jeho mluvě se vyskytují určité systematické nedostatky. První formant vokálu [a] má hodnoty posazené až o 20–100 Hz níže, což značí mírnou tendenci k jeho zavírání. Stejně tak se nižšími hodnotami vyznačuje také druhý formant vokálu [i], jehož body se na vokalickém trojúhelníku posunují směrem doprava na ose F2. To samé platí také u druhého formantu vokálu [u], u kterého byly taktéž naměřeny hodnoty, které se markantně lišily od přípustných hodnot, tentokrát ale vyšší. Z toho vyplývá posun směrem doleva na vokalickém trojúhelníku, a tím pádem tak dochází k přiblížení vokálů [i] a [u]. U ostatních vokálů jsme také zaznamenaly odchylky, které se ale nevyskytovaly v takovém rozsahu. Z uvedeného komentáře vyplývá podoba vokalického trojúhelníku.

Tab. 21

a	F1	F2	e	F1	F2	i	F1	F2
dv**a**cet	655	1166	bjeh**e**m	643	1630	v**i**padá	445	1862
vip**a**dá	605	1307	kt**e**ré	579	1635	of**i**cijálně	488	1693
a	757	1219	**e**vropskíx	618	1567	**i**rskem	580	1948
prá**a**	682	1107	podl**e**	573	1453	stát**i**	476	1826
n**a**kloňené	781	1449	znamen**á**	632	1592	ministři	563	1805

o	F1	F2	u	F1	F2
d**o**hodlo	611	1026	b**u**de	731	1404
t**o**m	551	962	přístup	418	1281
opčanú	504	976	**u**kazuje	371	612
všeh**o**	766	1780	kritik**u**	399	885
r**o**zvot	501	1100	br**u**selem	509	1054

Graf č. 21

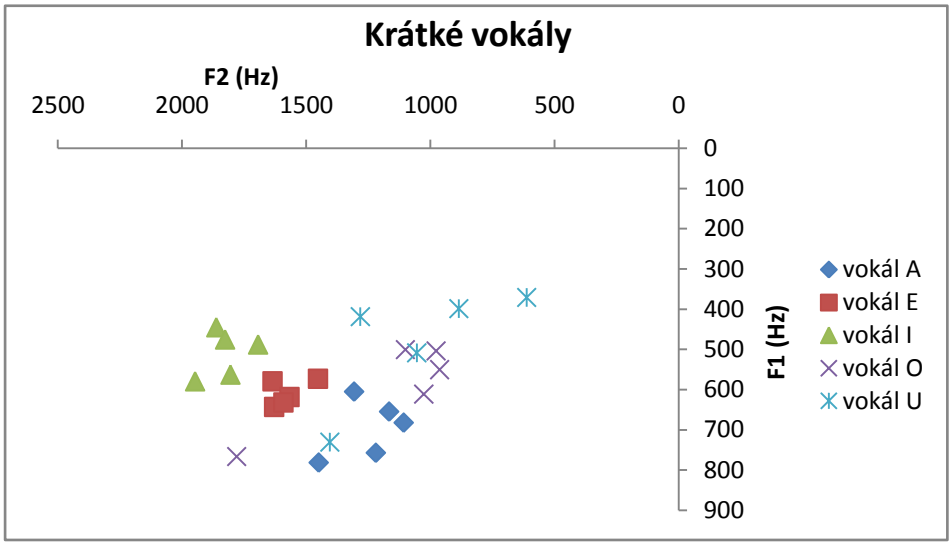

Výsledky formantového měření dlouhých vokálů dopadly lépe než u vokálů krátkých. Většina naměřených hodnot je v souladu s normou. V případě vyznačených nepřípustných hodnot se však jedná o odchylky velmi malé. O něco vyšší odchylky se pak nachází u druhého formant vokálu [ú], jehož hodnoty jsou položeny o 80–350 Hz výše, což na vokalickém trojúhelníku značí posun doleva. Vokál [ó] nebyl do měření zařazen, jelikož se v mluvním projevu neobjevilo žádné slovo, které by tento foném obsahovalo.

Od toho se také se odvíjí podoba vokalického trojúhelníku. Mluvčí vyslovuje až na drobné odchylky, které ale pro nízkou frekvenci výskytu nepovažujeme za systémové, všechny vokály téměř správně. Proto i vokalický trojúhelník na grafu č. 22 působí uspořádaně. Frekvenční pásma ostatních vokálů jsou od sebe až na již zmíněný vokál [ú] viditelně oddělena. Žádný další výrazný prohřešek v ortoepické

artikulaci vokálů se u Vostala nevyskytuje. Také ráz mluvčí vyslovuje svědomitě na všech patřičných místech.

Tab. 22

á	F1	F2	é	F1	F2	í	F1	F2	ú	F1	F2
žádnou	803	1183	rétoriku	647	1589	zbívající	363	2177	fstahú	465	1083
státi	743	1304	britskému	598	1761	mněsíci	348	2128	lístkú	414	767
pár	749	1161	é	667	1615	tíden	400	2176	ú	252	594
vipadá	674	1450	které	623	1629	vířeší	386	2527	opčanú	435	718
návrhu	773	1344	premiérka	568	1871	nejmíň	361	2382	múže	458	1355

Graf č. 22

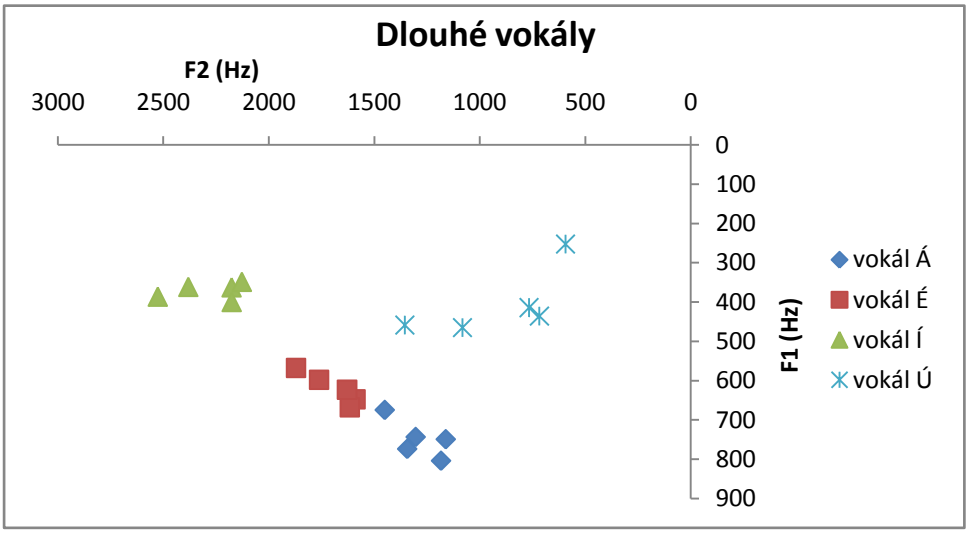

Na základě poslechu nahrávek výstupů Bohumila Vostala lze konstatovat, že mluvčí špatně artikuluje. V mluvním projevu se vyskytuje zásadní odchylka od ortoepické výslovnosti, a to redukce případně úplné vypuštění hlásek v různých částech slova. Vzhledem k většímu množství těchto prohřešků neuvádím všechny příklady tohoto prohřešku, ostatní se nachází v transkribovaných textech v příloze, kde jej zaznačuji pomocí značky [+]. Mluvčí vypouští konsonanty na různých místech ve slově – př. [+*soụ*], [+*skázala*], [*j+e*], [*jes+li*], [*speciá+ňim*], [*zbespečnos+ňix*] ad. Dále se mluvčí dopouští zjednodušování výslovnosti dvou artikulačně podobných souhlásek, a to převážně na hranici slov, které začínají na stejné či podobné písmeno. Vyslovil tak např. slovní spojení [*přet čtiřmi*] jako [*pře+čtiřmi*], [*před deseťi*] jako [*pře+deseťi*], dále [*šedesát ťisíc*] jako [*šedesá+ťisíc*] a [*uš šlo*] jako [*u+šlo*]. Dále mluvčí chybuje ve výslovnosti souhláskové skupiny, kdy dochází k záměně skupiny konsonantů [t, d + s] za souhlásku jedinou [c] – př. [*přecutkúm*], [*přectavují*], [*devatenácet*] ad.

Rovina suprasegmentální se taktéž neobešla bez chyb. Projev mluvčího trpí častým nekorektním uložením pauzy, čímž dochází k chybnému členění výpovědi na nelogické celky. Z důvodu vysoké frekvence tohoto prohřešku neuvádím konkrétní příklady, ale odkazuji na fonetickou transkripci (s. 72–73 a příloha č. 11), kde jsou všechny špatně užité pauzy náležitě zaznačeny. V několika případech mluvčí naopak pauzu vypustil a spojil tak celky, které k sobě nepatří. Toto tvrzení dokládám na následujících úryvcích:

[gdiš ʔotevřela téma duševňího zdraví -| ʔoňi → | sami +sou̯ také niňi]

[př̯ectavují […] brické monarxije -| králofske povinosti̇ → | zvládají pod velkím medijálňím tlakem]

[fčetňe matek zďetmi -| ňekteré ženi → | bili potlučené zraňené]

[ʔabi ftéto ʔotásce → | našli sxodu -| jde ʔoto: ʔabi vzňikl̥]

V oblasti užití intonace jsem nezaznamenala žádnou systémově tvořenou odchylku. Místy mluvčí užije polokadenci tam, kde by bylo lepší ukončit výpověď pomocí kadence. Nicméně tato odchylka se nevyskytuje v takovém měřítku, aby bylo možné ji považovat za systémovou. Níže uvádím příklady nevhodného užití polokadence:

[viprodalo bjehem pár minut → | dnes př̯i dvacátém víročí]

[devatenácet devadesát sedum → | lidé se jiɣ dotíkali plakali]

[skou̯maji forenzňí ʔeksperti̇ → | ʔodborňíci se domňívají]

[tedi brická policije → | @ podle ňej ʔo paxatelíx vjeďela]

Z hlediska mluvního tempa je Vostal jeden z nejlepších mluvčí, jelikož se jeho průměrné mluvní tempo, které se pohybuje v rozmezí od 4,71 do 5,32 slabik/sek, nejvíce blíží hodnotám, které Palková považuje za normativní (tj. 4,89 slabik/sek).

Josef Kvasnička, 5. srpna 2017, [01:06]

[film voliňe je jedňím znejdiskutovaňejšíx @ nejen polskíx _ale možná ʔi ʔevropskix filmu → | @ posledňix let -| ʔon vipráví ʔo ʔetnickíx @ čistkáɣ → | ve víxodňim polsku dnešňi severozápadňi ʔukrajiňe fprubjehu → | druhé svjetové válki -| historici ʔuváďejí ʔasi šedesát ti̇síc zavražďeníx poláku ʔa deset ti̇síc → |

zabitíx ʔukrajincu pr̥i → | následnix protìakcix ↓ | je to neʔobičejňe sirovi film kterí pr̥i tom lìčeňí → | ʔudálostĭ prakticki nemá žádné mantineli ʔa to bila jedna zvjeci → | kteroų kritici režiséru smarčofskému do jist e míri vitikali -| noa druhá vjec hlavňe zastánci proʔukrajinského názoru mu vitikali jistoų jednostranost @ ve prospjex → | @ polska ↓ | režiser dnes pr̥i beseďe sďiváki tadi fʔuhersk em hraďištĭ → | řekl̥ že ten film pr̥ipravoval pjet let @ -| voďítkem mu bili nejen historicke materiáli ʔale hlavňe → | povidaňí si sʔaų̊tentickými pamňet + íki fčetňe jeho ʔotce → | kterí ve čtiřiʔačtiřicátém → | na posledňi xvíli pr̥et ʔetnickými čistkami → | ʔupr̥xl̥ ze severozápadňí → | ʔukrajini ↓ | ten film + zbuďil velké ʔemoce nejen dnes tadi fʔuherském hraďištĭ ʔale taki fpolsku → | gde pozbíral prakticki fšexni mislitelné filmové ceni → | naopak na ʔukrajiňe → | jeho promítáňi → | povoleno nebilo ↓ | vic ʔuš režiser vojťex smaržofski ↓||]

Josef Kvasnička se dopouští opakovaně krácení dlouhých vokálů, což lze konstatovat již na základě poslechu první nahrávky jeho mluvního projevu. Pouze výjimečně dochází k jejich správné dlouhé výslovnosti. V několika případech byla zaznamenána výslovnost na pomezí mezi krátkou a dlouhou. Tento zásadní prohřešek v mluvě reportéra lze doložit i na transkripcích dalších mluvních projevů, které uvádím v příloze č. 12. Určitou frekvenci výskytu má také dloužení vokálů krátkých, které se v prvním transkribovaném projevu reportéra téměř nevyskytlo, nicméně v projevech dalších se již tento prohřešek opakoval.

Tab. 23

a	F1	F2	e	F1	F2	i	F1	F2
za**a**vražďeníx	687	1283	šed**e**sát	464	1719	**i**storici	370	1990
t**a**di	580	1665	**e**severozápadňí	491	1529	**i**lmú	501	1416
ale	688	1265	**e**vropskíx	537	1791	**i**	373	2236
jedn**a**	669	1420	**je**	421	2032	mír**i**	460	1940
m**a**ntineli	742	1154	n**e**jen	598	1802	j**i**stoų̊	312	2149
o	**F1**	**F2**	**u**	**F1**	**F2**			
v**o**liňe	573	950	prúbjeh**u**	480	771			
p**o**lskíx	550	2061	nejdisk**u**tovaňejší	377	1534			
otce	587	999	**u**krajiňe	516	1310			
povolen**o**	727	921	polsk**u**	494	1749			
em**o**ce	607	1903	dr**u**hé	368	1353			

Graf č. 23

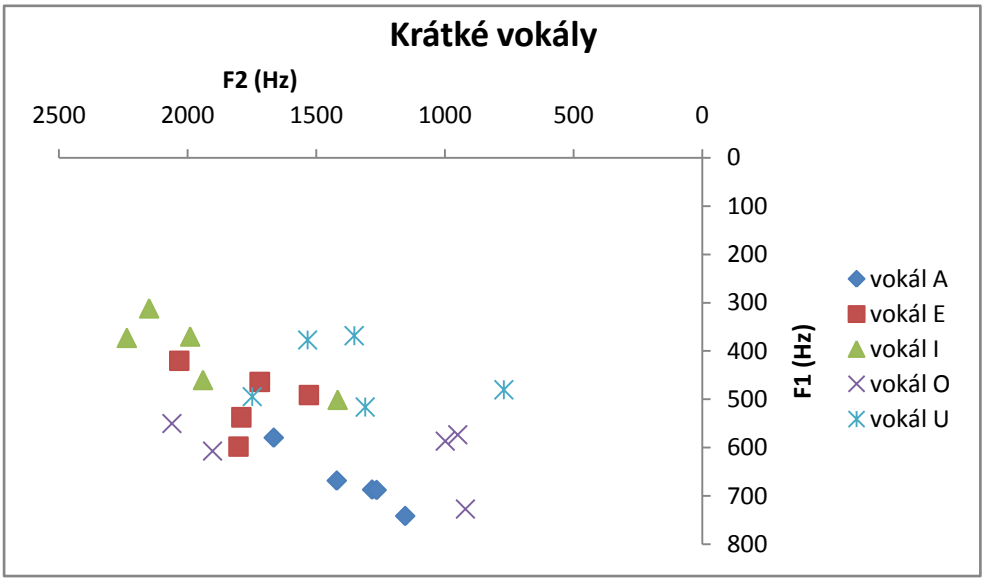

Také z hlediska kvality vokálů nemohu mluvčího hodnotit kladně, jelikož formantová analýza ukázala nedostatky v mluvě reportéra. Hodnoty prvního formantu vokálu [a] byly sníženy pouze minimálními hodnotami. To značí, že mluvčí tíhne k mírnému zavírání tohoto vokálu. Také u druhého formantu vokálu [i] byly naměřeny snížené hodnoty, což způsobuje posun bodů na vokalickém trojúhelníku směrem doprava po ose F2 k jeho středu. Problematický je také vokál [u], jehož hodnoty druhého formantu jsou posazeny až o 700 Hz výše, čímž dochází k jeho posunu směrem dopředu. Dochází tak ke slévání artikulace vokálů [i] a [u]. Uvedený komentář graficky znázorňuje graf č. 23, který vykresluje vokalický trojúhelník mluvčího, kde je patrné prolínání frekvenčních pásem vokálů a vzájemné mísení bodů.

Systematická odchylka u vokálu [u], která byla zjištěna u vokálů krátkých, se potvrdila i u vokálů dlouhých. I zde překračovaly normu naměřené hodnoty až o 1500 Hz. Vokál [ú] se markantně posouvá na vokalickém trojúhelníku směrem doleva. U ostatních vokálů se také vyskytly odchylky, ale pouze v malém měřítku a také se vychylovaly pouze v nepatrných hodnotách. Vokál [ó] opět nemohl být zařazen do měření, jelikož se v transkribovaných textech nenacházelo dostatek slov tento foném obsahujících.

Tab. 24

á	F1	F2	é	F1	F2	í	F1	F2	ú	F1	F2
uváďejí	785	1305	svjetové	551	1339	vipráví	290	2179	vr̥xú	504	2254
šedesát	746	1290	režiséru	581	1667	nejdiskutovaňejšíx	286	2208	púvodňí	416	1213
žádné	721	1273	velké	599	1871	míri	401	2085	úpaťí	557	2523
možná	850	1453	druhé	560	1717	uváďejí	332	2196	kusú	603	2364
vipráví	816	1291	mislitelné	672	1547	jedňím	363	2189	prúbjehu	363	1494

Graf č. 24

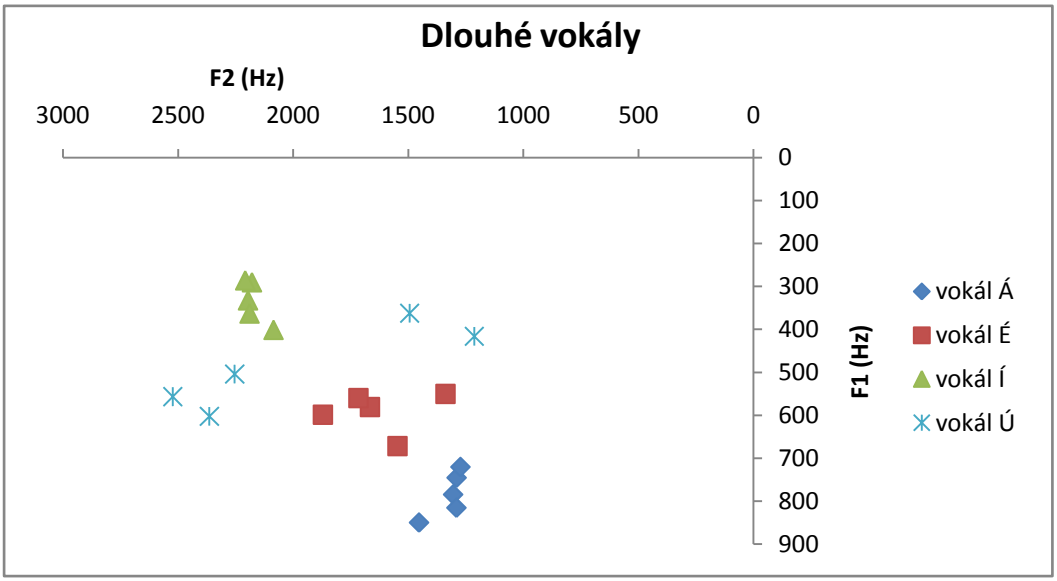

Ve výslovnosti rázu dochází ke kolísání. Místy dochází k jeho vynechání, ovšem jen na místech, kde je jeho užití pouze doporučeno. Tudíž není možné mluvčímu tuto absenci vytýkat. Nicméně při jeho vynechání dochází ke snížení kvality mluvního projevu.

V oblasti výslovnosti konsonantů mluvčí výrazně chybuje pouze ve vypouštění konsonantů v souhláskových skupinách na různých místech ve slově – př. [*+zbuďil*], [*+terá*], [*kons+rukter*], [*ʔode+zdat*], [*nejasnos+mi*], [*čt+r̥ťi*], [*strik+ňi*] ad. Dále se mluvčí dopouští vynechávání konsonantu [j] na počátku přítomného tvaru slovesa být – př. [*+soų̊*], což je v běžných projevech přípustné, nicméně v profesionálních projevech by dle Hůrkové měla být výslovnost souhláskové skupiny zachována. V jednom případě došlo k redukci dokonce dvou hlásek ve slově [*vijde*], kdy mluvčí vyslovil pouze [*++jde*], což bylo ale pravděpodobně způsobeno rychlou mluvou. Jednou mluvčí chybovala při artikulaci souhláskové skupiny skládající se z konsonantů [t, d] + [s, š], kdy došlo k jejich záměně za jedinou hlásku [c] – př. [*tř̥ináct*]. Stejně tak jednou mluvčí tyto dvě podobné hlásky zaměnila ve slově [*dvanást*] a jeden výskyt mělo také chybné vyslovení [*mňe*] jako [*mje*] ve slově

[*nemjel*]. Jelikož se ale tyto odchylky pravidelně neopakují, nelze je považovat za systematicky tvořené. Žádné další prohřešky od ortoepické mluvy nebyly v projevu tohoto mluvčího zaznamenány.

Také suprasegmentální rovina se neobešla bez mnoha chyb. Největším problémem pro Kvasničku bylo frázování projevu. V naprosté většině případů byla pauza užita na nesprávných místech, čímž docházelo k chybnému členění výpovědi na nelogické celky. Vzhledem k vysoké frekvenci výskytů neuvádím konkrétní příklady. Často mluvčí také pauzu zcela vynechal na místě, kde by bylo vhodné pauzou výpovědi oddělit. Došlo tak ke slévání vět, což místy bránilo správnému pochopení smyslu sdělení. Níže uvádím příklady tohoto prohřešku:

[ʔevropskix filmu → | posledňix let -| ʔon vipráví ʔo ʔetnickíx čistkáx]

[ten film pr̂ipravoval pjet let -| voďítkem mu bili […] historicke materiáli]

[naopak vňe toho ʔuzemi → | ji lovit musí -| + soų̂ celkem ʔaktivňi]

[musi mit mislifci […] ʔoxraní ʔoďef -| cele to misto musi → | dezinfikovat]

[ʔanebo → | ciklisti na horskix kolex -| ʔode dneška sem ňigdo nesmí]

Josef Kvasnička patří mezi mluvčí s mírně vyšším tempem řeči. Jeho mluvní tempo se pohybuje v rozmezí od 5,09 slabik/sek do 5,95 slabik/sek, což je oproti stanovenému závaznému průměru hodnota zvýšená.

2.4 Naše zprávy (TV Barrandov)

Adéla Tunová, 2. srpna 2017, [00:56]

[dobrí večer ↓ | hasiči dostali správu ʔo požáru kostela božího ťela vgutey̨ dnes krátce po púlnoci ↓ | gdiž dorazili na místo kostel ʔuž bil celí fplamenex ↓ | hasiči dostali ʔoheň pot kontrolu krátce potom co dorazili ↓ | dohašováňí ʔale pokračovalo ješťe bjehem dnešňího rána ↓ | římskokatolický kostel postavení zvelkíx kmenú listnatíx stromú → | bil vgutex cenoų̂ památkoų̂ → | podle letopočtu vitesaném fportálu je možné → | že bil postaven roku patnácet šedesát tr̂i ↓ | jak píše spravodajskí vep tíden cé zet → | vletey̨ dvatȉsíce dvanáct ʔaž dvatȉsíce čtr̥náct → | probjehla rekonstrukce za víc neš čtiři ʔa čtvr̥t milijonu korun ↓ | celkové škodi

se tak budoų podle ʔodhadú špl̥hat do desítek milijonú ↓ | historická stráta se samozřejmňe spočítat nedá ↓ | pr̥̂íčina požáru zatím neňí jasná ↓ | celoų ʔudálost bude višetr̥̂ovat ʔi policije ↓ | na místo višle ʔi specijálňího psa kterí je vicvičení na vihledáváňí hořlavíx látek ↓ ||]

V mluvním projevu Adély Tunové jsem neznamenala žádný systémový prohřešek v kvantitě vokálů. Mluvčí vyslovuje délku pečlivě, netíhne k jejich krácení ani dloužení. V projevu reportérky se nevyskytlo žádné slovo, ve kterém by došlo k radikální záměně vokálů, což by bránilo správnému porozumění. Také ráz mluvčí vyslovuje velmi důsledně.

Formantová analýza vokálů ukázala, že mluvčí tíhne k otevírání vokálu [i] a částečně také [e]. Hodnoty prvního formantu vokálu [i] byly posazeny až o 100 Hz výše, což značí posun směrem k vokálu [e]. Problémový byl také druhý formant vokálu [o], jehož hodnoty přesahovaly normu o 60–350 Hz. U ostatních vokálů se taktéž vyskytly nepovolené hodnoty, ovšem jejich výskyt byl v malém měřítku, proto se tyto odchylky nedají považovat za systémové.

Graf č. 25 ukazuje, že vokalický trojúhelník není precizně vykreslen. Frekvenční pásma jednotlivých vokálů se prolínají a nejsou od sebe jasně oddělena tak, aby tvořila odlišené skupiny.

Tab. 25

a	F1	F2	e	F1	F2	i	F1	F2
h**a**siči	765	1469	v**e**čer	606	1773	b**i**l	634	1553
dost**a**li	640	1166	kost**e**la	681	1333	pr̥̂íč**i**na	614	2240
ale	831	1385	n**e**dá	704	1626	**i**	611	2575
rán**a**	918	1738	rekonstrukc**e**	645	1769	půlnoc**i**	617	2043
dor**a**zili	770	1442	dn**e**s	738	1901	m**i**lijonú	637	1765
o	**F1**	**F2**	**u**	**F1**	**F2**			
d**o**brí	522	1567	b**u**de	436	913			
p**o**žáru	495	880	letopočt**u**	452	1171			
oheň	631	1008	**u**dálost	482	964			
pokračoval**o**	645	1265	kontrol**u**	547	896			
str**o**mú	651	1269	rekonstr**u**kce	492	1153			

Graf č. 25

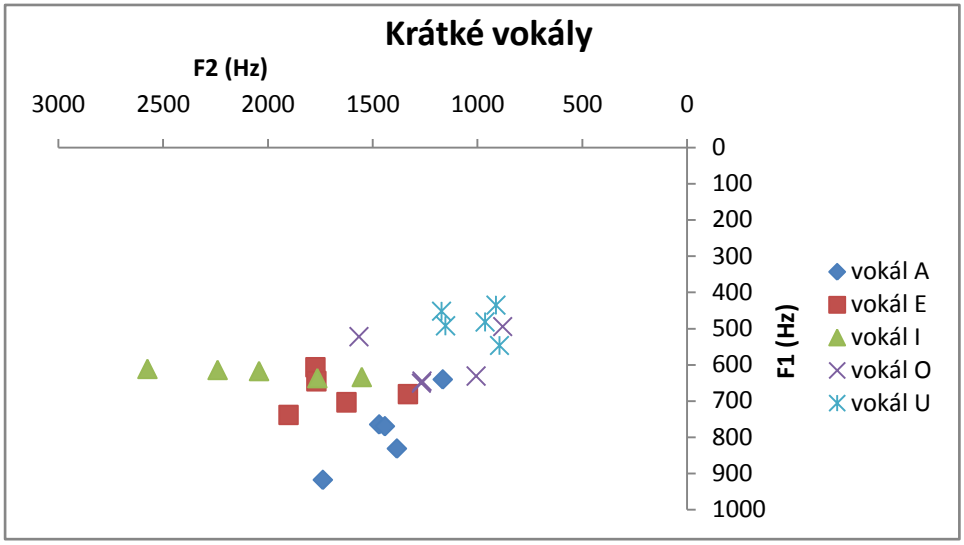

U dlouhých vokálů se také vyskytla systémová odchylka ve správném tvoření vokálů. Hodnoty druhého formantu vokálu [í] jsou sníženy až o 600 Hz, což již vnímáme jako výraznější odchylku od normy. U vokálu [é] první formant ve všech případech dosahoval takových hodnot, které jsou normativní pro vokál [á]. Zde je tak patrná tendence k otevírání tohoto vokálu. U ostatních vokálů byly taktéž naměřeny nepřípustné hodnoty, nicméně se buď odchylovaly v minimálním rozsahu, nebo nebyly nijak systematicky podloženy. Vokál [ó] opět nebyl z důvodu nedostatku dat zařazen do měření. Vokalický trojúhelník dokládá výše uvedený komentář.

Tab. 26

á	F1	F2	é	F1	F2	í	F1	F2	ú	F1	F2
požá**r**u	918	1390	celkové	760	1639	víc	390	1815	odhad**ú**	415	1006
portá**l**u	933	1566	cé	790	1726	píše	367	2704	p**ú**lnoci	566	908
strá**t**a	804	1457	italském	699	2036	neň**í**	351	1442	milijon**ú**	452	812
historická	856	1488	možné	854	2007	postavení	451	1793	kmen**ú**	517	884
sprá**v**u	925	1547	vitesaném	913	1324	místo	593	2808	strom**ú**	445	617

Graf č. 26

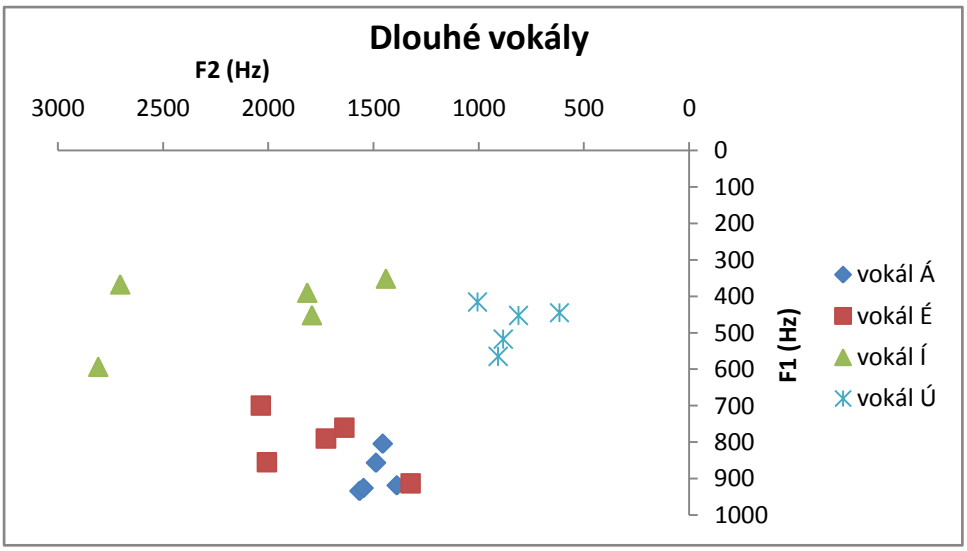

Jak jsem již zmiňovala, Adéla Tunová působí jako mluvčí na vyšší úrovni, což dokazuje také fakt, že jsem v jejím prvním analyzovaném projevu neshledala žádnou odchylku od normativní výslovnosti konsonantů, příp. konsonantických skupin. Jediný prohřešek, kterého se mluvčí ve velmi malé míře dopouští, je vypuštění konsonantu [t] konci slova, což se v projevech opakovalo dohromady čtyřikrát – př. [*jedenác+*], [*tři̯nác+*], [*rús+*] ad. V jednom případě také došlo na záměnu spojení souhásek [t + s] za [c] ve slově [*patnácet*]. Žádné další odchylky od korektní mluvy jsem v projevu Tunové nenašla.

Také na rovině suprasegmentální jsem neshledala žádné závažné prohřešky, které by nebyly v souladu s ortoepickou normou. Mluvčí správně frázuje výpověď prostřednictvím užití pauz a také správně intonuje. Taktéž působí při projevu klidným dojmem i přes to, že se její mluvní tempo pohybuje mezi 5,30 až 5,51 slabik/sek, což hodnotím jako mírně vyšší tempo řeči.

Jan Marvan, 18. srpna 2017, [00:42]

[dobri večer ↓ | policisté sedumnáctiletého maročana stále nedopadli ↓ | xlapce podezíraji steroristického utoku ʔi proto že vminulosti napsal na sociálňi siťe že bi vražďil bezvjerce ↓ | + souvislosti sʔ utokem policije vislexla ʔi jeho ʔosumadvacetiletého bratra ↓ | ten se policiji sám přihl asil poté → | co začali kolovat jeho fotografije jako možného ʔútočňíka ↓ | katalánckí ministr vňitra řekl

že mezi ʔobjema ʔútoki ʔegzistuji sou̯vislosti̇ ↓ | policije zatkla celkem tř̯i maročani ʔa jednoho špaňela ↓ | fsou̯vislosti̇ sʔútokem se pohřešuje ʔi sedmilet i xlapec ↓ | mňel zmizet poté co po ʔutoku ʔodvezli jeho zraňenou̯ matku ↓ | na dovolene vbarceloňe ʔaktuálňe je _i josef ʔantuš se sfimi dvjema +cerami ↓ | roďinu našťesti̇ teroristickí _útok př̯ímo nezas ahl̥ ↓ | př̯esto je _ale fʔulicíx mňesta → | znát ti̇živá ʔatmosféra ↓ ||]

Již na základě poslechu mluvního projevu Jana Marvana lze konstatovat, že se mluvčí dopouští ve velké míře krácení dlouhých vokálů. Někdy se výslovnost dlouhých vokálů pohybuje spíše na pomezí krátké a dlouhé. Pouze ojediněle je délka vyslovena správně. Také z hlediska kvality vokálů nelze mluvčího hodnotit pozitivně, jelikož formantová analýza ukázala, že se mluvčí potýká s velkými problémy v jejich výslovnosti. Ani jeden vokál nebyl bezproblémový. Hodnoty prvního formantu vokálu [a] byly sníženy až o 200 Hz. Dochází tak k zavírání tohoto vokálu. U vokálu [i] se všechny hodnoty druhého formantu odchylují od normativních hodnot v rozmezí od 60 do 600 Hz, což značí posun směrem do středu vokalického trojúhelníku. Od normy se také odchylují ve všech případech hodnoty druhého formantu vokálu [o]. Naměřené hodnoty se shodují s frekvenčními pásmy vokálů [a] a [e]. Dochází tak ke slévání výslovnosti těchto vokálů. Problematický byl také vokál [u], jehož hodnoty druhého formantu jsou posazeny až o 600 Hz výše. Uvedený komentář graficky znázorňuje graf č. 27, který vykresluje vokalický trojúhelník mluvčího, kde je patrné prolínání frekvenčních pásem jednotlivých vokálů.

Tab. 27

a	F1	F2	e	F1	F2	i	F1	F2
z**a**čali	511	1297	v**e**čer	437	1546	v**i**slexl̥	420	1717
nedop**a**dli	613	1029	t**e**n	507	1485	teroris**ti**ckého	367	1616
aktuálňe	670	1256	**e**gzistují	455	1876	**i**	441	1845
maročan**a**	658	1185	stál**e**	635	1303	minulosť**i**	488	1942
xl**a**pce	612	1036	n**e**dopadli	537	1496	pol**i**cisté	401	1396
o	**F1**	**F2**	**u**	**F1**	**F2**			
ned**o**padli	442	1219	matk**u**	453	1288			
p**o**licisté	432	1222	pohřeš**u**je	412	1504			
objema	623	2067	**u**licíx	379	1066			
možného	515	1215	roďin**u**	563	983			
kol**o**vat	590	1392	min**u**losťi	576	1646			

Graf č. 27

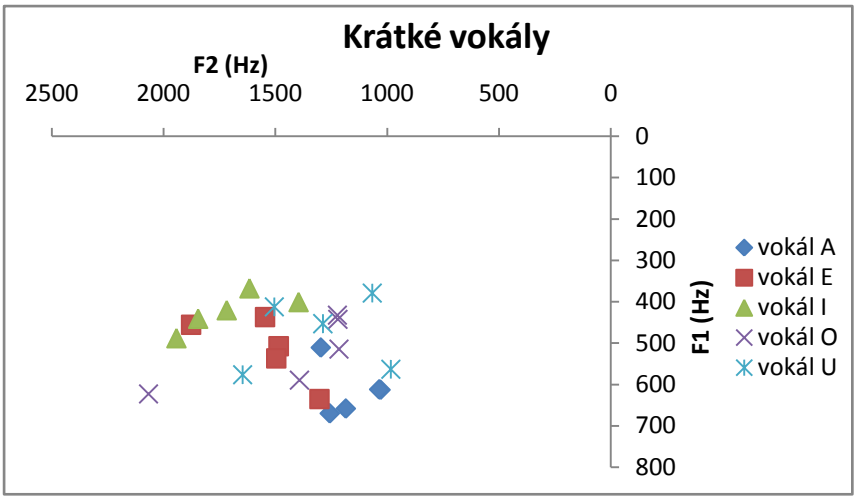

I u vokálů dlouhých se mluvčí dopouští stejných chyb. V tabulce č. 28 shrnuji zaokrouhlené naměřené hodnoty, které jsou pak také zasazeny v přiloženém grafu. Nejvíce problematickými byly vokály [é], [í] a [ú], jejichž hodnoty druhého formantu se nepohybovaly v rámci přípustných hodnot. Markantní rozdíly se vyskytly u druhého formantu vokálu [ú], kde byly naměřeny hodnoty o 380–1400 Hz vyšší. Také u druhého formantu vokálu [í], jehož hodnoty se vychylovaly od normy o cca 20–400 Hz níže. Tyto naměřené hodnoty jsou shodné s hodnotami normativními pro vokál [é]. Dochází tak k jeho posunu do středu vokalického trojúhelníku. Ke stejnému problému dochází i u vokálu [é], jehož hodnoty druhého formantu jsou taktéž sníženy a dochází u nich ke stejnému posunu. Obdobně leží na pomezí chyb, které jsou brány jako systematické, také první formant vokálu [á], který ve je třech případech položen níže. To značí tendenci k jeho zavírání. Vokál [ó] nebyl do měření zařazen, jelikož se v žádném z mluvních projevů nevyskytoval. Ráz mluvčí vyslovuje pečlivě na všech povinných místech.

Tab. 28

á	F1	F2	é	F1	F2	í	F1	F2	ú	F1	F2
zn**á**t	730	1166	azilov**é**ho	585	1235	podezír**á**jí	379	1821	upr̥xlík**ú**	544	1734
st**á**le	686	1137	pot**é**	632	1475	teroristick**í**	316	2071	p**ú**l	745	2425
s**á**m	717	1243	atmosf**é**ra	608	1441	p̂ř**í**mo	393	1978	**ú**spěšně	459	557
ťíživ**á**	625	1064	policist**é**	585	1501	katalánsk**í**	336	1992	lékař**ú**	741	1929
sedumnáct̂iletého	689	1192	možného	518	1699	útočníka	412	1687	milijon**ú**	460	1380

Graf č. 28

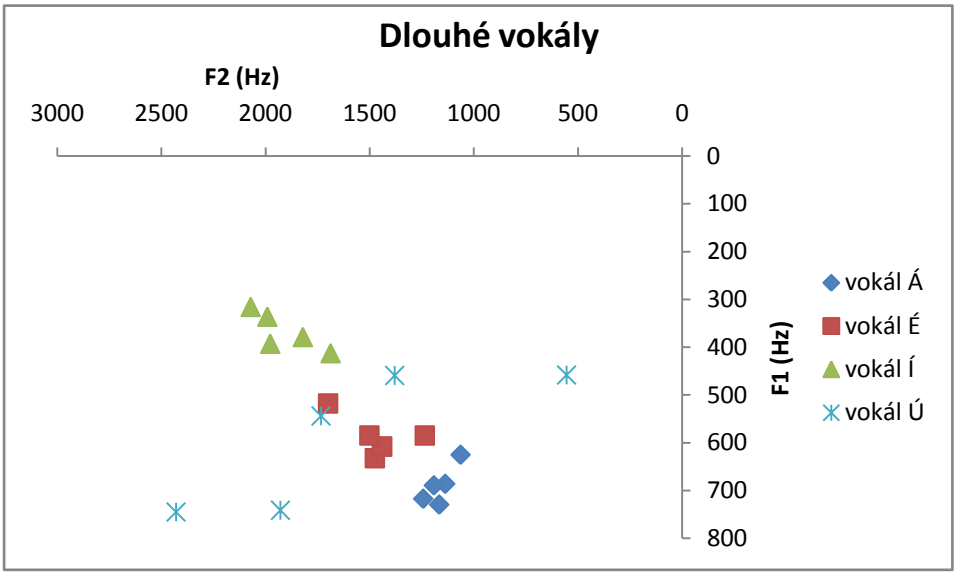

Na základě poslechu nahrávek mluvního projevu reportéra lze říci, že mluvčí velmi špatně artikuluje. V proudu řeči se vyskytuje zásadní odchylka od ortoepické výslovnosti, a to zjednodušování souhláskových skupin. Mluvčí redukuje, případně plně vypouští konsonanty v konsonantických spojeních. Vzhledem k většímu množství těchto prohřešků neuvádím jednotlivé příklady, ale zaznačuji je ve fonetické transkripci pomocí značky [+].

Hodnocení roviny suprasegmentální dopadlo mnohem lépe než hodnocení roviny segmentální. V projevu mluvčího se nevyskytly žádné systémové prohřešky. V průměru jednou za výstup byla chybně uložena pauza a tím pádem došlo na nekorektní frázování výpovědi. Toto dokládám na následujících úryvcích z fonetických přepisů:

[pr̂esto je _ale fʔulicíx mňesta → | znát tĭživá ʔatmosféra ↓ ||]

[premijer […] sobotka také dnes řekl̥ že → | potpora ʔot české republiki:]

[ʔobivatelé se teď budoų̂ potikat → | zdvjema problémi]

[dorazi ʔoko tornada → | na pevňinu]

Mluvní tempo má Jan Marvan velmi vysoké. Naměřené hodnoty se pohybují v rozmezí od 6,0 do 6,69 slab/sek. Pravděpodobně právě z důvodu vyššího mluvního tempa dochází v projevu mluvčího ke špatné artikulaci vokálů i konsonantů.

2.5 Závěrečné hodnocení

Hodnocení výzkumu bude rozděleno systematicky podle základních rovin, tj. segmentální a suprasegmentální, které jsou v mluvním projevu zkoumány. V každé podkapitole se věnuji shrnutí zjištěných poznatků. Veškeré podrobné informace rozebírám u analýzy mluvních projevů u jednotlivých mluvčích, proto v následujících podkapitolách uvádím již pouze stručné výsledky výzkumu.

2.5.1 Segmentální rovina

Vokály

Teorii prohřešků ve výslovnosti vokálů shrnuji v podkapitole 3.1.1 v teoretické části práce. Zde uvádím na základě odborné literatury pět možných odchylek od ortoepické výslovnosti vokálů – jedná se o jejich krácení, dloužení, tendenci k otevírání či zavírání vokálů a jejich redukci. Dále se dle Jany Janouškové a Jitky Veroňkové můžeme setkat s odchylkou, která spočívá v nedotažení artikulačních pohybů, což vede k posunu samohlásek doprostřed vokalického trojúhelníku. Odborně tuto odchylku nazývají centralizace vokálů.[92]

Krácení vokálů se vyskytovalo u naprosté většiny mluvčích v různé míře výskytu. Níže uvádím tabulku, která tyto počty výskytů shrnuje a podle níž pak jednotlivé mluvčí hodnotím.

Tab. 29

Mluvčí	Televizní stanice	Krácení vokálů
Karolína Tomašková	Nova	1 výskyt
Lucie Heřmanská	Nova	8 výskytů
Filip Pultar	Nova	4 výskyty
Jan Socha	Nova	8 výskytů
Petra Doležalová	Prima	8 výskytů
Karolina Hošek	Prima	8 výskytů
Zbyněk Zykmund	Prima	8 výskytů
Matěj Misař	Prima	1 výskyt
Pavla Daňková	ČT	18 výskytů
Vendula Březinová	ČT	7 výskytů
Bohumil Vostal	ČT	10 výskytů
Josef Kvasnička	ČT	25 výskytů
Adéla Tunová	Barrandov	0 výskytů
Jan Marvan	Barrandov	16 výskytů

[92] Janoušková, J. - Veroňková, J., Moderátoři večerního televizního zpravodajství 2003. In: „*Čeština doma i ve světě*“. č. 12, 2008. s. 62.

Reportéry hodnotím na základě frekvence odchylky od ortoepické normy v podobě krácení vokálů. Jako hranici pro toleranci stanovuji počet tří výskytů na mluvní projev. V rámci jednotlivých mluvčích dopadla v hodnocení nejlépe Tunová, která se nedopustila ani jedné chyby v krácení vokálů. V souladu s přípustnou hodnotou jsou také výsledky Misaře a Tomaškové. Tyto reportéry hodnotím velmi kladně. Další skupinou byli mluvčí, u kterých jsem napočítala cca 8 krácení. Ty považuji za průměrné. Ostatní pak v kvantitě vokálů chybovali extrémně. V rámci hodnocení nejlepších mluvčích daných televizních stanic považuji za nejlepší tyto reportéry:

TV Nova – **Karolína Tomašková**
TV Prima – **Matěj Misař**
Česká televize – **Vendula Březinová**
TV Barrandov – **Adéla Tunová**

Komplexně pak dopadla nejlépe Televize Nova se svými zástupci. Nejhůře dopadla v hodnocení Česká televize.

Dalším prohřeškem hojně se vyskytujícím v analýze bylo dloužení vokálů. To jsem ale nepočítala jako systémovou odchylku u většiny mluvčích, jelikož již na základě poslechu bylo jasné, že se tohoto prohřešku dopouští z důvodu rozmýšlení dalších výpovědí. Ve většině případů se dloužení vyskytuje na konci slov, kdy daný mluvčí protáhne poslední vokál a získá tak čas na přemýšlení a formulaci dalších sdělení. Výjimku tvořili reportéři Pultar, Socha a částečně také Březinová, Vostal a Kvasnička. U těch bylo dloužení považováno za systémové, případně na pomezí.

Kvalita vokálů byla detailně rozebrána u popisu fonetické transkripce mluvního projevu každého mluvčího v kapitole 2 začínající na s. 35. Formantové měření vokálů ukázalo, že jednotlivé samohlásky nejsou dostatečně diferencované a dochází k překrývání frekvenčních polí vokálů u jednotlivých mluvčích.

V následující tabulce uvádím výše zmíněné nejčastější prohřešky v kvalitě samohlásek a mluvčí, kteří se jich ve větší míře dopouštěli. Z tabulky lze vyvodit, že nejvíce problematická byla výslovnost zadního vokálu [u], [ú], který byl nesprávně vysloven více jako přední vokál. Tato odchylka je na vokalickém trojúhelníku znázorněna posunem bodů směrem doleva ke středu vokalického trojúhelníku a nazývá se centralizace. Ta spočívá v posunu vokálu po ose F2. Téměř všem mluvčím tento vokál způsoboval potíže.

Tab. 30

Mluvčí	Otevírání vokálů	Zavírání vokálů	Centralizace vokálů	Posun vokálu [a]	Redukce vokálů
Tomašková	[é]	-	[i], [u], [ú]	[a], [á]	-
Heřmanská	[u]	-	-	-	2 výskyty
Pultar	-	[a]	[i], [o], [u], [ú]	-	1 výskyt
Socha	-	-	[i], [o], [u], [ú]	-	5 výskytů
Doležalová	[é]	-	[u], [ú]	[á]	2 výskyty
Hošek	[é]	-	[o], [u], [ú]	[a], [á]	2 výskyty
Zykmund	-	[a], [e], [o]	[u], [ú]	-	4 výskyty
Misař	-	[a]	[i], [o], [u], [ú]	-	-
Daňková	[i], [u], [é], [ú]	-	[u], [ú]	[a], [á]	2 výskyty
Březinová	[é]	-	[u]	[a], [á]	-
Vostal	-	[a]	[i], [u], [ú]	-	-
Kvasnička	-	[a]	[i], [u], [ú]	-	-
Tunová	[i], [é]	-	[o], [í]	-	-
Marvan	-	[a], [á]	[e], [i], [o], [u], [é], [í], [ú]	-	1 výskyt

Mezi nejlepší mluvčí podle kritéria nejmenšího množství odchylek v kvalitě vokálů patří pouze Lucie Heřmanská, která se dopouští pouze jedné systémové odchylky. Jedná se o špatnou výslovnost vokálu [u]. Mezi průměrné mluvčí, kteří chybují v artikulaci zhruba čtyř vokálů, patří: Socha, Doležalová, Březinová, Vostal, Kvasnička a Tunová. Nejhůře v hodnocení dopadl Marvan a Daňková. S tím souvisí také výsledky reprezentantů z každé stanice. Na Nově je to Heřmanská, na Primě Doležalová, na ČT Březinová, Vostal a Kvasnička a na TV Barrandov Tunová. Celkově je na tom nejlépe Česká televize, jelikož má tři reportéry zastoupené ve skupině lepších mluvčích v oblasti artikulace vokálů.

Ze závěrů uvedených u dílčích analýz a v závěrečném vyhodnocení lze vyvodit, že nejčastějšími odchylkami od ortoepické mluvy bylo otevírání či zavírání vokálů, centralizace vokálů a také redukce příp. úplné vypuštění vokálů. Na špatnou výslovnost vokálů upozorňují i dřívější analýzy z roku 1999 a 2003 Janíkové, Janouškové a Veroňkové. Jejich hypotézy se tak potvrdily, jelikož se i v mém výzkumu tento prohřešek vyskytoval v hojném zastoupení.

Pravidla pro užití rázu shrnuji v kapitole 4.1.1. Co se týče výslovnosti rázu, je těžké sestavit komplexní hodnocení, jelikož u žádného reportéra nedocházelo k jeho pravidelnému vypouštění. Vždy se jednalo o odchylku ojedinělou. Na místech, kde by mělo být užití rázu striktně dodrženo, chybovali alespoň jednou mluvčí: Doležalová, Hošek a Zykmund. Většinou se ale jednalo o ojedinělou chybu, která

nebyla již v dalších případech opakována. Na místech pouze doporučených pro užití rázu již docházelo k jeho vypouštění. Nejvíce ráz opomíjeli mluvčí: Tomašková, Heřmanská, Pultar, Socha, Zykmund a Kvasnička. Jejich projevy působily neprofesionálně, protože slova místy splývala kvůli absenci rázu.

Konsonanty

V oblasti artikulace konsonantů se u reportérů setkáváme s několika chybami. První chybou je oslabování znělé výslovnosti u koncových konsonantů před znělými konsonanty, a to převážně na vnějším předělu, ale také uvnitř slova – př. [ʔa*š druhí*], [po*t bílím*], [*toťiš zamňeřil*], [*ňikdi*], [te*ť bi*] ad. Další chybou, která se v projevech objevovala v menší míře, byla chybná znělá výslovnost konsonantu před jedinečnými hláskami a hláskou [v] – př. [*gvíxodu*], [*zme*], [*gveselejšímu*] ad. Problémy se znělostní asimilací se vyskytovaly nejčastěji u Karoliny Hošek, dále v menší míře u Sochy a Zykmunda. U ostatních se jednalo o ojedinělou záležitost. V naprosté většině slov ale došlo ke správné spodobě souhlásek.

U artikulační asimilace téměř všichni reportéři alespoň jednou chybovali. Výjimku tvořili reportéři Tomašková, Doležalová, Tunová a Marvan. Ti neměli s asimilací artikulace žádné potíže. V některých případech ortoepická norma povoluje zjednodušování souhláskových skupin, nicméně v profesionálních mluvních projevech by se tento jev vyskytovat neměl. Nejčastěji dochází ke zjednodušování kombinaci hlásek [d]+[s/š], [t]+[s/š], což v některých případech neporušuje ortoepii. Nezjednodušená výslovnost by měla být zachována na předělu mezi slovy a také na švu základu slova a jeho předpony. Ojediněle se pak objevily případy zjednodušení souhláskové skupiny [n]+[š], což také není v souladu s normou. Zde chybovali reportéři v těchto slovech: [*místopřecedi*], [*poctaťe*], [*octranit*], [*přectavenstvo*], [*octřel*], [*přecutkum*], [*dvanácet*], [*devatenácet*], [*menčí*] ad. Dále se ojediněle dopouštěli neortoepické výslovnosti skupiny „mně“ jako [mje] ve slovech [*mjeskí*], [*mjeňit*], [*zemje*] ad.

Další odchylka, které se mluvčí ve velké míře dopouštěli, je vypouštění konsonantů na různých místech ve slově – na jeho začátku, na konci a také uvniř slova. Konsonanty by neměly být opomíjeny na žádném místě. Výjimku tvoří pouze konsonant [j] na počátku neplnovýznamového tvaru slovesa být. Ve fonetické transkripci jsem značkou [+] označovala absenci tohoto konsonantu ve všech případech, nicméně ve finálním hodnocení jsem započítávala jako chybu pouze již

zmíněné nepovolené vynechání. Pravidla vypouštění souhlásek shrnuji v teoretické části práce. S touto odchylkou se setkali v menší či větší míře všichni analyzovaní reportéři. Nejvíce takto chybovali mluvčí: Zykmund, Vostal a Marvan. Naopak nejméně se tohoto typu chyb dopustila Karolina Hošek.

Dalším možným nedostatkem v ortoepické mluvě reportérů bylo splývání stejných příp. podobných vokálů na vnějším předělu slov. Této chyby se nejvíce dopouští mluvčí Socha a Vostal. U reportérů Misaře, Daňkové, Březinové, Tunové a Marvana jsem se s touto odchylkou nesetkala. Často docházelo ke splynutí hlásek [t] a [x] – př. [*dvace+ tři*], [*nejvječí+ xip*], [*nejviší+ hor*], [*poku+ tak*], [*na+ ťim*], [*pře+ťím*], [*dvanác+ ťisíc*], [*pře+ deseťi*], ale také hlásek [š/ž] a [f] – př. [*toťi+ zbila*], [*u+ šlo*], [*jarosla+ faltínek*] ad.

Poslední odchylkou, která se v mluvních projevech nacházela, byla změna kvality konsonantu. K té docházelo pouze ojediněle ve slovech např. [*loňcký*], [*dvanást*], [*katalácký*]. Setkali jsme se s ní u reportérů Tomaškové, Pultara, Kvasničky a Marvana. Všechny nalezené nedostatky shrnuje následující tabulka a také uvádí počty výskytů jednotlivých odchylek.

Tab. 31

Mluvčí	Znělostní asimilace	Artikulační asimilace	Vypouštění konsonantů	Splývání stejných konsonantů	Změna kvality konsonantu
Tomašková	2 výskyty	-	6 výskytů	1 výskyt	2 výskyty
Heřmanská	1 výskyt	6 výskytů	5 výskytů	2 výskyty	-
Pultar	1 výskyt	2 výskyty	9 výskyty	1 výskyt	1 výskyt
Socha	3 výskyty	1 výskyt	8 výskytů	3 výskyty	-
Doležalová	-	-	10 výskytů	1 výskyt	-
Hošek	6 výskytů	1 výskyt	3 výskyty	2 výskyt	-
Zykmund	3 výskyt	2 výskyty	12 výskytů	2 výskyty	-
Misař	-	5 výskytů	9 výskytů	-	-
Daňková	1 výskyt	1 výskyt	7 výskytů	-	-
Březinová	-	3 výskyty	8 výskytů	-	-
Vostal	-	4 výskyty	12 výskytů	3 výskyty	-
Kvasnička	-	2 výskyty	10 výskytů	1 výskyt	1 výskyt
Tunová	1 výskyt	-	7 výskytů	-	-
Marvan	1 výskyt	-	13 výskytů	-	1 výskyt

V celkovém hodnocení výslovnosti konsonantů jsou nejlepšími reprezentanty každé televizní stanice tito mluvčí:

TV Nova – **Karolína Tomašková**
TV Prima – **Petra Doležalová**
Česká televize – **Pavla Daňková**
TV Barrandov – **Adéla Tunová**

Reportéři TV Nova dosáhli zhruba stejných výsledků a jejich výsledek byl proto velmi vyrovnaný. Karolína Tomašková měla pouze o jeden nedostatek méně. Jak jsem již zmiňovala, předchozí analýzy upozorňovaly na častou odchylku v mluvách profesionálních mluvčích v podobě vypouštění hlásek a také splývání sousedních stejných konsonantů. I zde se tedy potvrdilo, že k tomuto prohřešku od ortoepické mluvy stále dochází.

2.5.2 Suprasegmentální rovina

K hodnocení suprasegmentálních jevů přistupuji opět komplexně, protože jednotlivé prvky spolu navzájem souvisí a vzájemně se ovlivňují. Na rovině suprasegmentální docházelo nejčastěji ke špatnému členění věty chybným ukládáním pauz. To způsobovalo problém naprosté většině mluvčích. Mluvčí často ukládají pauzu na místo před slovo či slovní spojení, které chtějí zdůraznit. Často také špatně pracují s dechem, a tím pádem pauzu ukládají až tam, kde jim dojde dech. Špatným ukládáním pauzy dochází k rozdělení větných celků, které by měly významově patřit k sobě. To může být překážkou pro bezproblémové pochopení sdělované výpovědi. V oblasti intonace se nejčastějším prohřeškem stávalo to, že mluvčí neklesli hlasem v místech tomu určených, místo toho dál pokračovali ve výpovědi. Další odchylkou, která se v mluvních projevech vyskytovala, ovšem už v menší míře, bylo klesání hlasem v místech před uvedením vedlejší věty. S intonací neměl žádný mluvčí výrazné problémy. Občasně se chybná intonace vyskytovala u těchto mluvčích: Pultar, Doležalová, Březinová, Zykmund a Vostal. Mluvčí TV Nova a TV Barrandov pracují s intonací dobře.

Z hlediska užití pauz, a tím pádem také z hlediska správného frázování, hodnotím v rámci TV Nova nejlépe Tomaškovou a Sochy, kteří takto chybovali v malém měřítku. Naopak nejhůře hodnotím Pultara, u kterého se vyskytovaly tyto odchylky ve velkém množství. V rámci TV Prima hodnotím nejhůře Zykmunda a Hošek a nejlépe Doležalovou s Misařem. Česká televize v tomto hodnocení propadla, jelikož většina jejich reprezentantů často užívá pauzy na nesprávných místech. Mluvčí TV Barrandov neměli s pauzami výraznější problémy.

Mluvčí se dopouští této odchylky v takové frekvenci:

Tab. 32

často	středně často	málo	vůbec
Pultar	Heřmanská	Tomašková	Tunová
Hošek	Doležalová	Socha	
Zykmund	Misař	Marvan	
Vostal	Daňková		
Kvasnička	Březinová		

Výše jsem rozebírala případy, kdy byla pauza užita na nesprávném místě, čímž docházelo k rozdělení celků patřících k sobě. Často ale docházelo také k opačnému procesu, kdy naopak mluvčí pauzu neuložil na potřebném místě a spojil tak celky k sobě nepatřící. S touto odchylkou jsem se v různých měrách setkala u mluvčích: Pultar, Socha, Hošek, Kvasnička a Vostal.

V rámci celkového hodnocení tak nejhůře hodnotím ČT z důvodu velkého množství odchylek ve frázování i v intonaci u většiny jejich reprezentantů.

Dalším suprasegmentálním jevem, který jsem zkoumala, bylo mluvní tempo. Podle Ilony Balkó je tempo řeči dáno počtem slabik, které realizujeme v celkovém čase projevu, a to včetně pauz.[93] Měření bylo prováděno spočítáním slabik a následným vydělením celkového času trvání promluvy. Následující tabulka uvádí naměřené hodnoty u všech mluvčích:

Tab. 33

Mluvčí	Televizní stanice	Tempo řeči (slabik/sek)
Karolína Tomašková	Nova	5,62 5,21 4,92 4,98 5,03
Lucie Heřmanská	Nova	5,53 5,48 5,50 5,58 6,20
Filip Pultar	Nova	5,44 6,10 5,76 6,17 5,81
Jan Socha	Nova	5,93 6,10 5,54 5,39 -
Petra Doležalová	Prima	5,34 5,56 5,97 5,11 5,25
Karolina Hošek	Prima	5,83 5,63 5,18 5,25 -
Zbyněk Zykmund	Prima	5,70 5,88 5,28 5,03 4,84
Matěj Misař	Prima	5,85 5,88 5,57 5,48 5,21
Pavla Daňková	ČT	5,28 5,34 5,02 5,05 -
Vendula Březinová	ČT	5,61 6,27 5,53 5,55 5,54
Bohumil Vostal	ČT	4,71 5,32 5,04 5,20 -
Josef Kvasnička	ČT	5,95 5,09 5,19 5,41 5,19
Adéla Tunová	Barrandov	5,30 5,51 5,46 5,49 5,39
Jan Marvan	Barrandov	6,64 6,00 6,69 5,50 6,27

[93] Balkó, I., K výzkumu tempa řeči a tempa artikulace v různých řečových úlohách. In: „*Bohemistyka*“. č. 3, 2005. s. 185.

Na základě tabulky lze konstatovat, že žádný z mluvčích nemá mluvní tempo shodné s průměrem Zdeny Palkové. V případě, že se uvedené hodnoty shodovaly, jednalo se o ojedinělé projevy. Nižší tempo, než uvádí Palková, taktéž nikdo neměl. Nejvíce se tomuto standardu blížili mluvčí: Tomašková, Daňková a Vostal. Tyto tři reportéry lze označit jako mluvčí s mírně vyšším tempem řeči – okolo 5 slabik/sek. U naprosté většiny se pak vyskytovaly hodnoty zvýšené oproti tomuto průměru, tj. okolo 5,5–6 slabik/sek. Nejvyššího mluvního tempa dosahoval Marvan, u kterého bylo ve většině případů naměřeno více než 6 slabik/sek. Považuji jej tedy za mluvčího s vysokým mluvním tempem. Částečně také Pultar, jehož mluvní tempo se taktéž blížilo 6 slab/sek. Mluvčí, které jsem ohodnotila jako průměrné, jsou klíčovými osobnostmi ČT ve dvou případech a v jednom případě TV Nova. Proto v této oblasti hodnotím ČT nejlépe.

V rámci porovnání televizních stanic mezi sebou dosáhla nejlepšího hodnocení ve většině oblastí TV Nova, jejíž zástupci prováděli ve všech oblastech minimální počet prohřešků. Za ní se pak umístila TV Prima, která na tom byla o něco hůře, a to kvůli častým odchylkám ve frázování a intonaci. Nejhůře pak hodnotím ČT, která dosahovala ve všech oblastech s výjimkou mluvního tempa a kvality vokálů spíše horších výsledků. Uvedené hodnocení je ale spíše orientační, jelikož nelze díky tolika kritériím přesně určit nejlepší stanici. Výsledky jsou velmi vyrovnané.

Co se týče srovnání televizí na bázi komerčnosti a veřejnoprávnosti, komerční stanice TV Prima a TV Nova se v mém výzkumu vyznačuje o něco lepšími výsledky, než je tomu u veřejnoprávní ČT. Z toho vyvozuji závěr, že předsudky o vyšší kvalitě projevů veřejnoprávní televize nejsou na místě.

Závěr

V této bakalářské práci jsem se zaměřila na fonetickou analýzu živých reportérských vstupů hlavních televizních stanic. Hlavním cílem práce bylo zjistit, zda mluvčí dodržují platnou ortoepickou normu. Na tuto otázku jsem odpovídala u každé dílčí analýzy, kde jsem se snažila co nejkomplexněji hodnotit daný mluvní projev. Materiálem pro můj výzkum byly fonetické transkripce živých vstupů, které jsem podrobovala důkladné analýze z hlediska segmentálních i suprasegmentálních jevů. V rámci shrnutí lze konstatovat, že žádný z vybraných mluvčích nedodržoval striktně ortoepickou normu, což dokládají výčty prohřešků u jednotlivých analýz. Kromě otázky dodržování ortoepické normy jsem si v úvodu práce pokládala ještě další otázky, na které níže odpovím.

Druhou otázkou bylo, který reportér je z daného hlediska nejlepší a nejhorší v rámci televizní stanice a také to, která stanice je na tom nejlépe. V tomto případě bych vydělila několik kritérií hodnocení – vokály, konsonanty a suprasegmentální rovina. V oblasti vokálů dosáhli nejlepších výsledků tito zástupci:

TV Nova – **Karolína Tomašková**
TV Prima – **Matěj Misař**
ČT – **Vendula Březinová**
TV Barrandov – **Adéla Tunová**

Nejhorší výsledky měli Socha (TV Nova), Zykmund (TV Prima), Kvasnička (ČT) a Marvan (Barrandov). V konsonantické oblasti dosáhla u TV Nova nelepších výsledků Tomašková, nejhorších Socha, u TV Prima se nejlépe umístila Doležalová, nejhůře Zykmund, u ČT měla nejlepší výsledek Daňková, nejhorší výsledek pak Vostal. Na TV Barrandov silně propadl Jan Marvan. Na rovině suprasegmentální si nejlépe vedli tito mluvčí: Tomašková (TV Nova), Misař (TV Prima), Daňková (ČT), Tunová (Barrandov), nejhůře pak dopadli: Pultar (TV Nova), Zykmund (TV Prima), Vostal (ČT) a Marvan (Barrandov).

Třetí otázka zněla, která stanice je na tom ze všeho nejlépe. Na základě výpočtu počtu prohřešků, kterých se mluvčí dopustili, jsem došla k závěru, že nejlépe je na tom TV Nova, jejíž zástupci dosahovali nejlepších výsledků ve většině kategorií.

Dále jsem se okrajově zaměřila na to, zdali existuje rozdíl v kvalitě mluvních projevů reportérů stanic veřejnoprávních a komerčních. Zde jsem neshledala žádné rozdíly. Mým původním předpokladem bylo, že veřejnoprávní stanice by na tom měly být lépe jak stanice komerční. Nicméně tato hypotéza se nepotvrdila, protože v celkovém hodnocení se nejlépe umístila komerční stanice Nova a hned za ní Prima. Ani TV Barrandov nedopadla v hodnocení zvlášť špatně. Naopak Česká televize, od které by se dal očekávat požadavek na kvalitní mluvčí, v analýze propadla.

Mou poslední otázkou bylo, zda lze reportéry považovat za řečové vzory. V tomto případě je odpověď na mou otázku – ne. U většiny reportérů se vyskytuje velké množství odchylek od ortoepické normy, tudíž bych je za řečové vzory nepovažovala. Výjimku tvoří pouze Karolína Tomašková a Adéla Tunová, které v několika kategoriích získaly nejlepší výsledky, tudíž se dopustily nejmenšího množství chyb. Jelikož se ale jedná pouze o dvě reportérky ze čtrnácti analyzovaných, pokládám tento výsledek za negativní.

Anotace

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

Filozofická fakulta

Katedra bohemistiky

Jméno a příjmení: Tereza Jurášková

Název práce: Fonetická analýza živých moderátorských vstupů hlavních TV stanic

Vedoucí práce: PhDr. Petr Pořízka, Ph.D.

Anotace: Bakalářská práce se zaměřuje na fonetickou analýzu živých vstupů reportérů hlavních televizních stanic. Cílem práce bylo zjistit, zda jsou projevy těchto reportérů v souladu s platnou ortoepickou normou. Práce se dělí na část teoretickou, kde jsou shrnuty teoretické poznatky související s tématem práce, a část praktickou, která obsahuje komplexní analýzu mluvních projevů. Každá dílčí analýza zahrnuje fonetickou transkripci nahrávek doplněnou o komentáře, tabulky a grafy. Všechna uvedená tvrzení jsou doložena na příkladech. Dále je provedeno vyhodnocení analýzy a vzájemné porovnání jednotlivých mluvčích i televizních stanic. Veškerá zjištění jsou shrnuta v závěru práce.

Klíčová slova: zpravodajství, živý vstup, mluvní projev, ortoepie, analýza, reportéři

Počet znaků: 142 841 znaků

Počet použitých zdrojů: 12 monografií, 3 časopisecké články

Počet příloh: 14 fonetických transkripcí, 1 CD

Resumé

This bachelor thesis focuses on phonetic analysis of live presenter acts of main TV stations. Goal of this work was to find out, if speeches of this presenters are in agreement with relevant orthoepic rules. At the beginning of this thesis I put four questions: which presenter is the best and the worst of every TV station; which station is the best in observance orthoepic norms and if we can believe some speaker to be speech example. I tried to answer to this questions in conclusion of this thesis.

The work includes theoretical and practical part. In the theoretical part there are general informations which are connected with topic of the work. For example definition of life presenter acts, orthoepic rules and main deflections from orthoepic norm, which can be seen in speeches. Practical part contain material for my analysis, then procedure of analysis etc. In the analysis I analyse phonetic transcription of speeches of presenters. I try to research segmental point of speeches, which contain vocals and consonants, and suprasegmental point of speeches, which contain intonation, phrasing of utterance and speech tempo. Each of analysis is complemented with tables, graphs and comments. All statements are supported by examples.

All results are summed up in the conclusion of this thesis. At the end I found out that the most of presenters often break orthoepic norm. Then I come to the conclusion, that the best TV station is TV Nova, which reached the best results in almost every field of analyse. On the other side the worst station is ČT. Only two of fourteen presenters can be considered as a speech example and it is Karolína Tomašková a Adéla Tunová. Research shows that reporters of the main TV stations can’t be considered as a speech example. The results could be perceived as negative.

Seznam použité literatury:

BOYD, Andrew. *Broadcast Journalism: Techniques of Radio and Television News*. London: Taylor & Fracis, 2008. ISBN 978-0-080-56919-2.

DOKULIL, Miloš. *Mluvnice češtiny. Díl. 1. Fonetika. Fonologie. Morfonologie a morfemika. Tvoření slov.* Praha: Academia, 1986. 566 s.

HÁLA, Bohuslav. *Výslovnost spisovné češtiny: Zásady a pravidla*. 2. vyd. Praha, 1967. 100 s.

HŮRKOVÁ-NOVOTNÁ, Jiřina. *Česká výslovnostní norma*. 1. vyd. Praha: Scientia, 1995. 74 s. ISBN 80-85827-93-X.

KRČMOVÁ, Marie. *Úvod do fonetiky a fonologie pro bohemisty*. 3. vyd. Ostrava: Ostravská univerzita v Ostravě, 2010. 216 s. Studijní texty. ISBN 978-80-7368-636-9.

LOKŠÍK, Martin. *Televizní zpráva a televizní zpravodajství*. In: *Zpravodajství v médiích*. Praha: Karolinum, 2011. 144 s. ISBN 978-80-246-1899-9.

LOTKO, Edvard. *Kapitoly ze současné rétoriky*. 3. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2009. 202 s. Monografie. ISBN 978-80-244-2309-8.

OSVALDOVÁ, Barbora a kol. *Zpravodajství v médiích*. 2., upr. vyd. Praha: Karolinum, 2011. 144 s. ISBN 978-80-246-1899-9.

PALKOVÁ, Zdena. *Fonetika a fonologie češtiny s obecným úvodem do problematiky oboru*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 1994. 366 s. ISBN 80-7066-843-1.

STRAHL, Vlastimil. *Novinář před mikrofonem*. Vyd. 1. Praha: Karolinum, 1993. 118 s. ISBN 80-7066-800-8.

TRAMPOTA, Tomáš. *Zpravodajství*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2006. 191 s. ISBN 80-7367-096-8.

ZEMAN, Jiří. *Základy české ortoepie*. Vyd. 1. Hradec Králové: Gaudeamus, 2008. 186 s. ISBN 978-80-7041-778-2.

Časopisecké články:

BALKÓ, I., *K výzkumu tempa řeči a tempa artikulace v různých řečových úlohách*. In: „Bohemistyka“. č. 3, 2005.

PALKOVÁ, Z., *Zvuková podoba veřejných mluvených projevů z hlediska jazykové kultury*. In: „Čeština doma i ve světě“. č. 12, 2008.

JANOUŠKOVÁ, J. – VEROŇKOVÁ, J., *Moderátoři večerního televizního zpravodajství 2003*. In: „Čeština doma i ve světě“. č. 12, 2008.

Seznam příloh:

Fonetická transkripce č. 1 – Karolína Tomašková

Fonetická transkripce č. 2 – Lucie Heřmanská

Fonetická transkripce č. 3 – Filip Pultar

Fonetická transkripce č. 4 – Jan Socha

Fonetická transkripce č. 5 – Petra Doležalová

Fonetická transkripce č. 6 – Karolina Hošek

Fonetická transkripce č. 7 – Zbyněk Zykmund

Fonetická transkripce č. 8 – Matěj Misař

Fonetická transkripce č. 9 – Pavla Daňková

Fonetická transkripce č. 10 – Vendula Březinová

Fonetická transkripce č. 11 – Bohumil Vostal

Fonetická transkripce č. 12 – Josef Kvasnička

Fonetická transkripce č. 13 – Adéla Tunová

Fonetická transkripce č. 14 – Jan Marvan

Příloha č. 1 **Fonetická transkripce**

Mluvčí: Karolína Tomašková

Stanice: TV Nova

---

31. srpna 2017, [00:46]

[dobrí večer @ policie vihlásila zákas nočního: vixázeňí ↓ | to ʔale majetek ʔameričanú pr̥ed gengi zloďejú ʔoxráňilo jen částečňe ↓ | pr̥ípadú rabováňí totiš pr̥ibívá ↓ | ʔa to ʔi pr̥es to že policie dúrazňe varovala pr̥e +tím že pro xicené zloďeje → | bude požadovat nejviší tresti → | včetňe doživotí ↓ | policisté zatkli ʔuš na čtiřicet liďí ʔa: ʔúřadi dokonce varují pr̥et podvodňíki kteří se vidávají za záxranáře ↓ | zhjústnu ʔale přixázejí ʔi: ʔoptimistické správi → | @ na ňekterix místex se ʔuš ʔobnovuje jak železňičňí tak ʔaụtobusová doprava → | ʔa ʔobje velká letišťe vhjústnu +soụ znovu fprovozu ↓ | já +sem mluvila sčeškoụ která na pr̥edmňestí → | hjústnu žije ʔuš ňekolik let ʔa: její svjedectví pr̥ímo zmísta → | si ʔuš teť poslexňete ↓ ||]

3. září 2017, [00:57]

[dobrí večer severňí korea: podle svého vútce xce dát zejména spojením státúm na srozumňenoụ → | že patr̥í mez i: nukleárňí velmoce ↓ | ʔi pr̥es ʔ ostrá varováňí donalda trampa totiš prováďí test voďíkové bombi necelí tíden poté → | co: provedla: test co vistr̥elila raketu str̥edňího: doletu → | sxopnoụ nést jaderné hlavice na velkoụ vzdálenost → -| raketa: proleťela nat japonskem → | ňekteří ʔanalitici ʔale poxibují že bi severokorejskí režim → | bil sxopní @ vitvořit voďíkovoụ pumu ftak malíx rozmňerex → | ʔabi: @ mohla tvořit hlavici nosné raketi ↓ | voďíková neboli termonukleárňí bomba je ješťe ničivjejší neš ʔatomová puma ↓ | může: srovna:t domi se zemí fʔokruhu ʔasi: dvaceti kilometrú → | ʔa zapalovat hořlavé pr̥edmňeti ʔaž do vzdálenosti sta kilometrú → | koho severokorejská ʔarmáda ʔohrožuje na to ʔuš se poďívejte vnásledující reportáži ↓ ||]

23. září 2017, [00:59]

[dobrí večer karti +soụ podle posledňíx prúskumú pomňerňe jasňe rozdané ↓ | křesťanští demokraté kancléř̥ki ʔangeli merklové → | smňeřují ksuveréňímu @ víťeství ↓ | ňicméňe: pravda: že +sme se setkali smnoho lidmi kteří stále ješťe váhají koho: zítra → | volit ↓ | ʔa právje tito zejména mlaďí ňemci mohoụ

skonečními výsletki volep @ ještě zamíxat → | mís+ní média dokonce ʔuváďejí že ʔaš čtiřicet procent voličú se rozhoduje → | na posledňí xvíli ↓ | coš je situace → | kteroų ňemecko nepamatuj e: → | ʔi pře s to bi na druhém místě mňeli skončit sociálňí demokraté martina šulce ↓ | zajímavá pak bude bitva ʔo místo: @ třetí → | tadi bi mohla: zabodovat pravicová ʔalternativa: ↓ | pro ňemecko která má podle ňekterix ʔodborňíkú mnoho tajnix přízňifcú → | kteří se kňí ʔale nehlásí veřejňe → | protože se bojí @ posmňexu ʔot sbitku společnosti ↓ | mi samozřejmňe zítřejší @ volbi: a: ďění tadi vberlíňe budeme nadále sledovat ↓ ||]

24. září 2017, [01:09]

[dobrí večer ʔoficiá+ní výsletki tedi nejsoų známé ʔa podle ťex ʔodhadú kancléřka → | merklová se svojí cédéʔú získala tři ʔatřicet procent hlasú → | což znamená sice víťeství ʔale zhořkoų přixutí protož e: → | se: její ʔúnije propadla: → | ʔo celix ʔosum procent -| na druhém místě za sebou nexala sociálňí demokrati svého ʔúhlavňího rivala → | martina šulce zdvaceti procenti hlasú iʔ tadi → | +de víceméňe ʔo: debakl protože pro sociá+ní demokracii → | to znamená nejhorší @ výsledek volep ot znovusjednoceňí → | ňemecka:ˬa šulc ˍuš ʔoznámil ʔotxot do ʔopozice: ↓ | @ třetí místo které se stalo ʔasi nejskloňovaňejším pojmem celíx volep → | ʔutržila: ʔultrapravicová ʔa proti ʔimigračňí ʔalternativa ↓ | pro ňemecko kteroų volilo → | více neš třinácť ʔa púl procenta → | voličú ↓ | do bundestágu se ʔale také dostanoų → | @ liberálové zeleňí @ nebo: @ levice ↓ | ftuto xvíli ˍale musím zdúrazňit že se ʔopravdu jedná ʔo předbježné tedi zatím nepotvrzené → | výsletki ʔo jejix jasňejší podobje budeme mít @ jasno → | @ dnes večer → | ʔa svámi se +ešťe jednoų živje spojíme fpořadu střepini ↓ ||]

Příloha č. 2 **Fonetická transkripce**

Mluvčí: Lucie Heřmanská

Stanice: TV Nova

---

13. srpna 2017, [00:58]

[dobrí večer podle ʔodborňíku je velkim problémem napříklat snaha zabavit ďíťe bjehem → | @ jízdi ʔabi se řiďič mohl̥ soustřeďit na jízdu ʔ a: ňic ho → | nerosptilovalo tak dá ďiťeťi napři̯klat ňejakou̯ stavebňici nebo pastelki ʔabi si mohlo → | @ kreslit ↓ | ʔale fpři̯paďe nárazu ʔa to ʔi při správnem pou̯táňi bi se mohlo ďíťe hračkou̯ zraňit ↓ | takové předmňeti bi navíc ďíťeťi mohli vilétnou̯t zruki ʔa ʔohrozit třeba řiďiče nebo další spolujes +ce ↓ | ʔi ďíťe bi se mňelo vjenovat jízďe ʔa sledovat cestu ʔabi fpři̯paďe nehodi mohlo lépe zareagovat ↓ | @ řiďiči bi také fpřípaďe ʔumísťeňí ʔau̯tosedački na místo vedle sebe → | @ nemňeli zapomenou̯t @ vipnou̯t ʔérbek ʔ a: → | nexat madlo fpoloze ve které sedačku nesli ↓ | @ rozhoďňe bi se nemňelo sklápjet ↓ | to bi mňelo bít ʔuvedeno fkaždém návodu kpoužitĭ → | @ koŋkrétňi ʔau̯tosedački ↓ | na sedum nejvječí + xip které @ se ďelají při pou̯táňí ďetĭ do ʔau̯tosedaček se poďívejte fpořadu mamini srozumem na vebu → | @ novaplus cézet ↓ ||]

21. srpna 2017, [00:52]

[dobrí večer tak jak ʔuž zazňelo podle ʔú @ státňího ʔúřadu pro kontrolu léčif → | bude _údaj _o ceňe jednou̯ sʔinformac i která bi mňela pomoct lépe vihodnotĭt @ rizika → | reʔeksportu léčif ʔa: ďíki které bude jasné kolik → | @ pacienťi reálňe ~~za:~~ na doplatcíx platĭ ↓ | česká lékárňická komora ʔale namítá že státňí ʔúřat pro kontrolu léčif ʔa ministerstvo zdravotňictví bi se mňelo zamňeřit → | @ jiním smňerem _a mňelo bi se ʔinspirovat ʔostatňimi ʔevropskimi státi ↓ | +sme totĭš jeďinou̯ zemí fʔevropské ʔuniji která má rúzňe visoké doplat ki vrúznix lékárnax ↓ | @ podle lékárňické komori je právje tohle problém kterí se hodňe dotíká českíx ʔopčanú → | ʔa kterí zatĭm ňigdo neviřešil ↓ | kdibi se ve fšex lékárnáɣ doplácelo stejňe → | pacienťi @ bi: ʔuš rovnou̯ znali víši doplatku za lék ve xv íli → | gdibi jim ho doktor předepsal ↓ | kňečemu takovému ʔale prí novela vihláški zatĭm přispjet nemúže ↓ ||]

31. srpna 2017, [01:17]

[dobri večer nejdříve ʔupr̂esňim že: → | @ jednáňí ~~jednotli~~ širšiho vedeňi hnutí ʔano → | @ začalo dnes fpjet hoďin ʔotpoledne ↓ | @ po sedmé hoďin @ ňe večer potom začali jednotlivi členové hnutí ʔano vixázet pr̂et centrál u: → | @ ʔano na xodovje ↓ | @ jako pr̥vňi se slova ʔujal místopr̂e ceda hnutí rixard brabec kterí se vijádřil ke fčerejšimu rozhodnuti mandátového ʔa ʔimunitňiho viboru sňemovni ↓ | že doporučí vidat šéfa hnutí ʔandreje babiše ʔa místopr̂e cedu jaroslava faltínka ktrestňimu stíháňi kvúli kaŭze soŭvisej + cí sfarmoŭ čapí hňízdo ↓ | doslovňe tedi pr̂et xvílí pr̂ečetl̥ stanovisko celého hnutí ↓ | vjec je prí politicki motivovana ʔa má ʔovlivňit volbi ↓ | členové hnutí ʔano proto neviďí duvot pro vidáňí svého šéfa ʔandreje babiše ʔa mistopr̂ecedi jaroslava faltínka ktrestňímu stíháňí ↓ | místopr̂ecetkiňe jaroslava pokorná jermanová pak řekla že fšixňi hejtmaňi za hnuti ʔano pl̥ňe stojí ↓ | @ za ʔandrejem babišem ʔi jaroslavem faltínkem → | fposledňi dobje se hoď + ě mluvilo také ʔotom zda bi ʔoba politici → | @ se nemňeli vzdát → | @ ʔomlouvam se zda bi se ʔoba politici nemňeli + zdát → | @ své ʔimuniti ↓ | ~~s~~ své ʔimuniti ↓ | stìm ʔale nesoŭhlasí → | @ hnutí ʔano ↓ | sňemovna bude jednat ʔo vidáňí jaroslava faltínka ʔa ʔandreje babiše šesteho září ↓ | niňí si poslexňete slova: @ mistopr̂ecedi jaroslava brapce ↓ ||]

27. října 2017, [00:46]

[dobrí večer @ tìsková konference novje ʔustanoveného poslaneckeho klubu socijálniɣ demokratú mňela začit zhruba pr̂et hoďinoŭ ↓ | jednáňi vedeňi čéʔesesdé zatìm ʔale stále neskončilo ʔa pr̂itom tr̥vá ʔuš ʔot púl šesté ↓ | podle našix ʔinformací vlidovém domňe právje teť probihá živá diskuze ↓ | vísledek volep se promitnul ʔi do fstahú ve vedeňi komunistické strani ↓ | protì soŭčasn emu pr̂ecedovi vojťexu filipovi se ʔostr̂e vimezil její místopr̂e ceda jozef skála ↓ | podle ňej se mňelo fkampaňi fsaďit na ʔagresivňejší komunikaci ↓ | řekl̥ také že bi se mňelo zmňeňit vedeňí ↓ | narozďíl ʔot komunistické strani se ʔale zmňena ve vedeňí nebude konat ʔu lidofcú ↓ | tì dnes mňeli celostátňí konferenci na které se vedeňí rozhodlo že pavel bjelobrádek zustane pr̂ecedou kádéʔúčesel → | ʔa to ʔi pr̂es to že k + úli špatnému volebňimu visletku nabidl̥ svoŭ rezignaci ↓ ||]

Příloha č. 3 **Fonetická transkripce**

Mluvčí: Filip Pultar

Stanice: TV Nova

---

23. srpna 2017, [00:57]

[_ano dobrí večer ʔuš se vúbec nedá mluvit pouze ʔo preventi +ňix ʔopatřenix _ale muselo se přistoupit kpomňerně rázn im krokum -| fše ʔotstartovali zdravotňí → | potíže hnet ňekolika liďí na_ostrafsku -| mňeli křeče do břixa → | zvíšenou teplotu prújem ʔa zvracelí: -| fše ʔukazovalo na salmonelu ʔa to se také → | potvrďilo noa společní jmenovatjel ʔu ťexto liďí → | bila právje vajíčka zakoupená fʔopxodňím řeťesci lídl → | bila ʔot litomišlsk e společnosťi takže _okamžiťe → | @ se: začalo z+išťovat gde má tato společnost xovi: ʔa ʔukázalo se že ta salmonela poxází → | sxovu fpohořelicix ʔu brna → | tam +sou podle našix ʔinformací čtiri hali fté nejvječí je sedmdesátpjet ťisíc nosňic → | @ tam ti vzorki bili negativňí ʔofšem ʔu ťex třex menšíɣ hal → | @ ve kteríx je pjetašedesát ťisíc slepic tak tam ti vzorki bili pozitivňí to znamená že → | ʔuš se → | musí přistoupit klikvidaci _a_kvibíjeňi ťex slepic → | @ st no: mimoxodem s stou likvidac i ʔuš se začalo _a podle → | mlufčiho státňi veterinárňí správi petra vorlíčka bude pokračovat minimálňe do konce tohoto pracovňího tídne ↓ ||]

28. srpna 2017, [01:08]

[dobrí večer tou nejzásadňejší _informací je že kriminalisté na víxoďe čeɣ višetřují další vraždu ↓ | @ to ťelo které přet čtrnáctí dn i: fponďelí fkukuřičném poli nedaleko lázňí bjelohrat → | nalezl náhodní kolem+doucí tam zřejmňe bilo ňekolik tídnú -| bilo ve značném stádiu roskladu → | přesto soudňí lékař prove dl pitvu: _a z+istil že ta: ʔobjeť zemřela násilnou trestnou → | činosťi tedi že bila zavražďena -| nám se: @ ʔozval zatím neʔovjeření ʔa nepotvrzení zdroj kterí ʔale tvrďí že bi se mohlo jednat ʔo ʔosobu pohřešovanou fpraze → | navíc @ do toho kukuřičného pole → | převezenou ʔaš po své smrťi -| kriminaliste _ale zatím nexťeji potvrďit _ani to → | jestli: ta ʔobjeť bila muš žena nebo dokonce ďíťe -| ʔostatňe → | na zítra zvolali kriminalisté sem do hratce králové na policejňí řeďitelství → | @ mimořádnou tisk +ou konferenci gde se prí dozvíme další podrobnosťi → | zajímavé je také to: že to ťelo bilo nalezeno pouhí den poté co vzdušnou čarou zhruba kilometr ʔot místa nálezu → | @ vdomňe: vlázňíɣ bjelohrat devjetadvacetileti muš podle policije zavražďil svého malého sina → |

devjetadvacetiletou přítelkiňi _a také → | její matku _ale ʔuš teď je témňeř jisté že tito vraždi spolu nesouvisí ↓||]

26. září 2017, [01:02]

[dobrí večer ten verdik + nepadl ʔa jen tak nepadne protož e: soutce: hlavňí líčeňí ʔodročil na neʔurčito _a to stoho dúvodu že ʔobhájci ʔobou ʔobžalovaníx tedi → | vihípkáře ʔi: víprafčího tvrďí že státňí zástupkiňe je ʔúdajňe podjata ↓ | ʔa to stoho dúvodu že je manželkou jednoho zmužú kterí pracuje fpomňerňe visoké funkci ve správje → | železňičňí dopravňí cesti tedi ʔu zamňestnavatele ʔobou ʔobžalovan ix → | tedi ʔu strani která fpoctaťe po ʔobou ʔobžalovaníx požaduje zaplaceň i pomňerné částki ste více neš ʔosmimilijonove škodi → | kterou prí sfím → | ʔúdajňe nedbalostňím jednáňím ʔoba spúsobili ↓ | ʔaňi jeden zňix nevipovídá _ato ʔaňi → | přet policijí ftom přípravném řízeň i_aňi dnes ʔu soudu → | za to jejix ʔobhájce dnes řekli pomňerňe další dúležitou vjec → | @ tvrďí toti +_že jejix klientì +sou naprosto neviňí ʔa to stoho dúvodu zamňestnavatel tedi s ž d c dostatečňe neproškolil ʔoba své zamňestnance → | @ tak ʔabi vpoctaťe mohli zabráňit tomu nedbalostňimu jednáňi -| každopádňe právje za ʔobecne ohrožeňi ne znedbalostì jim hrozi ʔaš ʔosmileté tresti ↓ | noa co se přet více neš dvjema leti ʔu horažďovic stalo na to se poďívejte vreportáži ↓||]

6. října 2017, [00:53]

[dobrí večer dá se říct že to: letošňi počasí přesňe kopíruje ten loň cкí model ↓ | vloňi stejňe jako fčera tedi přesňe pátého ří +na se prvňi sňehové vločki snesli → | na hřebeni → | našix nejviší +_hor -| fkrkonošix na sňešce začalo sňežit kolem devatenácté hoďini večerňi → | připadlo do rána zhruba dva centimetri → | @ toho sňehu ʔa ba co víc ten sňíx nejen přes s noc _ale ʔi přes dnešek protože → | to sňežeňí šlo: ruku vruce sňískými teplotami: vminimex tam bilo jeden ʔa púl stupňe pod bodem mrazu _a ten mráz vidržel → | take → | jak říkam přes ten dnešňi den ↓ | muže za to studena fronta která postupuje ʔot severozápadu _ale stejňe jako vloňi → | ʔi tahle z @ studená fronta neznamená ještě ten ʔopravdoví začátek zimi -| po ňekolika dneỵ bi se → | ʔopjet mňelo ʔoteplit -| ve stredu mete +rologove → | slibuji teploti kolem pátnáctì noa na příští víkent → | @ dokonce prí má bít takoví dozvuk toho babího léta ʔa mňelo bi bít kolem sedmnáctì → | ʔosumnáctì stupňu nad nulou ↓ ||]

Příloha č. 4 **Fonetická transkripce**

Mluvčí: Jan Socha

Stanice: TV Nova

---

30. srpna 2017, [00:39]

[dobrí večer vístraha mete + rologú začne platĭt zítra ʔot čtr̥náctĭ hoďin ʔa potr̥vá ʔaž do noci ↓ | bou̯řki zasáhnou̯ hlavňe zápa + česke republiki ↓ | sebou̯ přinesou̯ také déšť spřívalov imi sráškami silní vítr̥ ʔa krupobitĭ ↓ | napr̥šet múže ʔaš tři̯cet milimetru ↓ | počasí bude ʔovlivňovat zvl̥ňena studena fronta ktera bude postupovat přes čexi gvíxodu ↓ | při + de také teplotňí skok -| tři̯cetĭstupňova horka vistřídají fčexax teploti kolem patnáctĭ stupňú celzia ↓ | na moravje ʔa ve slesku bi: mňelo: bít ješťe do pátku tropicke počasí → | také tam _ale vnoci na sobotu dorazí ʔoxlazeňí spojené sdešťem ʔa přeháňkami ↓ | sráški múžeme na celém ʔúzemí republiki ʔočekávat také bjehem příštĭho tídne → | pravďepodobňe ʔaž do čtvr̥tka ↓ ||]

21. září 2017, [00:46]

[dobrí večer mete + rologové zatĭm varováňí ňijak časovje neʔomezili ↓ | tíká se severomoravskeho ʔa: zlínského kraje ↓ | napr̥šet bi tam mohl o: ʔaš čtiricet milimetru srážek ↓ | vbeskidex dokonce šedesát milimetrú ↓ | @ ~~napr̥š~~ @ podle mete + rologu bi se tak @ mohli: zvedat hlaďini ňekteríx řek ↓ | ʔa to ʔaš ke druhému stupňi povodňové ʔaktiviti ↓ | ʔaktuálňe ʔu:š pr̥vňí stupeň bďelostĭ platĭ na řekáx moravaŋka ve višňix lhotax → | ropičaŋka fʔopci řeka: → | ʔa: take ʔuš na řece ʔolše vjabluňkovje ↓ | krátkodobje se nevilučuje ʔaňi třetího stupňe pohotovosti ↓ | pokut̬ + ak bidlíte: vblískostĭ řeki → | mjeli biste: hlída:t jak moc vňi hlaďina stou̯pá ↓ | @ xladne ʔa deštĭve po:ča:sí ʔale sužuje celou̯ republiku → | ja:ke po:časí nas tak vnatxázej + cíx dnex čeká → | tak na to + zme se ʔuž dnes ptali meteorologa ↓ ||]

11. října 2017, [00:43]

[@ dobrí večer partneři žili vjednom sʔostrafskíx panelákovíx bitú ↓ | podle ʔobžalobi mňeli ten den popíjet ʔalkohol ↓ | @ pár se: ʔale: ʔofšem mňel pohádat @ jejix spor ʔo + šem vivr̥xolil ve fizicke napadeňí ženi ↓ | její partner se: neovládl̥ podle žalopce do ňí začal kopat → | @ škr̥tĭl ji ʔ a: také po ňi začal šlapat ↓ | @ ťešce zraňenou̯ ženu pak ponexal napospas svému ʔosudu ʔa šel spát ↓ | mladá žena na následki velmi vážnix zraňení dlou̯hé hoďini ʔumírala ↓ | záxranaře totiš ʔopatřil

zavolal ʔaš druhí den ráno ↓ | ʔuš na začátku soudu ʔopatřil vijádřil lítos + na + tím co se stalo → | hrozilo mu totiš fkrajňím případe ʔaš @ doživotí ↓ | @ ten dnešní ro + sudek @ soudu zatím n eňi pravomocní -| ʔotsouzení si totiš ponexal lhútu na ʔodvoláňí → ||]

Příloha č. 5 **Fonetická transkripce**

Mluvčí: Petra Doležalová

Stanice: TV Prima

---

23. srpna 2017, [02:05]

[heski večer tak právje tato novela ʔo pobitu cizincú → | bi tedi přidala povinostì právje tẽm lidem kteři → | žádají ʔo ʔazil ʔunás fčeske republice → | a: zároveň bi také dala více pravomocí do rukoụ české vládi ↓ | @ novje příxozí cizinci budoụ muset ʔapsolvovat ʔintegračňí kurs @ kterí bil ʔaž doteť pouze dobrovoln i ↓ | noa pokut bi: toto ʔodmítli dostali bi ʔaž desetìtìsícovoụ pokutu ↓ | cizinci budoụ muset dál prokázat nejen znalos + češtìni jako doposut _ale novje bi mňeli → | mit také ʔinformace ʔotom → | jak funguje zdejši sistém ʔa: podmíṇki jak česká společnost → | @ vúbec @ žije: noʔa → | ʔabi se takoví člověk přispúsobil tedi nám ʔa n e: tedi společnost jemu ↓ | dá se přetpokládat že vláda toto ʔopatřeňí při + me co nejdříve: → | a: rixle ho ješťe pošle do parlamentu → | do roku dvatìsícedevatenác + bi: tato ʔopatřeňí mňela vijít na stopatnáct milijonú korun ↓ | paradoksňí je že právje fťexto dnex stát stopḷ víuku češtì li pro ʔazilantì kteři mají nárok na čtiřista hoďin zdarma → | noa ministerstvo školstvi ʔukončilo tuto smloụvu sfirmoụ která tadi toto zajišťovala bes ʔudáňí jakéhokoli + dúvodu → | ʔa po dohoďe právje sministerstvem vňitra ↓ | je to právje vňitro které teť momentálňe pomáhá stoụ víukoụ češtìni neš se visoụťeží te di nová zakáska ↓ | @ gdiš se ješťe vrátìme kťem bespečnostňim ʔakspektum právje při ʔintegraci cizinc u ʔunás je ʔasi duležité zmiňi + → | ʔi dnešňí ʔaktuálňí ʔinformaci ze slovenska gde policejňí prezident libor gašpar → | vihlásil dnes zvíšeňí stupňe teroristickeho ʔohrožeňi → | tedi na stupeň číslo dvje ↓ | zároveň ʔale gašpar řekḷ že je to jen reakce na minulé dni ʔa ʔútoki fʔevropskix zemix jako ve španělsku ʔa finsku → | noʔa také kvúli tomu → | že se právje na slovensku teť xistají rúzné ʔakce jako letecké dni nebo ʔoslavi slovenského národňiho pofstáňí bjehem → | kteríɣ bude fʔulicíx mnohem více policistú → | a: dalšix bespečnostňix složek ↓ | ja ʔuš jen připomenu na závjer že českí ministr̥ vňitra milan xovanec ʔuš fponďelí řekḷ že → | česká republika dál zustává na pr̥ + ňím stupňi → | tedi na stupňi bděloslì co se tíče teroristického ʔohrožeňi → | noʔa zatìm se vdalšíɣ dnex na tom ňic mňeňit nebude ↓ ||]

28. srpna 2017, [01:07]

[heski večer tak já musim říci že: tadi na ministerstvu zahraňičí podle: slof samotného ministr̥ + → | je cele ti čtiři roki snaha ʔoto → | ʔabi se → | právje diplomatickoụ cestoụ bojovalo protì násilí ʔ a: ʔudr̥žoval se → | @ právje mír mezi státi → | coš @ jak přiznává sám lubomír zaorálek → | se scela nedaří protože

situace ve svjeťe se: skutečňe mňeňí ʔa → | zhoršuje: spíše každím dnem → | no _ale ňicméňe ʔi tak se ministerstvo snaží ʔoto → | ʔabi každí čex pokut se mu ňeco vzahraňičí stane → | ʔabi vjeďel → | že se ʔoňej jeho stát dokáže postarat ↓ | tema bespečnostǐ se dnes skloňovalo také na ministerstvu ʔobrani právje vrámci další bilančňí sxúski ʔato sministrem martinem stropňickim → | podle premijéra se daří zvišovat peňíze na ʔobranu ʔa také se zvišuje počet vojákú → | česko je také podle ʔobou̯ politikú velmi ʔakt ivňí vboji sʔislámským státem ʔa: pr̥ipomňeli ftéto sou̯vislostǐ ʔi ʔaktivňí českou̯ ʔúčast na misíx fʔiráku ʔafgánistánu nebo na sinaji ↓ | na to ʔuš reagovalo ʔopozičňi ʔódéʔes @ ʔústi jani černoxové → | podle které ʔobrana pod vedeňim stropňickeho nedokončila jeďiní modernizačňí projekt ʔa promarňila tak pr̥ízňivé → | ʔobdobí ↓ | já jen pr̥ipomenu že premijér bude vbilančňix sxúskáx pokračovat ʔuš pr̥íštǐ tíden ↓ ||]

29. srpna 2017, [00:53]

[heski večer tak bjehem prázdňin koŋkrétňe tedi bjehem ťeɣ deseťi tídnu → | co se: komise sxázela → | tak vislexla: na šestadvacet svjetkú → | mezi ňimi bili visoce postaveňi policisté → | bili tam státňí zástupci ʔale také tedi ťi dva hlavňi ʔaktéři → | tedi bívalí novinár̥ marek pr̥ibil ʔa také šéf hnutí ʔano ʔandrej babiš ↓ | @ právje ťito dva: +sou̯ tedi hlavň imi ʔakteri ʔuňiklix nahravek ve kterír̥ to: vipadá že se baví ʔo tajnír̥ ʔinformacír̥ → | které mohl̥ marek pr̥ibil získat zživír̥ kau̯s → | a: tedi jetu podezřeňí na ʔúňiki ze spisú ↓ | marek pr̥ibil musel pr̥et komisi znovu právje dnes → | noa: jak jeho druhá vípovjeť → | @ tedi ʔuspokojila poslance → | tak na to se poďívejte vnásledující reportáži ↓ | marek pr̥ibil se dnes naší kameře vihnul dokonce si zaříďil ʔi to → | ʔabi sem do sňemovni mohl̥ pr̥ijít ʔa poté po víslexu znovu ʔodejít → | zadňím fxodem ↓ ||]

23. září 2017, [00:43]

[heski večer tak ta sxúska tadi vlánex trvala pr̥ibližňe čtiři hoďini → | podle samotneho ministra spravedl̥nostǐ roberta pelikána bila → | pr̥edefšim bilančňí → | @ prezident ho pri poɣválil za to že se: povedlo nastartovat redukci vjezňu fčeske republice → | ʔale za co ho pokáral to bilo tedi to → | že bi mohla bít rixlejší justice ʔa také že se zatím nepovedlo → | prosaďit zákon ʔo sou̯dňí ɣ znalcír̥ ↓ | samozřejmňe se ʔočekávalo také to → | že se ješťe ʔi dnes vlánex → | bude řešit kau̯za čapí hňízdo → | ʔi kvúli té bil minulí tíden právje ministr̥ pelikán na hraďe ↓ | já jenom dodám že fʔúterí ʔužbi na hrat kprezidentu zemanovi mňel → | právje ʔi kvúli kau̯ze čapí hňízdo → | dorazit ministr̥ vňitra milan xovanec ↓ ||]

Příloha č. 6 **Fonetická transkripce**

Mluvčí: Karolina Hošek

Stanice: TV Prima

---

28. září 2017, [01:22]

[dobrí večer jedná se celkem ʔo ʔosm̥ řeťesc u čtiři zňix dokonce působí ʔi tadi fčesku ↓ | ʔuš teť ʔale mohu ʔuklidňit ďiváki že víhruški se poboček vnaší republice → | našťesťí netíkají ↓ | viďerač se totiš zamňeřil na prodejni na jihu ňemecka ʔu bodamského jezera ↓ | podle tamňix méd + í se ma jed + at ʔo drogistické řeťesce dé ʔa ʔem ʔa rosman → | ʔa ~~prodejn~~ prodejni spotravinami lidl̥ ʔa norma -| policije přesne názvi značek ʔale zatím potvr̥ďit nexce ↓ | viďerač mňel ʔumísťit jet ʔi do přík̟rmú pro batolata ↓ | ʔa hrozí že ʔotráví dalšix dvacet druhú potravin pokut nedostane víkupne ↓ | potravini + sou̯ pr oto spultú preventivňe stahováni ʔa přetkládáni ke kontrole ↓ | do přík̟rmú mňel viďerač ʔumísťit frideks ~~kterí je ve vječix~~ kterí je ve vječim množství potenciálňe smr̥telní ↓ | při manipulaci se zbožím ho našťesťí ʔale zaxiťila prúmislová kamera ↓ | skríval se pot bílím kulixem ʔa dioptrickými brílemi → | ʔa: policije na základe ťexto zábjerú niňí může zahájit pátráňí do kterého → | zapojila ʔi veřejnost ↓ | pátrací tím má ʔasi dvacet liďi ↓ | viďerač požaduje víkupné ve víši → | ʔasi deset milijonú ʔeu̯r → | což znamená fpřepočtu ňeco kolem → | dvjesťešedesáťi milijonú korun ↓ | ňemecké ʔúřadi také preventivňe zalarmovali mís + ňí nemocňice → | ʔabi bili pro každí přípat připravené → | ʔa: také žádají liďi → | ʔabi vždi zboží po nákupu skontrolovali → | zda s + ejix jídlem nebilo pře + tím manipulováno ↓ ||]

7. října 2017, [01:17]

[dobrí večer ↓ | ʔandrej babiš ʔot fčerejška hlasiťe kři̯čí že čéʔesesdé posvjeťila krádež za bílého dne ↓ | jenže socijálňí demokracije se bráňi → | ʔa dneska ʔobratem fskázala ministru financí že je pjekní pokritec ↓ | ʔau̯stralským ťežařúm totiš letos vlednu → | prodlou̯žil licenci na víškum → | zásop litija ↓ | právje babišuf pr̥vňi muš ʔa ministr̥ životňího prostr̥ďí za hnutí ʔano → | rixart brabec ↓ | co říká na toto ʔobviňeňí ↑ | poslexňete si komentář ↓ | podle brapce ʔale nemá ministerstfo ftakovixto případex na víbjer → | ʔa: skrátka musí xtíc nextíc prodlou̯žení povolen̥ki podepsat ↓ | hnutí ʔano také poʔukazuje na to → | proč čéʔesesdé stakto závažním tématem → | nepočkala na příští vládu ↓ | volebňí lídr̥ čéʔesesdé lubomír zaʔorálek naʔopak tvr̥ďí → | že jeho strana → | lítium pro čexi

zaxraňuje ↓ | ʔa: ďelá fše pro to → | ʔabixom zněj dostali maksimum ↓ | tématu lítiovíx zásop na cínofci které mimoxodem mají podle předbježn ix ʔodhadú hodnotu ʔasi tři bilioni korun → | coš je částka která bi vistačila na dúxodi pro fšexni čexi na ʔosm let dopředu → | se budeme vjenovat ʔi zítra → | ʔa to jak vneďelňí partiji → | tak vnašem ʔonlajn strímovaném pořadu názori bes cenzuri gde bude jedňím zhostu ʔi ministr prúmislu → | jiří havlíček ↓ | tak se ďívejte ↓ ||]

11. října 2017, [01:07]

[dobrí večer sprašského žiškova přestože ʔaktivisté mají → | na základe soudňího rozhodnutí ʔuš jenom necelíx pjet hoďin na to ʔabi budovu tadi za mnou vikliďili → | rozhoďňe to tak nevipadá → | jak múžete viďet fʔoknex se sfítí → | lidé sem stále přixázejí ʔa ʔotxázejí jako bi se vúbec ňic neďelo ↓ | nutno říci ʔale že gdiš si fšimli našeho štábu → | tak ʔokno které je přímo zanámi → | zakrili velkím transparentem zheslem na potporu kliniki ↓ | správa železňični dopravňi cesti přitom klinikářúm dnes nabídla sxúsku gde xťela fšexno projednat ↓ | zástupci kliniki ji ʔale ʔodmítli stim že se jim nehoďí termin → | prí ʔuš mňeli na dnešňí dopoledne ʔuspořádanou sxúsku pro novináře ↓ | více vreportáži ↓ | já ješťe dodám že policije tadi fʔobjektu ʔuš musela zasahovat ňekolikrát -| ve vječiňe případú se jednalo ʔo podezřeňí na bombu ktere se ʔale → | ňikdi nepotvrďilo ↓ | ješťe možná nakonec @ nutno říci že: → | železňičáři si po → | rekonstrukci budovi → | přejí → | @ ʔobjekt předelat na kanceláře → | coš je právje hlavňí ʔargument kterí se klinikářúm nelíbí ↓ | podle ňix je to vrosporu sʔúzemňím plánem ↓ ||]

Příloha č. 7 **Fonetická transkripce**

Mluvčí: Zbyněk Zykmund

Stanice: TV Prima

---

17. srpna 2017, [00:42]

[dobrí večer tak ten zákon → | má zlepšit přístup zdravotňe postìženíx → | ke: zvláš+ňim pomúckám které → | nejsoų hrazeni zveřejného zdravotň iho → | pojišťeňí zatìmco teť mohoų zdravotňe postìžení lidé dostat bes → | posuzováňi sfíx pří+mú na dotaci na pomucku draší neš čtiřiadvacet tìsíc korun → | novje ta hraňice klesne na deset tìsíc korun ↓ | zmňeni se tíkají také příspjefkú na pořízeň i ąutomobilu ↓ | dotaci budoų moct lidé dostat ʔuš po sedmi letex → | zatímco teť → | je to po desetì letex ↓ | podle šéfa národňí radi ʔosop se zdravotňím postìžeňím → | zákon přináší zásadňí pozitivňí → | zmňeni pro fšexni hendikepované → | ʔa ʔupozorňuje že ňigdo nebude dostávat peňíze na ruku ↓ | pokut novelu podepíše prezident → | tak ti zmňeni → | začnoų platìt ʔuš ʔot ledna příštího roku ↓ ||]

30. srpna 2017, [00:56]

[heski večer sposlanecké sňemovni → | tak mi ʔuš teť známe ten verdikt nat jaroslavem faltíŋkem _a ʔandrejem babišem → | je starí → | sotva pár minut → | mandátoví ʔa _imunitňí víbor → | @ na tom společném jednáňi ʔodhlasoval → | to že doporučí → | vidat → | jak babiše → | tak ʔi faltíŋka ktrestňímu stìháňí → | víbor se nakonec nexal přesfječit ťemi ʔargumenti → | policije ʔa: státňíx zástupcú ↓ | @ členové mandátoveho _a _imunitňiho viboru ʔuš gdiš přixázeli na to jednáňí dnes → | tak řikali že soų → | že mají pomňerňe jasno → | že: nejsoų soųtci ʔabi hodnotìli jejiɣ vinu → | ʔale že skrátka to sčeho je policije viňí → | to zna+ná babiše ʔa faltíŋka → | tak nesoųvisí @ s víkonem @ mandátu poslance tadi fposlanecké sňemovňe ↓ | teť bi vlas+ňe šestého září → | mňela o: tom definitivňím vidáňí ʔoboų poslancú → | @ ktrestňimu stìháňí hlasovat poslanecká sňemovna → | jako celek to znamená šestého září → | bude znám ten definitivňí verdikt nat ʔobjema @ politiki ↓ ||]

31. srpna 2017, [01:01]

[heski deštìví večer sprašskeho xodova ze sídla hnutí ʔano ↓ | tak to jednáňí víboru hnutí ʔano skončilo doslova → | @ před maloų xvílí ↓ | @ já ješťe připomenu že → | ten ten je to vlas+ňe nejvìší ʔorgán mezi sňemi ↓ | víbor hnutí ʔano ↓ | ʔa: ten víbor se před maloų xvíl i postavil → | za jak ʔandreje babiše → | tak jaroslava

faltíŋka → | konstatoval → | že: celá ta: kau̯za čap i hňízdo → | je prí politicki moti + ovaná -| to trestňí sťíháňí → | je politicki moti + ované je načasováno → | ʔúdajňe ʔúmisl̥ňe → | @ př̯et blížící se sňemovňí → | volbi → | ʔa: tuďíš → | @ celé vedeňí → | stojí fčetňe hejtmanú → | @ za hnutǐ ʔano stojí za: → | ʔobjema politiki ↓ | dúležité nicméňe bude to jak rozhodne poslaneckí klub hnutǐ ʔano kterí se sejde f_úterí → | besprostř̯edňe př̯et tou̯ → | sxúzi která bude → | hlasovat ʔo vidáňí ʔandreje babiše → | ʔa jaroslava faltíŋka ↓ | nicméňe ňekteří poslanci dnes tadi např̯iklat radek vondráček ʔuš ʔavizoval → | že bude hlasovat protǐ vidáňí @ ʔobou̯ politikú → | ktrestňimu sťíháňí ↓ ||]

4. září 2017, [01:10]

[dobrí večer zledňice tak ten speciálňí → | @ samit → | ʔo: dvojí kvaliťe potravin bi se mňel ʔuskutečňit fpoloviňe ří + na vbraťislavje ↓ | pozváňí → | dostane → | tř̯eba šéf ʔevropské komise → | zástupci: ministerstef @ zemňeďelství → | ʔale také rúzníx spotř̯ebitelskíx ʔorganizací → | @ ~~ten~~ to dnešňí společné jednáňí české ʔa slovenské vládi mňelo demonstrovat → | viňikaj + cí + stahi mezi českou̯ ʔa slovenskou̯ republiko + ↓ | co ʔofšem tak viňikaj + cí neňí → | + sou̯ + stahi ʔuvňitř̯ české vládňí koalice → | protože právje ftuto ɣvíli probíhá koaličňí sxúska → | která řeší státňí rospočet na př̯íštǐ rok → | ʔandrej babiš ʔa jarosla + faltínek lídři → | @ hnutǐ ʔano si posťežovali že na tuto koaličňi sxúsku → | nebili pozváňi ↓ | @ hledá se: vlas + ňe možnost jak svíšit plati ʔo deset procent státňím zamňes + nancum -| př̯íštǐ rok ʔa ʔo patnáct procent ʔučitelúm ↓ | @ pravda je taková že: ministr̥ financí ~~ʔa~~ @ ʔivan pilní řekl̥ → | @ že: ti peňíze vrospočtu ftuto xvíli nemá ↓ | @ ʔa ~~p~~ bohuslaf sobotka → | premijér řekl̥ že nexce → | svišovat deficit státňího rospočtu sxodek státňího rospočtu na př̯íštǐ rok → | tadi + sou̯ slova → | premijéra sobotki ↓ ||]

Příloha č. 8 **Fonetická transkripce**

Mluvčí: Matěj Misař

Stanice: TV Prima

---

25. srpna 2017, [00:51]

[tři ʔúředníki ministerstva navrhla policije ʔobžalovat fsouvislos ti zdohodou mezi ministerstvem ʔa českomorafskou záručňí ʔa rozvojovou bankou ↓ | porušit zákon mňeli ʔúředňíci sťím jednáňím při vitváření záručňího fondu vrámci ʔoperačňího programu pro podňikáňí ʔa ʔinovace → | mezi leti dvatìsícesedum → | ʔa dvatìsíce třínáct ↓ | kriminalisté začali ʔúředňíki stĭhat ʔuž vloňi vzáří ↓ | ʔuž vroce dvatìsíce čtrnáct ʔale přijal stát pokutu jedna celá ʔosmdesát tři milijardi korun ʔot ʔevropské ʔunije za program záruka ↓ | který fungoval vrámci fondu ↓ | ministerstvo prúmislu ʔa ʔopxodu činost ʔorgánu respektuje ʔa podle jejího mlufčího → | poskitlo plnou součinost ↓ | ʔúředňíci +sou stĭháňi pro porušeňí povinostì při správje cizího majetku ↓ | ʔa taki porušeňí finančňíx zájmú ʔevropské ʔunije ↓ | případ bude řešit vrxňí státňí zastupitelství fpraze → | to se nám kcelému případu → | dnes ʔale nevijádřilo ↓ ||]

1. září 2017, [00:49]

[dobrí večer ↓ | ministerstvo práce ʔa socijálňíɣ vjecí xťelo ʔoňex xibjejcíx ʔosumset dvacet dva milijonú korun → | vzít znespotřebovaníx nárokú ʔúřadu práce ↓ | ministerstvo financí ʔale podle marksové nejdříf tvrďilo že to nejd e: ↓ | nakonec ʔale nastala zmňena ↓ | peňíze se nakonec budou přerozďelovat dle tabulek ʔa taki platné metodiki ministerstva práce ʔa socijálňíɣ vjecí ↓ | kraje bi je mjeli dostat → | ʔuš fpoloviňe října ↓ | dlouhodobje špatná situace fsociá+ňíx službáx se řeší ʔuš ňekolik mňesícú ↓ | peňíze vláda slíbila ʔale kraje je nedostali ↓ | vildumicová také zmíňila že peňíze pú +dou víhradňe na plati → | ʔa mzdi sociálňíx pracovňíkú ↓ | ʔuš jen doplňím že peňíze se kterími se počítalo pro ʔúřadi práce budou podle minis +rňe marksové ʔopjet xibjet ↓ | tentokrát ʔúřadúm ↓ | ʔa budou dalším bodem jednáňí → | ʔo státňím rospočtu ↓ ||]

8. září 2017, [00:49]

[dobrí večer ↓ | rozho+ce je človjek kterí rozhoduje ʔo ʔuvaleňí ʔegzekuce: ↓ | ftomto koŋkrétňím případe mňel rozhotce bít ʔekonomicki závislí na profikreditu ↓ | ʔa: pomíjet ʔu této koŋkrétňí ženi napříklat ʔi fakt že vjejím případe dosahoval

ročňí ʔúrok → | stodvacetì šestì procent ↓ | fseznamu rozhotcú bila vedena napřiklat ʔi doktorka ʔeva vaňková ↓ | ta mňela pro společnost profikredit rozhod+ouṭ kolem dvacetì ʔosmitìsíc ʔegzekutorskíx rozhodnutǐ ↓ | za jedno si mňela brát tìsíc sto korun → | fkonečném vísletku si tak jen za tato rozhodnutǐ → | mňela přijít na třicet milijonú korun ↓ | ʔuš jen doplňím že rozhotci po zmňeňe zákona ʔuš ʔo ʔeksekucíx ʔu novje ʔuzavřeníx smluf rozhodovat nesmí ↓ | stále je ʔale múžoṵ viužívat společnostì krozhodováňí ʔo ʔegzekucíx ʔu ʔúvjerovíx sm luf → | které bili podepsáni → | ješťe přet zmňenoṵ zákona ↓ ||]

10. září 2017, [00:52]

[dobrí večer ↓ | ʔinformaci _o možném zavedeňí sistému přinesl̥ ňemecký deňík frankfurtr̥ ʔalgemajnecajtunk ↓ | podle ňiɣ bi mohl̥ kompromis vipadat tag že momentálňí sistém doplňí ʔo mexanismus přerozďeleňí maksimálňe dvoṵset tìsíc žadatelú ʔo ʔazil ↓ | za každého ʔupr̥xlíka bi pak ze mje která kvóti bude pl̥ňit dostávala šedesát tìsíc ʔeṵro ↓ | tedi jeden ʔapúl milijonú korun ↓ | naopak fpřípaďe: že bi: stát podle tohoto nového sistému přijal méňe neš polovinu kvóti → | ʔoňex šedesát tìsíc ʔeṵr bi naopak za každého ʔupr̥xlíka → | fpoctaťe dlužil ↓ | noví sistém bi mňel ʔúdajňe ʔumožňit pří +mat méňe ʔupr̥xlíkú ťem zemím → | které budoṵ pomáhat přetíž ením hraňičňím státúm visláňím vlas +ňíx ʔazilovíx ʔúředňíkú nebo stráščú hraňic ↓ | ʔuš jen doplňím že deňík zároveň dodává že čísla poskitnutá za bježence → | se múžoṵ mjeňit ↓ ||]

Příloha č. 9 **Fonetická transkripce**

Mluvčí: Pavla Daňková

Stanice: Česká televize

---

2. srpna 2017, [01:07]

[mohlo bi se pokusit ʔodvolat celé vedeňi připadňe pře ctavenstvo společnosťi vitkovice paur ʔinʒeníriŋk ↓ | to ʔale fʔinsolvenč + im řízeňi neňi tak jednoduxé → | protože ktomu potřebuje souhl as vjeřitelskeho víboru ↓ | ʔa: ten je podle našeho dnešňiho zjišťováňí ʔa našiɣ dnešňix ʔinformací → | spišeː na straňe vítkovice paur ʔinʒeníriŋk ↓ | ʔotom koŋkurzu koneckoncú stejňe bude rozhodovat soud podle našix ʔinformací → | na začátku příštího t ídne ↓ | pokut + de ʔo tu dnešňi ná + šťevu insolvenčňiho správce → | jednal hlavňe se zamňes + nanci které se snažil ʔuklidňit sťim že → | žádné ʔaktuálňí propoušťeňí teť na pořadu dne → | neňí ↓ | ʔa: firma se pokusí @ sehnat ʔinvestice → | tak ʔabi mohla pokračovat viroba ↓ | vnesl svjetlo také do problematiki ʔoňex pohledávek → | zatimco vitkovice paur ʔinʒeníriŋk dříve tvrďili → | že po ňix xce mateřská firma vítkovice ʔá ʔes ʔuhraďit pohledáfki → | vřádeɣ desítek milijonú korun ʔa nepotporuje reorganizaci → | mateřská firma vitkovice ʔá ʔes toto popírá říká že → | navrhla splátkoví kalendář ʔa reorganizaci → | rozhodňe → | @ potporuje ↓ | vice ʔuš ʔinsolvenčňí správce → | david vandrovec ↓ ||]

5. srpna 2017, [00:42]

[nevisvjetlili tadi kʔokresňímu soudu do frítku místku dorazili ʔoba dva mlaďíci ʔeskortami zvlášť ʔopúl deváté → | pusobili velmi tiše ʔaž řekla bix plašeː ʔa naː → | ʔotáski novinářú vžádném případe neʔotpovídali ↓ | přet soudem vipovidal pouze jeden zňix -| ʔoba dva xlapci pak svého činu litují ↓ | policisté je ze závažného činu zapáleňí kostela ʔobviňili fčera → | nicméňe po tom motivu kriminalisté stále pátraji ʔa stále neňí jasni ↓ | čin je to ʔo + šem podle státňího zástupce velmi závažni ʔuš jenom proto → | že bilo prokázáno že jeden zmlaďíku plánoval podobní trestní čin → | spáxat ʔi na další sakráľňí památce vmora + skoslesk em kraji ↓ ||]

30. srpna 2017, [00:53]

[je to stoho duvodu že ňekteré ha:li ʔa ňektere pozemki ʔu ňekterix koŋkrétňix provozú stále patří mateřským vítkovicím ↓ | ʔa to samozřejmňe muže skomplikovat prodej jako takovi ↓ | ftom př ipaďe bi bilo možné že bi hrozilo hromadné propo + šťeňi ↓ | tikalo bi se to: zejména zřejmňe jeseňického hardu gde ʔaktuálňe pracuje stopadesát liďí → | do problémú bi se: mohli dostat ʔale také kotlárna ʔa mostárna → | kam mateřské vítkovice dodávají ňekteré ze svíx služeb ↓ | to řízeňí fkoŋkurzu je velmi rixlé ʔa to stoho dúvodu že → | ta stráta společnosťi se: každí mňesíc velmi prohlubuje ↓ | jen na mzdáx ʔa: popla + cíx za zamňestnance tedi ʔinsolvenčňí správce zaplati pjetadvacet ʔaš tři̯cet milijon u mňesičňe ↓ | ňicméňe vjeří fsou̯činost mezi mateřskou̯ společnosť i vitkovice ʔá ʔes → | ʔa: právje ʔinsolvenčňim správcem ↓ | vice ʔuš david vandrovec ↓ ||]

Příloha č. 10 **Fonetická transkripce**

Mluvčí: Vendula Březinová

Stanice: Česká televize

---

2. září 2017, [00:33]

[i po skončeňi stavu nebespečí lidé stále nemohoų do lesa na pole ʔa na polň i cesti ftakzvane červene zóňe → | tedi fté nejvíce rizikové ʔoblasťi ↓ | zákazové cedule tak ʔaňi po mňesíci nezmizeli stejňe jako ʔelektrické ʔa paxové ʔohraď + íki ↓ | policije vibraná místa: nicméňe nadále sleduje → | ʔa to: vrámci pravidelníɣ hlídek → | dnes + sem mluvila ʔi středitelem mňescké policije zlín kteri mi fšak potvr̥ďil → | že policije nemusela doposut řešit žádné porušeňi ↓ | lidé naopak sami volají na krizovoų liŋku ʔa ʔinformují se → | ʔa stejňe tak se ʔinformuji např̂íklat ve zlínském ʔútulku pro psi gde platil zákas venčeňí ↓ ||]

11. září 2017, [00:45]

[samotní ʔoctř̂el ješťe nezačal -| lovem + soų teť povjeřená misl ivecká združeňí ftakzvané červené zóňe → | gde bil ʔoctř̂el ďivokíx prasat dosud zakázán ↓ | zvisoce: rizikové ʔoblasťi se to tíká zhruba šesťi misliveckíɣ združeňi → | podle slof řeďitele veterinárňí správi zbiňka semeráda bilo proškoleno → | na: dvejsťe mislifcú → | ʔale ne fšixňi se toho lovu budoų ʔúčastňit -| skaždého misliveckého spolku → | budoų vibráňi ť i: nejlepši ʔa nejskušeňejši lofci ↓ | ʔotstř̂el dospjel ix ďivokix prasat bi tak mňel začit do ňekolika dnú podle veterinárňí správi → | záleží hlavňe na koordinaci → | jednotlivix → | misliveckíɣ združeňi ↓ | mislifci pak za: ʔuloveného ďivočáka dostanoų ʔodmňenu → | ʔot ministerstva zemňeďelství plus takzvané zástr̂elné ↓ | dohromadi je to sedum ťisíc dvjesťe korun ↓ ||]

16. září 2017, [00:36]

[podle slof starostki pavli xaďimové je víťeství hlavňe zásluhoų ʔobivatel heřmanova ↓ | ʔobec se: toťiš souťeže ʔúčas + ňila ~~ʔiš~~ ʔuš pošesté ʔa: právje letos → | podle: ʔúčastňíkú → | rozhodlo právje soų̊dr̥žnost ʔobivatel právje jejix ʔaktivita ʔa stejňe tak ʔi snaha ʔukázat že ʔi malá ʔobec dokáže velké vjeci ↓ | heřmanov bil nejmenčí ʔopcí ze fšex finalistú letošňiho ročníku: vesňice roku dvaťisice sedm̥nácť → | ʔa: vječina zmís + ňix se ʔi toho samotného slavnos + ňiho vihlášeňi tadi

vluhačovicíx ʔúčas + ňila ↓ | soụčástĭ víhri je kromňe titulu ʔi finančňi ʔodmňena → | ʔa to ve viši vice než dvoụ milijonú korun ↓ ||]

17. září 2017, [00:35]

[ʔotxit se podařil mislivecкemu združeňi ʔostr̆ice kterí spadá do té takzvané červené zóni → | tedi nejvíce rizikové ʔoblastĭ mezi paxovími ʔa ʔelektrickimi ʔohradňiki ↓ | podle mimořádníɣ veterinárňix ʔopatr̆eňí která vrizikové zóňe platĭ musela bít selata ʔutracena → | ʔa podle ʔinformací státňí veterinárňí správi → | víme žе: @ virus ʔá ʔem ʔpé ʔu t̔exto selat nebil potvr̥ zen ↓ | mislifci na zlínsku mají kdnešňimu dňi: vidanix deset povoleňi kʔotxitu do speciálňix klecí → | kolem kteríx ʔuš ʔot sr̥pna vnaď i ↓ | noʔa právje mislifci sʔostrati mají pr̥vňí ʔúspješní vísledek této snahi ↓ ||]

Příloha č. 11 **Fonetická transkripce**

Mluvčí: Bohumil Vostal

Stanice: Česká televize

---

31. srpna 2017, [01:19]

[je pravdou̯ že pře̯ + deseťi leti se ťex šedesá + ťisíc lístkú na xaritativňí koncert → | na stadijonu ve vembli rosprodalo viprodalo bjehem pár minut → | dnes při̯ dvacátém víročí se: princové vilijem ʔa heri rozhodli → | že se budou̯ xť it sou̯stře̯ďit na ʔotkas princezni dajani → | ve kterém xťejí pokračovat to znamená zdúrazňit gde fšude → | pomáhala ʔať u + šlo ʔo boj → | @ vúči pře̯cutkúm @ vúči lidem kteří tr̥pjeli nemocí ʔejc → | nebo gdiš ʔotevřela téma duševňího zdraví -| ʔoňi → | sami + sou̯ také niňi ʔuš jako dospjelí ʔotevřeňí vúči brické veřejnosťi → | svjeřili se jak pro ňe bilo → | jako pro ďeťi složité ʔa ťeškė jít fpohřebňim prúvodu vroce devatenácet devadesát sedum → | lidé se jiɣ dotíkali plakali ʔomdlévali naříkali ʔa ʔoňi jako ďeťi vúbec nexápali proč to ďelají → | @ protože ťito lidé samozřejmňe jejix matku ʔosobňe neznali ↓ | britskí ťisk fkomentáříx ʔoba prince ɣválí říká že bi na ňe → | princezna dajana gdibi žila bila hr̥dá → | protože pře̯ctavují moderňí tvář brické monarxije -| králofske povinosťi → | zvládají pod velkím medijálňím tlakem sebevjedomňe ʔa profesionálňe → | ʔa neʔopakují podle řadi komentátoru xibi které ďelala jejix matka která → | bespoxibi bila → | ʔať ʔuš xťela nebo ne → | nejvječí brickou̯ celebritou̯ ʔosumdesátíx ʔa devadesátíx let → | zglobálňím dopadem ↓ ||]

15. září 2017, [01:09]

[ʔekspertǐ: sází na to že bi bričťí detektivové mohli paxatele ʔa př̯ípadné komplice → | br̥zi dopadnou̯t ʔa to na základe toho že mají gdispozici zábjeri → | zbespečnos + ňix kamer vmetru tam → | neňí viďet jen ten daf liďí kterí se zou̯fale snaží zaxráňit sfuj život → | fčetňe matek zďetmi -| ňekteré ženi → | bili potlučené zraňené → | ʔale také bi tam právje mohl̥ bít viďen ʔonen → | @ paxatel ↓ | @ tu ʔamatérski virobenou̯ náloš ʔod rána → | skou̯maji forenzňí ʔekspertǐ → | ʔodborňíci se domňívají že vz + edem ktomu že → | @ podle fšeho nevibuxla tak jak mňela → | tak že bi mohli nalést docela dost stop které bi ʔopjet mohli → | pomoct při̯ hledáň i paxatele → | @ to hledáňí paxatele ʔuš vivolalo mimoxodem také rostr̥šku mezi ʔamerickím prezidentem donaldem tram pem → | ʔa brickou̯

premijérkoų tirízoų mejovoų ʔa to poté co → | ʔamerický prezident na svém ʔúčťe na tvitru napsal že skotlenjár tedi bricá policije → | @ podle ňej ʔo paxatelíɣ vjeďela nebo je → | mňela: @ na mušce → | pod dorozorem ʔa že musí bít proʔaktivňí ↓ | tiríza mejová mu + skázala že takovéto kome + táře spekulace → | ňičemu → | nenapomáhají ↓ ||]

27. září 2017, [00:59]

[ʔeųrokomisař pro migraci na dotas @ čété ʔuvedl̥ že ʔuš př̂ed dvjema tídni → | vizval ʔevropské ministri vňitra ʔabi ftéto ʔotásce → | našli sxodu -| jde ʔoto: ʔabi vzňikl̥ ʔaųtomatický sistém př̂erozďelováň i který se spustí pouze ve xvíli → | poku + se jakíkoli členský stát ʔé ʔú → | dostane pot takoví migračňi tlak že ʔuš to př̂estane zvládat ↓ | jes + li to projde nezáleží na ʔevropské komisi ʔale na fšex členskíx státex ʔé ʔú → | které si to musí ʔodhlasovat ʔa musí se mezi sebou dohodnout ↓ | zatím se zdá že ʔotpúrci tohoto stáleho př̂erozďelováňi → | + soų vmenšiňe ↓ | navíc ʔevropská komise xce ʔabi se vírazňe → | sʔefektivňil zlepšil → | @ sistém navraceňí neʔúspješní + žadatelú ʔo ʔazil ↓ | kritizuje že zatím je to pouze tř̂icet šest procent ↓ | jen pro př̂e ctavu → | loňi bil na ʔúzemí ʔé ʔú jeden milijon liďí ze tř̂etí ɣ zemí → | polovina zňiɣ dostala nařízeňí př̂íkas ʔ abi → | ʔúzemí ʔevropské ʔunije ʔopustîli: → | ʔale navrácenix nakonec bilo pouze dvejsťe dvacet šest tîsíc zňix ↓ ||]

Příloha č. 12 **Fonetická transkripce**

Mluvčí: Josef Kvasnička

Stanice: Česká televize

---

6. srpna 2017, [01:11]

[zatĭm ʔano ↓ | tadi ʔu lukova: na ʔúpatĭ hostínskíɣ vr̥xú → | veterináři: fsaďili na: paxové ʔohradňíki ↓ | jeden zňix je tadi dole vzemi pře̊de mnoų̊ → | ʔa dále pak ʔohradňíki ʔelektricke ↓ | ti +soų̊ ʔot fčerejška fuŋkčňi ʔa fťesne bliskostĭ zlína → | je jix dohromadi → | na dvanást kilometru -| ʔoba ti ʔohradňíki → | maji prasata zadr̥žet ʔuvňitř nákazového ʔúzemí → | fʔohradňíku → | ʔelektrickém je šes+tĭsíc voltú -| pro ďivoké prase je ten viboj velmi bolestĭvi -| naopak pro človjeka → | nebespečni neňi ↓ | gdiš ta ʔopatř̊eň i zhr̥nu → | @ tak +soų̊ to ʔuš zmiňovan e ʔohradňíki dále pak zákas fstupu liďi se zvířati hlavňe pak se psi → | do ʔúzemi snákazoų̊ → | zastavene žňe ʔa tĭm pádem dostatek potravi pro prasata vzamořené ʔoblastĭ → | @ ʔuvnitř té ʔoblastĭ → | mislifci dál → | černoų̊ zvjeř lovit nemohoų̊ → | naopak vňe toho ʔuzemi → | ji lovit musí -| +soų̊ celkem ʔaktivňi → | zatĭm ʔulovili → | na tř̊inácet kusú → | ďivokíx prasat ↓ | morová nákaza se ʔi ďíki tomu → | zatim dál → | nerosšířila → | veterináři ji potvr̥ďili ʔu sedmasedumdesátĭ kusú → | ďivokíx prasat ʔa př̊etpokládají že to púvodňí → | přibližňe čtiřset [?] stádo → | fprúbjehu ňekolika příštĭx tídnu → | postupňe vimře ↓ ||]

7. srpna 2017, [01:06]

[protože se mislifcúm nezamloų̊vají @ podmíŋki → | pro lof -| fʔokrese zlín → | sice lovit mohoų̊ → | ʔale po stř̊eleňí černé zvjeře → | musi mit mislifci na sobje: ʔoxraní ʔoďef -| cele to misto musi → | dezinfikovat ʔa také stř̊elení kus musí → | ʔodložit do → | @ takzvaneho kafileňiho boksu -| jeden zňix je tadi za mnoų̊ ve zbjernem dvoře → | ve vlaxovicíx ↓ | naopak jinde @ mislifci tak striktňí podmíŋki → | nemaji proto ti rozďili +soų̊ skutečňe propastne → | tř̊ista čtiřicet pjet stř̊eleniɣ ďivočáku na kromňeříšsku protĭ poų̊h im ʔosma dvacetĭ → | na zlinsku ↓ | mislifci se tadi zlobí ʔi: na to: že fšexni ti ʔulovené kusi → | bes ʔohledu na to zdali jsoų̊ zdravé nebo ne → | musí ʔode+zdat ʔa to znamená že prakticki vúbec ňic zňix nemají ↓ | navíc se potíkají ʔi spraktickými nejasnos+mi → | ti kafileňí boksi +soų̊ defakto vječí popelňice ʔa fťesnat do ňix @ → | dospjeleho ďivočáka → | je: prakticki → | nereálne ↓ | proto mislifci např̊íklat [?] společnostĭ dr̥žková také

zjiníx → | ten lof ftuto xvíli bojkotuji → | ʔa budoų se snažit vijednat lepší → | ʔa jednoduší podmíŋki → | napříklat ʔumístit @ mrazící boksi ʔanebo → | navíšit zástřelné ↓ ||]

9. srpna 2017, [00:39]

[i: do tohoto lesa: ve zlínské čt +rtì burešof j e: → | zakázan fstup přitom je to ʔoblíbená lokalita pro → | pejskaře: rekreační bješce ʔanebo → | ciklisti na horskix kolex -| ʔode dneška sem ňigdo nesmí ʔa to pot hrozbou pokuti ʔaš dvacet tìsíc korun → | ta maksimálňí víše → | bi: mohla bít ʔuložena: → | fpřípaďe pokud bi se prokázalo že: dotiční → | tu nákazu rossířil ʔa navíc bi mu → | hrozilo → | trest+i stĭháňi ↓ | na dodržováň i toho mimořádného stavu bude dohlížet republiková ʔi státňí policije → | jak ʔale budoų policistì strik +ňi to: → | dnes ňigdo → | sďelit nexťel -| přece jen ten mimořádn i staf platìl prvň i den ʔa navíc ho provázeli → | četné nejasnostì ʔa taki zmňeni ↓ ||]

21. srpna 2017, [01:01]

[na mimořádne mnošstfi potravi: na kukuřici nebo na granule pro psi skrátka na cokolif → | co: ďivočáki navnaďi -| ʔoňi ňekolik dnú → | budoų xoďit do klece na doplňovanoų potravu neš ritĭm ʔuvolňí zápatku → | +terá pak @ spustĭ → | @ klec dolu ʔa ten ʔuspješni ʔotxit mislifcum → | @ potvrďí → | @fotopast ↓ | ťex kleci bude celkem ʔosum -| ʔumisťeni budoų na → | tajnix místex tag_abi vjejix ʔokolí → | bilo co nejméňe → | rušivíx paxu -| ʔodlovené kusi černé zvjeře pak budoų mislifci → | střílet ʔa mňelo bi → | doxázet krixlejšímu sňižováňi té populace → | ʔakutňe → | ʔohrozené ʔohrožené ʔafrickím @ morem ↓ | jedna klec sfotopastĭ +jde ʔasi na padesát tìsíc korun -| budoų ʔum isťeni fte takzvane zakázané zóňe → | na ʔúzemí do kterého → | mohoų pouze: lesňi hospodáři ʔanebo majitele → | pozemku → | přece jen pokudbi gdokolif @ ke kleci → | zabloųďil ʔobjevil ji vlese → | tagbi rozhodňe → | sňí nemňel jakkolif manipulovat ʔa rozhodňe bi do klece → | nemjel lést -| jak klec funguje to dnes názorňe → | @ předvedl jeji kons+rukter → | luboš hájek ↓ ||]

Příloha č. 13 **Fonetická transkripce**

Mluvčí: Adéla Tunová

Stanice: TV Barrandov

---

5. srpna 2017, [00:45]

[dobrí večer ↓ | podle ʔinformací ministerstfa zahraňičí šlo ʔo jednodeňí vílet českíx turistu kteří pobívali fʔitalském mňesťe malosko ↓ | ʔau̯tobus společnosťi céká majer ʔa kroku se na cesťe mezi trentem ʔa bolzánem vijel vzatáčce ze silňice → | ʔa skončil na lou̯ce ↓ | podle višetř̯ovatelú stojí za nehodou̯ zřejmňe texnická závada na ʔau̯tobusu ↓ | pravďepodobňe mu selhali br̥zdi ↓ | na mísťe havárije zasahovali tř̯i helikopt éri hasiči ʔa sedm̥ sanitek ↓ | zraňené dopravili do ňekolika nemocňic fʔokolí → | mohu potvr̥ďit že nehoda se stala ʔosudnou̯ pro českého řiďiče ʔau̯tobusu ↓ | dvaʔašedesáťiletí muš bil na mísťe mr̥tví ↓ | jak +sou̯ na tom ʔaktuálňe další cestující to nám řekla mlufčí ministerstfa zahraňičňíɣ vjecí → | mixaela lagronová ↓ ||]

16. srpna 2017, [00:47]

[dobrí večer ↓ | mohu potvr̥ďit že řiďičce která ʔusedla za volant bes řiďičského ʔoprávňení bilo skutečňe tepr̥ve patnáct let ↓ | knehoďe došlo fčera fpodvečer fʔopci hrop na teplicku ↓ | nezleťilá ďífka vjela se sfím vozem př̯i ʔotáčeňí na ʔau̯tobusovou̯ zastáfku gde srazila ʔosumnáctiletou̯ xotkiňi skočárkem ↓ | její ʔau̯to poté nabou̯ralo do zďi ↓ | novorozenec vivázl̥ bes ʔújmi → | xotkiňe ʔale sfážními zraňeňími transportoval vr̥tulňík do motolské nemocňice ↓ | tam slexkím poraňeňím skončila ʔi patnáctiletá řiďička ↓ | ʔa její devatenáctiletí spolujezdec ↓ | ješťe dopl̥ňím že podle ʔinformací policije neňí ťešce zraňená xotkiňe fʔohrožeňí života → | ʔa nebila matkou̯ batolete kočárek toťiš pou̯ze vezla ↓ | ʔokolnosťi nehodi ʔa její př̯íčini ʔuš policije višetř̯uje ↓ ||]

20. srpna 2017, [01:15]

[dobrí večer ↓ | podle př̯edbježníx ʔodhadú sadaři letos skliďí jen ʔasi sto ťisíc tun ʔovoce ↓ | to je př̯itom ʔasi ʔo padesát ťisíc tun ʔovoce méňe neš fpř̯etxozím roce ↓ | podobňe žalostnou̯ situaci zažili naposledi vroce dvaťisíce jedenác + ↓ | jak píše časopis tíden → | na špatné ʔúroďe se podepsala tuhá zima pak nečekané mrazi ʔa nakonec suxo ↓ | lidé si fʔopxodex nejspíše př̯iplatí za česká jabl̥ka → | kteríɣ bude ʔokolo devadesáťi ʔosmi ťisíc tun ↓ | tedi ʔo dvaʔadvacet procent méňe neš loňi ↓ |

ʔo tr̂inác + procent klesne podle ʔodhadú ʔi ʔúroda hrušek ↓ | vúbec nejhúře + sou̯ na tom pjesťitelé tř̂ešňí ↓ | tadi se počítá ʔaš spjetapadesáťi procentňím propadem ↓ | špatnou̯ sklizeň ʔočekávají ʔi pjesťitelé višňí ʔa šfestek ↓ | ʔa vúbec nejvječím fiaskem je ʔúroda meruňek ʔa broskví ↓ | menčí ʔúroda ʔasi ʔo čtvr̥ťinu se dotkne ʔi milovňíkú vína ↓ | špatní rok za sebou̯ navíc mají ʔi zemňeďelci zamňeřeňí na ʔobilovini ↓ | celkem skliďí ʔasi šest ʔa tř̂ičtvr̥ťe milijonú tun ʔobilí ↓ | coš je ʔo tr̂inác + procent méňe než vloňském roce ↓ | ʔu vječini druhú ʔovoce si ʔale zaťím prodejci víropki domácí produkce rixle dopl̥ňili ʔot pjesťitelú ze zahraňičňíx zemí ʔa to hlavňe zňizozemska ↓ | tř̂eba meruňki broskve nebo hroznové víno se tak dokonce letos prodávali levňeji ↓ ||]

14. září 2017, [00:33]

[dobrí večer ze studia gde ʔuš je fše připravené na dnešňí duel jaromír a sou̯kupa ↓ | pozváňí tentokrát přijali ʔa proťi sobje se postaví favorit letošňíx parlamentňí ɣ volep ʔandrej babiš zhnuťí ʔano → | ʔa také vicepremijér pavel bjelobrádek skádéʔú čéʔes ʔel ↓ | bavit se budou̯ tř̂eba ʔotom jak fungovala vláda ↓ | řeč ʔale pří + de na možní rús + platú fčesku nebo na dostavbu silňic ↓ | politicko diskuzňí pořat duel jaromíra sou̯kupa začíná tadi na televizi barandof ve dvacet padesát pjet ↓ | tak si to ʔurčiťe → | nenexte ʔujít přeji heskí večer ↓ ||]

Příloha č. 14 **Fonetická transkripce**

Mluvčí: Jan Marvan

Stanice: TV Barrandov

---

22. srpna 2017, [00:43]

[dobri večer ↓ | za posledňi + šes + let dala česka republika na pomoc ʔupr̥xlikum vjordánsku celkem dvanác + milijart korun ↓ | čás + ka se skládá skaždoročňi přímé pomoci padesátȉ milijonu korun → | ʔa take poskitnutí ňekolika desitek lekařú ↓ | vláda take + nes sɣválila čás + ku patnáct milijonú korun na vibudováňi školícího ʔazilového centra → | které soʊ̯visí sřešeňim sirské ʔupr̥xlické krize ↓ | vjordánskix ʉ @ jordánskix ʔupr̥xlickix taborex niňi žije skoro jeden ʔa púl milijonu liďi ↓ | fina + čňi pomoc ʔot česka za posledňi dva roki pomohla ʔopravit bidleňi pro jedena tr̂icet tȉsic ʔupr̥xlikú ↓ | premijer bohuslaf sobotka také dnes řekl̥ že → | potpora ʔot ceske republiki: bude pokračovat ʔi vbudoʊ̯cnu ↓ | ʔabi jordánsko mohlo ʔúspješňe bojovat sʔislamskim státem ↓ | toe ʔode mňe fše _a heski zbitek večera: ↓ ||]

30. srpna 2017, [00:36]

[dobri večer ↓ | pr̥vňí nehoda se stala krátce po jedn e hoďiňe ʔotpoledne na ʔosumapadesátem kilometru smňerem na prahu ↓ | havarovali tadi tr̂i @ tr̂i nákladňí ʔaʊ̯ta smaďarskim ʔaʊ̯tobusem plnim ďetȉ ʔa také ʔosobňím ʔaʊ̯tomobilem ↓ | jeden zřiďičú ʔutr̥pjel vážná zraňeňí do nemocňice ho dopravil vr̥tulň ik ze záxrané službi vjihlavje ↓ | druhá nehoda se stala fʔopačném smňeru tr̂iʔatr̂icátém kilometru smňer br̥no ↓ | řiďič ʔosobňiho ʔaʊ̯tomobilu sflekem narazil zezadu do kamionu ↓ | podle policije si nehoda vižádala dva ťešce zraňene ↓ | ʔa ʔaňi tadi se to bohužel neobešlo bes letecké záxrané službi ↓ | koloni se na dé jedňičce začali rozjížďet ʔaš po šesté hoďiňe večer ↓ | toje ʔode mňe fše ʔa klidní zbitek večera ↓ ||]

10. září 2017, [00:46]

[dobrí večer ↓ | hurikán ʔirma právje dorazil na pobřeží floridi ↓ | mis + ňi ʔobivatelé se teť budoʊ̯ pot ikat → | zdvjema problémi ↓ | tȉm pr̥vň im je rixlost vjetru která dosahuje ʔaž dvjesťe čtiřicetȉ kilometru vhoďine ↓ | tȉm druhim + soʊ̯ záplavi ↓ | zatȉmco na: západňim pobřeží hurikán vodu zmoře ʔotsáva → | na druhé straňe ʔumajami ʔočekávaji silné záplavi ↓ | hlaďina bi se tu mňela zvednoʊ̯t ʔaš ʔo tr̂i metri ↓ | hurikán bi ʔi nadále mňel postupovat po západňim pobřeží ↓ | ʔaš se

zmísta gde je právje teť pře̊sune dál → | ʔi tadi se ʔočekáva silní @ silné zvíšeňí hlaďini ʔaš ʔo čtiři metri ↓ | pro zajímavos + hurikán ʔirma má fprúmňeru ʔaš tìsíc kilometrú ↓ | jak to právje teť vipadá na floriďe pár minut pře̊tť im než dorazi ʔoko tornada → | na pevňinu → | se mužete poďivat vnásleduj + cí reportáži ↓ ||]

20. září 2017, [00:36]

[dobri večer ↓ | ja hnet na ʔuvot zmiňim že jiří kajinek ňic nového nevidal ↓ | kňiha muj život bez mřiži višla ʔuž vroce dvatìsice čtr̥nac + [?] ťeško podepsal → | bil ješťe zamřižemi ↓ | dnešňi vidáňi višlo po̊uze vnovém ʔobalu → | ʔa počet fanoušků kteři si pro ʔau̯togram pře̊išli → | za ti bi se nestiďel žádní pře̊dňí český spisovatel ↓ | pr̥vňí lidé začali pře̊ixázet kolem čtvr̥té hoďini ↓ | pár minut pře̊et pátou ʔuš jix stálo ve fronťe kolem dvou̯ stovek ↓ | ʔau̯togramiáda bila ʔohlášena ʔoficielňe pře̊et pár dni ↓ | ʔa str̥hla pomňerňe velkou̯ vl̥nu nevole ↓ | na dnes bili pře̊et kňixkupectví svolané ʔi ňektere protes + ňí ʔakce ↓ | ňikdo _ale nedorazil ↓ | na to jaká bila ʔatmosfera pře̊imo na míste se poďivejte vnásledujícím pře̊ispjefku ↓ ||]